

İTHAKİ > KLASİK DÜNYA EDEBİYATI

ALDOUS HUXLEY

MAYMUN VE ÖZ

MAYMUN VE ÖZ

ALDOUS HUXLEY

Çeviren: Süreyya Evren

İthaki Yayınları - 294
Edebiyat - 239

ISBN 975-8607-40-5

Aldous Huxley / Maymun ve Öz
Ape and Essence

Çeviren: Süreyya Evren
Redaksiyon: Gökçen Ezber
Editör: Ahmet Öz

1. Basım, İstanbul 2004
© İthaki, 2004

Yayıncının yazılı izni olmaksızın alıntı yapılamaz.

Yayın Koordinatörü: Füsun Taş
Kapak Tasarımı: Murat Özgöl
Düzelti: Zeki Bulduk
Sayfa Düzeni ve Baskıya Hazırlık: Cemile Öz
Kapak, İç Baskı ve Cilt: Kitap Matbaacılık

İthaki Yayınları
Mühürdar Cad. İlder Ertüzün Sok 4/6 81300 Kadıköy İstanbul
Tel: 0216 330 93 08 Faks: 0216 349 14 35
www.ithaki.com.tr
ithaki@ithaki.com.tr

Dağıtım:
Çatalçeşme Sok. Yavuz Han No: 26 Cağaloğlu - İstanbul
Tel: (0212) 512 76 00 Faks: (0212) 519 56 56

ALDOUS HUXLEY

1894'te İngiltere'de doğdu. Yirmili yaşlarının başında şiir ve öyküler yazmaya başlamasına karşın, yazın dünyasında ilk tanınışı *Crome Yellow* (1921) (Krom Şansı) adlı romanıyla oldu. Bunu izleyen romanları *Antic Hay* (1923), *Those Barren Leaves* (1925) ve *Point Counter Point* (1925), Huxley'nin çağdaş toplumun kusurlarını zekice olduğu kadar, acımasızca yargıladığı birer dâhiyane taşlamadır. *Brave New World* (1952 - Cesur Yeni Dünya, İthaki Yayınları -) adlı, en bilinen eserinin de aralarında bulunduğu birçok romanında yazarın, İkinci Dünya Savaşı öncesinde tehlikeli bir şekilde kontrolden çıkmakta olduğunu hissettiği toplumun karmaşasına gösterdiği düşünsel tepkiler kolaylıkla hissedilebilir.

Yazar, 1963'te Amerika'da öldü.

I

TALLIS

Gandhi'nin suikasta uğradığı gündü;¹ ama Calvary'deki² turistler tanık olmak durumunda kaldıkları, sonuçta oldukça sıradan sayılabilecek bu olayın muhtemel öneminden çok, piknik sepetlerinin içindekilerle ilgiliydiler. Gökbilimciler ne derse desin, Ptolemaios kesinlikle haklıydı: evrenin merkezi bulunduğumuz yeredir, başka yerde değil. Gandhi ölmüş olabilir; ama Bob Briggs, ofisindeki masasının arkasında ve Stüdyo Yemekhanesindeki öğle yemeği masasının başında, sadece kendisi hakkında konuşmakla ilgileniyordu.

Bob, tadını çıkarmayı da ihmal etmeden, hikâyesinin en son bölümünü anlatmaya hazırlanırken, "Bana her zaman çok yardımcı oldun," diyerek beni rahatlattı.

Fakat esasında, benim çok iyi bildiğim ve Bob'un kendisinin daha da iyi bildiği gibi, gerçekte kendisine yardım edilmesini istemiyordu. Bir karmaşa içinde olmaktan ve en çok da durumunun kötülüğü hak-

¹ 30 Ocak 1948. (Ç-N.)

² İsa'nın çarmıha gerildiği yer. (Ç-N.)

kında konuşmaktan hoşlanıyordu. Bu karmaşa ve bunu konuşarak dramatize etmek kendisini tüm Romantik Şairler ile bir görmesini mümkün kılıyordu -intihar eden Beddoes³, zina yapan Byron⁴, Fanny Brawne yüzünden ölen Keats⁵, Shelley⁶ yüzünden ölen Harriet. Ve kendisini Romantik Şairlerden biri gibi gördüğünde, bir süreliğine perişanlığının iki ana kaynağını, yani onların yeteneklerinden hiçbirine sahip olmadığı ve cinsel potansiyellerinin çok azına sahip olduğu gerçeğini unutabiliyordu.

"Öyle bir noktaya geldik ki," dedi (son derece trajik bir havayla konuşuyordu, oyun yazan olmaksızın bir oyuncu olsa çok daha başarılı olacağını düşündüm), "Elaine ve ben, öyle bir noktaya geldik ki, kendimizi şey gibi hissettik... Martin Luther gibi."

"Martin Luther mi?" diye tekrarladım şaşkınlıkla.

"Bilirsin - *ich kann nicht anders*⁷. Beraber çıkıp Acapulco'ya gitmekten başka bir şey yapamadık - gerçekten *yapamazdık*."

Ve Gandhi, diye düşündüm, baskıya şiddet kullanmadan direnir hapse girmekten ve sonunda vurulmaktan başka bir şey yapamazdı.

³ Thomas Lovell Beddoes, (1803-49), 1849'daki intiharından önce üzerin de çalışmakta olduğu Gotik-Romantik eseri *Death's Jest-Book* ölümünden bir yıl sonra yayınlanmıştı.

⁴ George Gordon Byron. (1788-1824), burada özellikle kastedilen zina, yarı kardeşi Augusta Leigh ile abi-kardeş sevgisini aştığından kuşkulanan ve dışlanıp sürgüne gitmesine neden olan ilişkisi olabilir.

⁵ Veremden ölen John Keats'in (1795-1821) Fanny Brawne ile umutsuz aşk ilişkisinin hikâyesi en az şiirleri kadar önemli kabul edilen mektuplarından izlenebilir.

⁶ Percy Bysshe Shelley, (1792-1822).

⁷ Başka türlü yapamazdım.

"İşte böyle," diye devam etti. "Bir uçağa atladık ve Acapulco'ya uçtuk." "Nihayet!"

"Nihayet" de ne demek oluyor şimdi?"

"Bunu uzun zamandır düşünüyordun, öyle değil mi?"

Bob sinirlenmiş görünüyordu. Ama daha önce bana sorunu nasıl anlattığını gayet iyi hatırlıyordum. Elaine'i sahibesi yapmalı mıydı, yapmamalı mıydı? (Olayı mükemmel bir eski dünya tarzında bu şekilde ortaya koyuyordu.) Miriam'a boşanmak istediğini söylemeli miydi, söylememeli miydi?

Her zaman olduğu gibi gerçek anlamda hala onun tek aşkı olan bir kadından boşanmak; ama bir başka gerçek anlamda da Elaine onun tek aşkıydı ve eğer "onu metresi yapmaya" sonunda karar verirse daha da fazla öyle olacaktı (ve karar verememesinin nedeni de buydu). Olmak ya da olmamak -bu monolog son iki yılın büyük bölümünde sürmüştü ve Bob'a kalsa daha bir on yıl da sürerdi. Karışıklıklarının kronikleşmesinden ve özellikle sözlü kalmalarından hoşlanıyordu; kesinlikle, belirsiz cinsel gücünü başka bir küçük düşme testi-ne sokacak kadar şehvi değildi. Etkili ve güzel konuşma yeteneğinin, o barok profilinin ve erken beyazlaşmış saçlarının etkisinde kalan Elaine, sonunda sadece kronik ve platonik bir karışıklıktan yoruldu. Bob'a bir ültimatoma vermişti: ya Acapulco'ya gideceklerdi ya da avucunu yalayacaktı.

Ve işte Bob oradaydı; tıpkı Gandhi'nin şiddetsizliğe, hapishaneye ve suikasta bağlı ve yazgılı olması gibi zinaya bağlı ve yazgılıydı, fakat o daha fazla ve daha derin korkulara sahipmiş gibi görünüyordu. Olayların tamamıyla haklı çıkardığı korkulardı bunlar. Çünkü her ne

kadar zavallı Bob bana Acapulco'da neler olduğunu tam olarak anlatmadıysa da, Elaine'in, Bob'un deyişleriyle şimdilerde "tuhaf davranmaya" başlaması ve acayip adını çok şükür unuttuğum Moldovalı Baron'un şirketine defalarca gitmiş olması, tüm komik ve acıklı hikâyeyi açıklar gibiydi. Bu arada Miriam onun boşanma teklifini reddetmekle kalmamıştı: Bob'un yokluğundan faydalanmış ve onun vekâletini kullanarak çiftliği, iki arabayı, dört apartman dairesini ve Palm Springs'deki köşe arazilerini ve tüm menkul kıymetleri kendi üstüne geçirmişti. Aynı zamanda ödenmemiş gelir vergileri dolayısıyla devlette otuz üç bin dolar borcu vardı. Ama Bob, prodüktöründen ona söz verildiği gibi haftalık ekstra iki yüz elli dolar istediği zaman uzun ve anlamlı bir sessizlik oldu.

"Ne dersin, Lou?"

Çok ciddi bir havayla sözlerini tartan Lou Lublin cevabını verdi.

"Bob," dedi. "bu Stüdyo'da, bu günlerde, İsa bile zam alamaz."

Dostça bir tonla konuşmuştu; ama Bob ısrar etmeye çalışınca, Lou masasına vurdu ve ona hiç de bir Amerikalı gibi davranmadığını söyledi. Bu meseleyi kapatmıştı. Bob konuşmaya devam etti. Fakat ben, büyük dinsel bir resim için, ne konu olurdu ama, diye düşünüyordum! İsa, Lublin'in önünde, haftada iki yüz elli dolarlık zam için yalvarıyor ve reddediliyor. Rembrandt'ın en sevdiği temalardan biri olabilirdi; defalarca çizilmiş, hakkedilmiş, boyanmış olurdu. İsa üzgün bir biçimde, ödenmemiş gelir vergisinin karanlığına dönerken, altın şansı spotlar altında, mücevherler ve metalik aydınlatmalarla parlayan Lou, başında muazzam bir sarıkla Üzüntülerin Adamına yaptıklarına kıkır kıkır, muzaffer bir şekilde gülüyor.

Sonra bir de konunun Breughel versiyonu olacaktı. Tüm Stüdyo'nun büyük genel bir görünümü; üç milyon dolarlık bir müzikal prodüksiyon, her türlü teknik ayrıntı sadık bir şekilde üretilmiş iki ya da üç bin figür, tümü mükemmel bir biçimde çizilmiş ve alt sağ köşede, ayrıntıların arasına gizlenmiş bir halde Lublin bulunuyor. Çekirgeden daha büyük olmayan haliyle, ondan da ufak bir İsa'nın üzerine çıkmış biçimde resmedilmiş.

"Fakat özgün bir senaryo için kesinlikle muhteşem bir fikrim var," diyordu Bob, umutsuz insanın intihara alternatifi olan iyimser coşkuyla. "Menajerim bunun için neredeyse çıldırıyor, elli veya altmış bine satabileceğimi düşünüyor."

Hikâyeyi anlatmaya başladı.

Hala Lublin'in önündeki İsa'yı hayal eden ben, sahneyi Piero'nun⁸ resmedeceği şekilde düşledim -çok parlak ve açık bir kompozisyon, boşluklarda ve doluluklarda bir denge, renklerin armonisinde ve kontrastında eşitlik, figürler tam bir huzur içindeler. Lou ve prodüktör yardımcısı o firavun şapkalarından giyiyor olacaklar; o büyük, beyaz veya renklendirilmiş keçeden ters yüz edilmiş koniler Piero'nun dünyasında hem insan bedeninin katı geometrik doğasını hem de doğruların yabancılıklarını vurgulayacaktı. Tüm ipeksi yumuşaklıklarına karşın, elbiselerin bütün kıvrımlarına işlenmiş mantıksal tasarımların kaçınılmazlığını ve kesinliğini taşıyacaktı. Ayrıca, genel bakışla sonsuza dek kaosu sanatın düzenine ve güzelliğine bağlayan Platon'un Tanrısı'nın her yeri kaplayan mevcudiyetini hissetmeliydik.

⁸ Piero Della Francesca

Fakat Partheon'dan ve Timaeus'dan çıkan sahte bir mantık. Devlette hükümetin ideal formu olarak gösterilen tiranlığa yol açıyor. Politika alanında bir teorinin eşdeğeri, mükemmel disipline sahip bir ordudur; bir sonenin veya resmin eşdeğeri ise diktatörlükle yönetilen bir polis devletidir. Marksist, kendini bilimsel ilan eder ve Faşist, bu iddiaya bir başka iddia ekler: o da yeni bir mitolojinin şairidir - bilimsel şair. Her ikisi de kendilerini yine kendi sözlerine dayanarak meşrulaştırırlar; çünkü her ikisi de laboratuvarında ve fildişi kulesinde etkililiği kanıtlanmış prosedürlerini insanlık durumuna uygularlar. Basitleştirirler, soyutlarlar, amaçlarının dışında kalan her şeyi bir kenara bırakırlar, önemsiz görmeyi seçtikleri her şeyi yok sayarlar; bir tarz empoze ederler, favori hipotezlerini doğrulamak için olguları zorlarlar, kendi bakış açılarına göre mükemmel olmayan her şeyi çöp sepetine gönderirler. Ve bu şekilde iyi sanatçılar, sağlam düşünürler ve yorgun deneyciler gibi davrandıklarından, cezaevleri doludur, politik muhalifler ölene dek köle gibi çalışırlar, önemsiz bireylerin hakları ve tercihleri yok sayılır, Gandhiler öldürülür. Sabahtan akşama dek milyonlarca öğretmen ve yayıncı o anda iktidarda olan patronların yanılmazlıklarını ilan ederler.

"Ve her şey bir yana," diyordu Bob, "bir filmin sanat eseri olması için hiçbir sebep yok. Şu lanet ticaret anlayışı..."

Yeteneksiz bir sanatçının bütün haklı öfkesiyle konuşuyordu. Kendi yetenek yoksunluğunun acınası sonuçlarının suçunu atmak için seçtiği günah keçisini işaret ediyordu.

"Sence Gandhi sanatla ilgilenir miydi?" diye sordum.

"Gandhi mi? Hayır, elbette, hayır."

"Bence haklısın," diyerek katıldım ona. "Ne sanatla ne de bilimle ilgilenmezdi. Ve onu biz bu yüzden öldürdük."

"Biz mi?"

"Evet, biz. Zeki, aktif, ileriye dönük olanlar. Düzen ve Mükemmeliyete inananlar. Oysa Gandhi sadece insana inanan bir muhafazakârdı. Köy köy, kendi kendilerini yöneten ve aynı zamanda Atman⁹ da olan Brahman'a tapan iğrenç küçük bireyler. Hoş görülemezdi. Onu vurmuş olmamız çok normal."

Ama konuşurken bile bütün hikâyenin bundan ibaret olmadığını düşünüyordum. Hikâyenin tamamı bir tutarsızlık, neredeyse bir ihanet içeriyordu. Sadece insanlara inanan bu adam, kendisini milliyetçiliğin insanlık dışı kitlesel çılgınlığına karışmış durumda, ulus devletin insanüstü olması gereken, ama aslında şeytani kurumlarında bulmuştu. Çılgınlığı yatıştırabileceğini ve şeytani olanı bir tür insaniye dönüştürebileceğini hayal ederek, kendini bu tip şeylere dahil olmuş buldu. Ama milliyetçilik ve iktidar politikalarının onun için çok fazla olduğu ortaya çıktı. Aziz kişi bizim sıkı deliliğimizi merkezden, kurumun içinden düzeltemez, ancak dışarıdan, çevreden iyileştirebilir. Kendisini kolektif çılgınlığın cisimleştiği makinenin bir parçası yaparsa, şu iki şeyden biri olur: Ya kendisi olarak kalır, bu durumda makine onu kullanabileceği kadar kullanacak sonra da kullanılamaz hale gelince onu reddedecek ya da yok edecektir. Ya da içinden ona karşı çalıştığı mekanizmanın suretine bürünür ve bu durumda. Kutsal Engizisyonlar ve ruhani ayrıcalıkları garanti etmeye hazır herhangi bir tiranla kurulacak ittifaklar görürüz.

⁹ Değişmeyen ve evrenin özünden ayırt edilemeyen ölümsüz öz. (Ç.N.)

"Eh, mide bulandırıcı ticaret anlayışlarına geri dönersek," dedi Bob sonunda. "İzninizle bir örnek vereyim..."

Ancak ben Düzen rüyasının tiranlığa yol açtığını, güzellik düşünün canavarlara ve şiddete neden olduğunu düşünüyordum. Sanatların kraliçesi Athena, aynı zamanda bilimsel savaşların da tanrıçasıydı; her Kurmay Sınıfı'nın ilahi Komutanıydı. Onu öldürdük, çünkü politika oyununu kısaca (ve ölümcül bir şekilde) oynadıktan sonra, bizim bir ulusal Düzen, toplumsal ve ekonomik Güzellik rüyamızı düşlemeyi reddetti; çünkü bizi gerçek insanların ve içimizdeki Işığın somut ve kozmik olgularına geri döndürmeye çalıştı.

O sabah gördüğüm başlıklar mesellerdi; kaydettikleri olay bir alegori ve kehanetti. Bu simgesel eylemle, biz uzun zamandır huzuru özleyenler huzura giden tek olası yolu reddettik ve gelecekte, kaçınılmaz olarak savaşa yol açacak herhangi bir yolu savunabilecek olanlara bir uyarı gönderdik.

"Kahveni bitirdiysen," dedi Bob, "gidelim."

Kalktık ve güneşe çıktık. Bob kolumu tuttu ve sıktı.

"Son derece yardımcı oldun," diyerek beni rahatlattı.

"İnanabilmeyi isterdim, Bob."

"Ama doğru bu, doğru."

Ve belki de doğruydu, sıcakkanlı bir topluluğun önünde ortalığı karıştırmak kendini daha iyi hissetmesini. Romantiklere daha fazla benzediğini düşünmesini sağlamıştı.

Bir süre konuşmadan yürüdük -Projeksiyon Odaları'nın önünden ve yöneticilerin Churrigueresque¹⁰ bungalovlarının arasından geçtik. En büyüğünün kapısında, üzerinde LOU LUBLIN PRODÜKSİYON yazan büyük bronz bir plaket asılıydı.

"Ya şu ücret artışı?" diye sordum. "İçeri girip bir kez daha dene-meli miyiz?"

Bob hüzünlü küçük bir kahkaha sesi çıkardı ve bunu yine bir ses-sizlik takip etti. Sonunda konuştuğundaysa, dalgın bir tonda konu-ştu.

"Yaşlı Gandhi'ye çok yazık olmuş," dedi. "Sanırım onun büyük sır-rı, kendisi için hiçbir şey istememektir."

"Evet, sanırım bu onun sırlarından biriydi."

"Ben de bu kadar çok şey istememiş olmayı dilerdim."

"Ben de," diyerek hararetli bir şekilde katıldım ona.

"Ve sonunda istediğini elde ettiğin zaman da, asla olacağını zan-nettiğin gibi olmaz."

Bob iç çekti ve sessizliğe yeniden gömüldü. Hiç kuşkusuz, Acapulco'yu, kronik olandan akut olana, belli belirsiz sözlü olandan çok kesin ve somut bir biçimde bedensel olana geçmenin korkunç zorunluluğunu düşünüyordu.

Yönetici bungalovları sokağından çıktık, bir park yerini geçtik ve yüksek ses sahnelerinin arasından bir kanyona girdik. Yük tablasını

¹⁰ İspanya ve İspanya'nın Latin Amerika'daki sömürgelerinde görülen, özenli ve müsrif dekorasyonuyla bilinen barok biçim. (Ç.N.)

alçaktan taşıyan bir taşıt geçti, bir on üçüncü yüzyıl İtalyan katedralinin Batı kapısının alt yarısı tablanın üzerinde duruyordu.

"Bu 'Sienalı Catherine'¹¹ için."

"O nedir?"

"Hedda Boddy'nin yeni filmi. Senaryo üzerinde iki yıl önce çalışmışım. Sonra hikâyeyi Stretcher'a verdiler. Sonra da OToole-Menendez-Boguslavsky ekibi tarafından tekrar yazıldı. Berbat bir şey."

Başka bir yük tablası katedral kapısının üst yarısıyla ve Niccolo Pisano'nun¹² bir minberiyle takırdayarak geçti. "

Düşünecek olursan," dedim, "aslında pek çok açıdan Gandhi'ye benziyor."

"Kim? Hedda mı?"

"Hayır, Catherine."

"Ah, evet. Ben de kıyafetinden söz ediyorsun zannetmiştim."

"Politikadaki azizlerden söz ediyordum," dedim. "Onu fiilen linç etmediler elbette; ama bu sadece çok genç yaşta öldüğü içindi. Politikalarının sonuçlarının ortaya çıkacak zamanı olmadı. Senaryoda tüm bunlara giriyor musun?"

Bob başını salladı.

¹¹ Azize Sienalı Catherine, (doğumu 1347 Siena - ölümü 1380 Roma). (Ç.N.)

¹² İtalyan ressam, (doğumu 1470 - ölümü 1538). (Ç.N.)

"Çok zor," dedi. "Halk, yıldızlarının başarılı olmasından hoşlanıyor. Ayrıca, nasıl kilise politikalarından söz edebilirsin ki? Kuşkusuz Katolik karşıtı bir hava alacaktır ve kolayca Amerikan karşıtı olabilir. Hayır, biz güvenli adım atıyoruz -mektuplarını dikte ettirdiği oğlan üzerinde yoğunlaşıyoruz. Oğlan delicesine aşık -ama tümüyle yüceltilmiş ve ruhsal bir aşk, o öldükten sonra oğlan inzivaya çekiliyor ve fotoğrafının önünde dua ediyor. Ve bir de ona arzu duyduğunu belli eden şu öbür oğlan var. Mektuplarında bahsi geçiyor. Bunu her şeyiyle yansıtmak istiyoruz. Hala Humphrey ile anlaşabilmeyi umuyorlar..."

Büyük bir gürültü ikisini de irkiltti.

"Dikkat!"

Bob kolumu tutarak, beni geri çekti. Hikâye Departmanının arkasındaki avludan iki tonluk bir kamyon çıkıyordu.

"Önünüze baksanıza," dedi sürücü geçerken.

"Aptal!" diye bağırdı Bob ona; sonra bana döndü. "Neyle dolu olduğunu gördün mü?" dedi. "Senaryolar." Başını salladı. "Çöp fırınına götürüyorlar. Ait olduğu yere. Milyon dolarlık edebiyatlar."

Melodromatik bir acılıkla güldü.

Kamyon, yolun yaklaşık yirmi kilometre yukarısında keskin bir dönüşle sağa saptı. Aşırı hız yapıyor olmalıydı; merkezkaçın etkisiyle, en üstte duran yarım düzine senaryo yola dağıldı. Engizisyon mahkûmları gibi, diye düşündüm, kazığa giderken mucizevi bir kaçış gerçekleştirdiler.

"Adam sürmeyi bilmiyor," diye şikâyet ediyordu Bob. "Bugünlerde birini öldürebilir."

"Ama gel de biz şimdi kimin kurtulmuş olduğuna bakalım." En yakınımdaki senaryolardan birini elime aldım.

"Bir Bayan Da Bir Bay Kadar İyidir', senaryo Albertine Krebs."

Bob bu senaryoyu hatırlıyordu. Kokuşmuş bir şeydi. "Peki, ya 'Amanda?' diyerek çevirdim sayfaları. "Bir müzikal olmalı. İşte biraz şiir.

*"Amelia'ya yemek gerek
ancak Amanda'ya erkek"*

Bob devam etmeme izin vermedi.

"Hayır, hayır! Bulge Muharebeleri¹³ sırasında dört buçuk milyon yapmıştı."

Amanda'yı yere bıraktım ve başka bir dağılmış senaryoyu elime aldım. Bu seferki, Stüdyo'nun standart kırmızısıyla değil yeşil bir ciltle kaplanmıştı.

"Maymun ve Öz" diye el yazısıyla yazılmış kapaktan okudum.

"Maymun ve Öz" Bob biraz şaşırarak tekrar etti. İlk sayfasını açtım. "William Tallis'in orijinal bir Eseri, Cottonwood Çiftliği, Murcia, California." Ve burada da kalemle yazılmış bir not. "Ret 26.11.47'de gönderildi. Adresli zarf yok. Çöp fırınına -altı iki kez çizilmiş."

"Bunlardan binlerce alıyorlar," diye açıkladı Bob.

¹³ 2. Dünya Savaşı sırasında Alman ordularının Ardennes Saldırısını başlatması üzerine çıkan çatışmalar, 16 Aralık 1944 - 25 Ocak 1945. (Ç.N.)

O sırada ben senaryo metnine bakıyordum.

"Biraz daha şiir ister misin?"

"Aman Tanrım!" dedi Bob tiksiniircesine.

"Kuşkusuz çok açık," diye okumaya başladım:

"Kuşkusuz çok açık.

Her okul çocuğu bilmiyor mu bunu?

Sonuçları maymunlar seçer; sadece araçlar insanındır.

Papio'nun¹⁴ pezevengi, babunların veznedarı.

Onaylama hevesiyle, koşarak geliyor Akıl;

Geliyor, tiranlara yaltaklanarak, bir osuruktan Felsefeyle;

Geliyor, bir Prusya pezevengi, Hegel'in Patentli Tarihiyle;

İlaçla geliyor maymun-Kral'ın afrodizyaklarını yönetmek için.

Geliyor, uyakla ve Belagatle, onun nutuklarını yazmak için;

Geliyor onun roketlerini vardırarak hesaplarla

Şaşmadan okyanusun öte yakasındaki yetimhaneye;

Geliyor, amaçlamış olarak, taşkınca yalvarmak üzere

Leydimize içten direkt bir vuruş için."

Bir sessizlik oldu. Birbirimize soran gözlerle baktık.

"Ne düşünüyorsun?" dedi sonunda Bob.

Omuzlarımı silktim. Gerçekten bilmiyordum.

¹⁴ Babun maymunlarının bilimsel adı, ama kökeni kontrol edilebilir. (Ç.N.)

"Her neyse, bunu bir kenara atma," diye devam etti. "Devamını da görmek istiyorum."

Yürüyüşümüze devam ettik, son bir köşeyi döndük ve orada, palmiye ağaçlarının arasında bir Fransisken manastırı, Yazarlar Binası duruyordu.

"Tallis," diyordu Bob kendi kendine biz binaya girerken, "William Tallis..." Başını salladı. "Hiç böyle birini duymadım. Ayrıca, Murcia da neresi?"

Murcia'nın neresi olduğunu bir sonraki pazar günü öğrendik. Teorik olarak ve masa başında haritadan bakarak değil, ama yaşayarak, Bob'un (daha doğrusu Miriam'ın) üstü açık Buick'ile saatte seksen kilometre hızla oraya giderek öğrendik. Murcia, California, Mojave çölünün güneybatı ucunda iki kırmızı benzin pompası ve çok küçük bir bakkal dükkânından ibaret bir yerdi.

Büyük kuraklık iki gün önce son bulmuştu. Gökyüzü hala kapalıydı ve batıdan sürekli soğuk bir rüzgâr esiyordu. Arduaz mavisli bulutlardan çatısının altında hayalet gibi duran San Gabriel dağları, yeni düşmüş karlarla bembeyazdı. Ama kuzeye gidince, çölün derinliklerinde, güneş altın rengi uzun ince bir şerit bırakarak parlıyordu. Bütün çevremiz yumuşak koyu gri ve gümüş rengiyle sanlıydı, çöl bitkilerinin yaprakkurusu renkleri ve soluk altın renklerine adaçayı otları, çimen demeti ve karabuğday, orda burda rastlanan garip salınımlarıyla Joshua ağacı, pürtüklü kabuğuyla, ya da kuru iğnelerle kaplı ve yosun dallarının ucunda toplanmış yeşil metalik başak salkımları karışıyordu.

Sorularımızı bağırarak sormak zorunda kaldığımız yaşlı sağır bir adam, sonunda neden bahsettiğimizi anladı. Cottonwood Çiftliği mi? - elbette biliyordu. Şuradaki toprak yoldan gidin; bir mil kadar güneye devam edin; sonra doğuya dönün üç çeyrek mil kadar bir su kanalını izleyin, işte orada. Yaşlı adam bize mekân hakkında başka şeyler de anlatmak istedi; ama Bob dinleyemeyecek kadar sabırsızdı. Arabayı çalıştırdı ve yola koyulduk.

Sulama kanalı boyunca devam eden kavaklar ve söğütler diğer her şeye yabancıydılar; çölün bu sert, çileci canlılarının arasında, daha kolay, daha dünyevi bir varoluş biçimine yakın duruyorlardı. Yaprakları dökülmüştü, ağaçların çıplak iskeletleri, gökyüzüne karşı beyaz beyaz duruyordu; kimse üç ay sonra zümrüt yeşili taze yapraklarının açık güneş altında ne kadar kuvvetli görüneceklerini hayal edemezdi.

Gereğinden fazla hızlı sürülen araba, beklenmedik bir çukura daldı. Bob küfrü bastı.

"Neden akli başında biri bunun gibi bir yolun sonunda yaşamayı seçer, hayal edemiyorum."

"Belki de meseleyi bu kadar büyütüyordur," demeye cesaret ettim.

Bob bana bakmaya tenezzül etmedi. Araba aynı hızla takırdarak gidiyordu. Manzaraya yoğunlaşmaya çalıştım.

Orada, çölün zemininde, gürültüsüz ama çok büyük bir dönüşüm yaşanmıştı. Bulutlar yer değiştirmişlerdi ve güneş şimdi son derecede büyük ovada açıklanamayacak şekilde adalar gibi yükselen şu dik,

sivri tepelerin üzerinde parlıyordu. Oysa bir an önce, siyah ve ölüydüler. Şimdi birden bulutlu bir karanlık arka planla gölgeli bir ön plan arasından hayata dönmüşlerdi. Işığın kaynağı kendi akkorluklarıymışcasına parlıyorlardı.

Bob'un koluna dokundum ve manzarayı işaret ettim.

"Şimdi neden Tallis'in bu yolun sonunda yaşamayı seçtiğini anlıyor musun?"

Kısa bir bakış attı, düşmüş bir Joshua ağacının etrafından döndü, tekrar bir saliseliğine bakarak ve gözlerini yeniden yola çevirdi.

"Bana Goya'nın şu ünlü resmini hatırlatıyor -hangisi olduğunu biliyorsun. Aygıra binmiş kadınlar var. Hayvan başını çeviriyor ve kadının elbisesini dişlerinin arasına alıyor, onu aşağıya çekmeye, elbiselerini çıkarmaya çalışıyor. Kadın bir haz çılgınlığıyla manyak gibi gülüyor. Arka planda bir ova var, burada olduğu gibi, yer yer sivri çıkıntıları olan bir ova. Ancak eğer Goya'nın çıkıntılarına dikkatle barksan aslında çömelmış hayvanlar olduklarını anlayabilirsin, yarı fare yarı kertenkele hayvanlar -tabii dağ büyüklüğünde. Elaine için bu resmin bir reproduksiyonunu almıştım."

Fakat, oluşan sessizlikte, Elaine diye düşündüm, dersini çıkartmamış bundan. Aygırın kendisini yere devrilmesine izin vermiş, orada yatmış, kendini kontrol edememiş, büyük dişler korsasını yırtıp çıkarırken, eteğini lime lime ederken, korkutucu ama hoş bir tehditle altındaki yumuşak cildi sıyrırken, acının çok yakından çınlayan varlığını hissederek gülmüş ve gülmeye devam etmiş. Sonra, Acapulco'da, şu dev fare-kertenkeleler taş uykularından uyanıp harekete geçtiklerinde, aniden zavallı yaşlı Bob kendisini çevresi sarılmış bir

halde bulmuş, hem de çok güzel bayılan Grace'lerle¹⁵, gülen şen popolu Cupid'ler¹⁶, topluluğuyla değil, canavarlarla sarılmış bir halde.

Bu arada hedefimize varmıştık. Kanal boyunca devam eden ağaçların arasında büyük bir kavağın yanına yapılmış beyaz bir ev gördüm. Bir tarafında bir yel değirmeni, öbür tarafında oluklu saçtan bir ahır duruyordu. Kapı kapalıydı. Bob arabayı durdurdu ve dışarı çıktık. Kapının üzerine beyaz bir tahta çakılmıştı. Tahtaya da kötü bir el yazısıyla ve kırmızı kalemle uzun bir yazı yazılmıştı.

Sülüğün öpücüğü, kalamarın utancı.

Şehvet düşkünün maymunun kirletici dokunuşu:

Peki, insan ırkını seviyor musun?

Hayır, pek değil!

BU DA DEMEKTİR Kİ, UZAK DUR!

"Eh, belli ki, doğru yere geldik," dedim.

Bob onayladı. Kapıyı açtık, geniş dövülmüş toprak bir yoldan geçtik ve evin kapısını çaldık. Kapı neredeyse biz çalar çalmaz, gözlüklü, yaşlı, topluca bir kadın tarafından açıldı. Kadın, mavi çiçekli pamuklu bir elbise ve çok eski kırmızı bir ceket giyiyordu.

"Arabanız mı bozuldu?" diye sordu.

Başlarımızı sallayarak, Bob, Bay Tallis'i görmeye geldiğimizi söyledi.

¹⁵ Yunan mitolojisinde cazibe ve güzellik dağıtan üç tanrıça kız kardeş. Aglaia, Euphrosyne ve Thalia. (Ç.N.)

¹⁶ Yunan mitolojisinde Venüs'ün oğlu aşk tanrısı. (Ç.N.)

"Bay Tallis mi?" Yüzündeki gülümseme kayboldu, bembeyaz kesildi ve başını salladı. "Bilmiyor musunuz?" dedi. "Bay Tallis altı hafta önce göçtü."

"Yani öldü mü?"

"Vefat etti," diyerek ısrarla başka sözcük seçti, sonra da hikâyesini anlatmaya başladı.

Bay Tallis evi bir yıllığına kiraya vermişti. O ve kocası ahırın arkasındaki küçük kulübede yaşamak için gelmişlerdi. Tuvaleti dışarıdaydı, ama Kuzey Dakota'daki günlerinden buna alışkıtlar. Ayrıca, şanslarına kış sert geçmemişti. Sonuçta bugünlerdeki fiyatlarla karşılaştınca kira rakamından memnundular ve kendi mahremiyetinden hoşlanmasına saygı gösterdiğiniz sürece Bay Tallis dünyanın en tatlı adamıydı.

"Sanırım kapıdaki şu yazıyı yazan da oydu?"

Yaşlı bayan başıyla onayladı ve bunu sevimli bulduğunu söyledi; bilerek tabelayı orada bırakmıştı.

"Uzun zamandır mı hastaydı?" diye sordum.

"Aslında hasta değildi," diye yanıt verdi. "Ama her zaman kalbinde sorun olduğunu söylerdi."

Ve zaten bu yüzden vefat etmişti. Banyoda. Onu bir sabah banyoda bulmuştu; dükkândan aldığı bir düzine yumurtasını ve çeyrek galon sütünü getirdiği sırada. Taş gibi soğuktu. Bütün gece orada yatmış olmalıydı. Hayatının en büyük şoku olmuştu. Hiçbir akrabasının bilinmiyor olması da, büyük bir karışıklık çıkarmıştı. Doktoru,

sonra da Şerifi çağırmışlardı; zavallı yaşlı adamı tahnit edilmeden gömebilmek için bir mahkeme kararı çıkartmak gerekmişti. Tüm kitapları, kâğıtları ve giysileri toplanmış, mühürlenip kutulara konmuştu. Bir yerden bir vârisi çıkarsa diye, Los Angeles'ta saklanıyordu. Şimdi o ve kocası yeniden evdeydiler, bu konuda kendini biraz kötü hissediyordu, çünkü Bay Tallis'in dört aylık daha kira sözleşmesi vardı ve her şeyi önceden ödemişti. Ama tabii bir açıdan müteşekkirdi de; yağmur ve kar yağmaya başlamıştı ve kulübede yaşadıkları zamanlardaki gibi tuvaletin evin dışarısında değil içerde olması iyiydi.

Nefes almak için ara verdi. Bob ile ben birbirimize baktık. "Sanırım bu durumda," dedim, "biz en iyisi gitmeliyiz."

Ama yaşlı bayan bunu duymadı. "İçeri gelin," diye ısrar etti. "İçeri gelin."

Önce duraksadık; sonra, davetini kabul ederek onu izledik ve küçük giriş lobisinden geçerek oturma odasına vardık. Odanın bir köşesinde gazlı bir soba yanıyordu; hava sıcaktı; evin içinde kızartma ve çocuk bezi kokusu neredeyse elle tutulacak gibi somuttu. Ufak tefek yaşlı bir adam pencerenin yanındaki sallanan bir sandalyede leprechaun¹⁷ gibi oturmuş, Pazar günü karikatürlerini okuyordu. Onun yanında solgun, dalgın görünen bir genç kız -on yedisinden fazla olamazdı- bir kolunda bir bebek tutuyordu ve öbür eliyle pembe bluzunun düğmelerini ilikliyordu. Çocuk geçirdi; ağzının kenarında bir miktar süt belirdi. Genç anne son düğmeyi kapatmadan bıraktı ve somurtan dudakları nazıkçe sildi. Bir başka odanın açık kapısından

¹⁷ Leprechaun, İrlanda folklorunda gizli hazinesi olan cüce ayakkabıcı cin.

genç bir sopranonun gitara eşlik ederek "Gün bugündür," diye şarkı söyleyen sesi geliyordu.

"Bu benim kocam," dedi yaşlı kadın. "Bay Coulton."

"Tanıştığımıza memnun oldum," elf kılıklı adam, karikatürlerinden başını kaldırmadan.

"Ve bu da torunumuz Katie. Geçen sene evlendi."

"Anlıyorum," dedi Bob. Başını eğerek kızı selamladı ve onu bu kadar ünlü yapan hoş gülümsemesiyle gülümsedi.

Katie ona o sanki sadece bir mobilya parçasıymış gibi baktı; sonra, son düğmeyi de kapattı, tek bir sözcük etmeden döndü ve üst kata çıkan merdivenleri tırmanmaya başladı.

"Ve bunlar," diye devam etti Bay Coulton, Bob'u ve beni işaret ederek, "Bay Tallis'in iki arkadaşı mı demeliyim?"

Bay Tallis'in tam olarak arkadaşı sayılamayacağımızı açıklamalıydık. Bay Tallis hakkında bütün bildiğimiz çalışmalarıydı; çalışmaları bizi o kadar çok ilgilendirmişti ki, onunla tanışmayı umarak buraya kadar gelmiştik -tabii sadece ölümüne dair trajik haberleri alabilmiştik.

Bay Coulton gazetesinden başını kaldırdı.

"Altmışaltı," dedi. "Sadece bu kadardı. Ben yetmiş iki yaşındayım. Geçen Ekim'de tam yetmiş ikiyi doldurdum."

Bir zafer kazanmış edasıyla küçük bir kahkaha attı ve Flash Gordon'a döndü - fethedilemez Flash, ölümsüz Flash, gerçekten var oldukları acınacak halleriyle değil, sutyen endüstrisi idealistlerinin ol-

maları gerektiğini iddia ettikleri halleriyle kızların ölümsüz şövalye kahramanları Flash.

"Bay Tallis'in stüdyomuza gönderdiği metni gördüm," dedi Bob.

Elf kılıklı adam bir kez daha başını kaldırdı.

"Sinema sektöründe misiniz?" diye sordu.

Bob evet diyerek onayladı.

Yan odada müzik aniden sustu bir müzik cümlesi ortasında kesildi.

"Şu büyük filmlerden biri mi?" diye sordu Bay Coulton.

En cazip sahte alçak gönüllüğüyle, Bob onu sadece zaman zaman amatörce yönetmenlikle uğraşan bir yazar olduğuna temin etti.

Elf kılıklı adam yavaşça onayladı.

"Gazetede Goldwyn denilen herifin bütün büyük filmlerde ücretlerde yüzde elli kesintiye gidilmesi gerektiğini söylediğini okudum."

Gözleri neşeyle parıladı, bir kez daha küçük zafer kahkahasını saldı. Sonra aniden kendini gerçeklikten kopararak, mitlerine geri döndü.

Lublin'in karşısında İsa! Boğucu konuyu değiştirmek için Bayan Coulton'a Tallis'in filmlerle ilgilenip ilgilenmediğini sormaya çalıştı. Ama tam ben konuşmaya başlarken içerdeki odadan gelen ayak sesleri ilgisini dağıttı.

Ben de başımı çevirdim. Kapı aralığında, siyah süveter ve ekose eteğiyle bilin bakalım kim duruyordu -kim mi? On altı yaşındaki Lady

Hamilton, bekâretini Coligny'e verdiği sıradaki haliyle Ninon de Lenclos, *la peüte* Morphil, okul çağındaki Anna Karanina.

"Bu Rosie," dedi Bayan Coulton gururla. "Öteki diğer torunumuz."
"Rosie şan çalışıyor," dedi Bob'a. "Sinemalarda rol almak istiyor."

"Ah, ne kadar ilginç!" diye coşkuyla bağırdı Bob. Ayağa kalkarak ve geleceğin Lady Hamilton'uyla tokalaştı.

"Belki ona vereceğiniz öğütler vardır," dedi torununa düşkün büyükanne.

"Sadece mutlu olurum..."

"Bir sandalye çeksene, Rosie."

Kız gözkapaklarını kaldırdı ve Bob'a kısa ama derin bir bakış attı. "Eğer mutfakta oturmak sizi rahatsız etmezse," dedi.

"Elbette hayır!" Beraber, içerdeki odada kayboldular. Pencereden dışarıya bakınca, çıkıntıların gene gölgede kaldıklarını gördüm. Farekertenkeleler gözlerini kapamışlardı ve ölü numarası yapıyorlardı - elbette kurbanlarını kandırıp kendilerini güvende hissetmelerini sağlamak için.

"Bu şanstan da öte," diyordu Bayan Coulton. "İlahi takdir bu. Büyük sinema prodüksiyonlarından insanlar, tam da Rosie kendisine yardımcı olacak bir el ararken buraya geliyor."

"Tam da filmler vodviller gibi kaybolurken," dedi elf tipli adam gözlerini önündeki sayfadan kaldırmadan.

"Bunları neye dayanarak söylüyorsunuz?"

"Bunları söyleyen ben değilim," diye yanıtladı yaşlı adam. "Şu Goldwyn denilen herif."

Mutfaktan çok şaşırtıcı, çocuksu bir kahkaha sesi geldi. Bob belli ki, yol alıyordu. Acapulco'ya bir başka yolculuk öngördüm, ilkinden daha da feci sonuçlar doğuracak ikinci bir yolculuk. Masum çöpçatan Bayan Coulton, hazla gülümsedi. "Arkadaşınızı sevdim," dedi. "Çocuklarla iyi anlaşıyor. Şu takım elbiselilerden değil."

İma edilen paylamayı yorum yapmadan kabul ettim ve bir kez daha Bay Tallis'in sinemayla ilgilenip ilgilenmediğini sordum.

Başıyla onayladı. Evet, stüdyolardan birine bir şey gönderdiğinden ona söz ettiğini söyledi. Biraz para kazanmak istiyordu. Kendisi için değil; her ne kadar bir zamanlar kazandıklarının çoğunu kaybet-tiyse de hala yaşamını sürdürmek için yeteri kadar parası vardı. Hayır, o Avrupa'ya göndermek için fazladan para istiyordu. Çok önce. Birinci Dünya Savaşı'ndan önce, bir Alman kızla evlenmiş. Sonra boşanmışlar ve kız bebekle beraber Almanya'da kalmış. Bugünse bir torundan başka hayatta kalmış kimse yok. Bay Tallis onu buraya getirmek istiyordu; ama Washington'dakiler ona izin vermiyorlardı. Dolayısıyla yapılacak ikinci en iyi şey, ona çokça para göndermek ve böylece eğitimi tamamlamasını ve iyi yemek yiyebilmesini sağlamaktı. Sinema için yazmasının nedeni buydu.

Sözleri bana aniden Tallis'in senaryosundan bir şeyler anımsattı - savaş sonrası Avrupa'sında çikolata için fahişelik yapan çocuklarla ilgili bir şeyler. Büyükanne acaba o bu çocuklardan biri miydi? "Ich sana vereceğim *Schokolade*, du bana vereceksin *Liefce*. Anladın mı?"

Ancak çok az anlayabiliyorlardı. Bir Hershey çikolata barı önce; iki bar da iş bittikten sonra.

"Karısına ne olmuş?" diye sordum. "Ve büyükannenin akrabalarına?"

"Hepsi vefat ettiler," dedi Bayan Coulton. "Sanırım Yahudi'ydiler ya da onun gibi bir şey."

"Doğrusu," dedi elf kılıklı adam aniden, "Yahudilere karşı herhangi bir şey düşünmüyorum. Ama hep aynı..." durakladı. "Belki de Hitler o kadar da aptal değildi."

Bu kez, bakmak üzere geri döndüğünün Katzenjammer Kids olduğunu görebiliyordum.

Mutfakta bir başka çocuksu kahkaha patladı. On altısındaki Lady Hamilton'un sesi sanki on birindeymiş gibi geliyordu. Bununla beraber, Bob'u selamlarken ki bakışı ne kadar da olgun, teknik olarak ne kadar da mükemmeldi! Açıkça, Rosie'ye dair en rahatsız edici olgu aynı anda hem masum hem kurnaz, hem hesapçı bir maceraperest hem de örgü sağı bir okul kızı olmasıydı.

"Bay Tallis tekrar evlenmiş," diye devam etti yaşlı kadın, kıkırdama seslerini de anti-semitizmi de duymazdan gelerek. "Sahnelere çıkan biriyle. Bana ismini söylemişti, ama unuttum. Sonuçta uzun sürmemiş zaten. Başka biriyle kaçıp gitmiş. Almanya'da karısı dururken bir daha evlendiği için, ona müstahak olduğunu düşünüyorum. Bence bütün bu boşanmalar ve başkasının kocasıyla evlenmeler doğru değil."

Takip eden sessizlikte hiç görmediğim bu adamın bütün hayat hikayesini yazdım kafamdan. İyi bir aileden gelen genç New England'lı. İyi eğitim almış, ama bilgizlik taslamıyor. Doğal yeteneklere sahip, ama profesyonel yazarlığın yorgunluklarını tembel bir yaşama yeğlemesine neden olacak kadar aşın değil. Harvard'dan Avrupa'ya gitmiş, zarif bir şekilde yaşamış, her yerdeki en iyi insanları tanımış. Ve sonra -Münih'te, emindim bundan- âşık olmuş. Kızı gözümün önünde canlandırdım, Liberty kıyafetlerinin Alman eşdeğerlerini giyiyor -başarılı bir sanatçının veya bir sanat hamisinin kızı. Neredeyse cisimleşmemiş olanlardan biri, Wilhelm çağı zenginliğinin ve kültürünün yüzer gezer ürünlerinden biri; aynı anda hem belirsiz, hem de keskin olabilen bir varlık, asla önceden tahmin edilemez ve delirtecek derecede idealist; *tief* ve Alman. Tallis âşık olmuştu, evlenmişti, karısının frijitliğine rağmen bir çocuk babası olmuştu, ev atmosferinin bunaltıcı ruhsallığından neredeyse astım olmuştu. Karşılaştırdınca, Paris'in havası ve bir seyahat sırasında tanıştığı genç Broadway aktresinin kişisel ambiyansı ne kadar da taze ve sağlıklıydı!

*La belle Americane
Qui rend les hommes fous,
Dans deux ou trois semaines
Partira pour Corjou*

Ama bu kız Corfu için ayrılmamıştı -ya da ayrıldıysa da, bu Tallis'in eşliğinde olmuştu. Frijit değildi, yüzer gezer değildi, ne belirsizdi ne de keskin, ne derindi ne de ruhsal, ne de bir sanat snobu. Esas olarak o, bir parça kaltaktı. Ve bu bir parça, yıllar geçtikçe büyüdü. Ondaki boşandığı sırada, tam bir hayvan halini almıştı.

1947'den geriye bakınca, benim imgelemimdeki Tallis ne yaptığını tam olarak görebiliyordu: fiziksel zevk ve aynı zamanda erotik tahayyülün tatmini ve heyecanı uğruna, eşini ve çocuğunu manyakların eline bırakmıştı. Torununu ise, bir paket şekerlemesi olan ya da temiz bir yemek parası ödeyen herhangi bir askerin veya kaçakçının okşamalarına terk etmişti.

Romantik hayaller! Bayan Coulton'a döndüm.

"Onu tanımış olmak isterdim," dedim.

"Onu severdiniz," dedi bana. "Hepimiz Bay Tallis'i severdik. Size bir şey söyleyeyim mi," dedi bir sır açıklarcasına.

"Bayanlar Briç Kulübü için Lancaster'a her gidişimde, sırf onu ziyaret etmek için mezarlığa uğruyorum."

"Ve bahse girerim bundan nefret ediyordur," dedi elf kılıklı adam.

"Bak, Elmer," diye karşı çıktı karısı.

"Ama bunu söylediğini duydum," diyerek ısrar etti Bay Coulton. "Hem de defalarca. 'Eğer burada ölürsem', derdi, 'çölün ortasına gömülmek isterim'."

"Stüdyo'ya gönderdiği senaryoda da bu kadarını yazmıştı," dedim.

"Öyle mi?" Bayan Coulton'un ses tonu, buna inanmadığını gösteriyordu.

"Evet. Gömülmek istediği mezarı da tarif ediyor hatta. Hiçbir şey olmadan, bir Joshua ağacının altında."

"Bunun yasal olmadığını ona söyleyebilirdim," dedi elf kılıklı adam. Cenaze levazımatçıları Sacramento'da yasama kurulunda kanun tasarısı için kulis yaptıklarından beri yasak. Gömüldükten yirmi yıl sonra kazılıp çıkarılan bir adam biliyorum -şurada çıkıntıların ötesinde." Goya'nın kertenkelemsi farelerine doğru elini salladı. "Çoktan toprağa karışmış olmasına rağmen yeğenine üç yüz dolara patlamıştı."

Hatırladıkları onu kıkırdattı.

"Ben çölde gömülmek istemezdim," dedi karısı kesin bir ifadeyle.

"Neden?"

"Çok yalnız," diye yanıtladı. "Bundan nefret ederdim."

Bundan sonra ne söyleyeceğini düşünürken solgun genç anne elinde bir bebek beziyle merdivenlerden aşağı indi.

Mutfağa bakmak için bir anlığına durdu.

"Dinle Rosie," dedi alçak, öfkeli bir sesle. "Durumu değiştirmek için biraz uğraşmanın zamanı geldi."

Sonra döndü ve evin girişine doğru yürüdü. Açık bir kapı ev banyosunun modern konforunu yansıtıyordu.

"Gene ishal olmuş," dedi acı bir sesle, büyükannesinin yanından geçerken.

Yüzü kızarmış, gözleri heyecanla parlamış bir halde geleceğin Lady Hamilton'ı mutfaktan çıktı. Onun arkasından, kapı aralığında, geleceğin Hamilton'ı duruyordu; Lord Nelson olacağını hayal etmekle meşguldü.

"Büyükanne," diye seslendi kız "Bay Briggs benim için bir sahne denemesi ayarlayabileceğini düşünüyor."

Aptal! Ayağa kalktım.

"Gitme zamanı geldi, Bob," dedim, zaten fazla bile kalmış olduğumuzu bilerek. Banyonun yarı açık kapısından tuvalet kâsesinde suyla çitilenen bebek bezlerinin sesi geliyordu.

"Dinle!" diye fısıldadım Bob'a biz geçerken.

"Neyi dinleyeyim?" diye sordu.

Omuzlarımı silktim. Kulakları var, ama yine de duyamıyorlar.

Evet, sonuçta fiilen Tallis'e ancak bu kadar yaklaşabilmiştik. Okuyucu bundan sonra onun zihnini kendisi keşfedebilecek. "Maymun ve Öz" metnini bulduğum gibi burada yayınlıyorum, hiç değiştirmeden ve yorumsuz olarak.

II

SENARYO

İsimler, jenerik ve en sonunda borazanların ve utkulu melekler korosunun eşliğinde YAPIMCININ ADI.

Müziğin karakteri değişir ve Debussy bu besteyi yapmak için hayatta olabilseydi ne kadar da narin olurdu, ne kadar aristokratik, ne kadar kusursuzca saf, Wagner gibi yağlı ve kulağa hücum etmeyen, ya da Strauss gibi bir görgüsüzlükten uzak! Perdeye gelince, Technicolor'dan daha iyi bir şeyle, güneşin doğuşundan bir saat öncesi. Gece, neredeyse pürüzsüz denizin karanlığından bir türlü ayrılamaz; fakat gökyüzünün kenarlarında yeşilden doruklarına doğru derin bir maviye bürünen şeffaf solgun dağlar. Doğuda sabah yıldızı hala görülebiliyor.

ANLATICI

İfade edilemeyecek bir güzellik, kavrayışın çok
ötesinde bir huzur...

Fakat, eyvah, perdede
Şu amblemin amblemi

Büyük ihtimalle Bayan Bilmemkim'in
İllüstrasyonu gibi görünecek
Ella'nın bir şiiri için yaptığı
Dümenci Wilcox.

Doğadaki yüceliğin dışında
Sanat çoğu kez sadece
Saçmalık imal eder.

Ama risk alınmalıdır;
Çünkü siz oradakiler, siz izleyiciler,
Bir şekilde her ne pahasına olursa olsun,
Wilcox ya da daha kötüsü,
Bir şekilde hatırlatılmalı size
Hatırlamaya ikna edilmelisiniz.
Neyin ne olduğunu anlama
İsteği duymak için yalvarmaya ikna edilmelisiniz.

Anlatıcı konuşurken, bir amblemden Sonsuzluk ambleminden uzaklaşıyoruz ve tamamen dolu bir resim sarayının iç mekânına giriyoruz. Işık biraz daha loşlaşıyor ve aniden izleyicinin tümüyle her iki cinsten iyi giyimli babunlardan oluştuğunu anlıyoruz. İlk çocukluk evresinden ikinci çocukluk evresine her yaştan babunlar.

ANLATICI

Fakat insan, gururlu insan.

Biraz otoriterce giyinmiş-

En çok, kendine en fazla güvendiği alanlarda cahil

Cama benzeyen özü -kızgın bir maymun gibi

Yüce Cennetin önünde bunca fantastik hile çeviriyor

Ağlatırken Melekleri.

Maymunların son derece dikkatle baktıkları ekrandaki görüntüye geçilir. Ancak Semiramis veya Metro-Goldwyn-Mayer'in hayal edebileceği bir sahnede pembe gecelikli, dudakları mora boyanmış, burnu leylak rengi pudralanmış, ateşli kırmızı gözlerine rimel çekilmiş samimi tavırlı bir genç dişi babun görürüz. Kısa art ayaklarının izin verdiği ölçüde keyifle sallanıyor. Bir gece kulübünün parlak ışıklarla aydınlatılmış sahnesine yürüyerek çıkıyor ve iki üç yüz çift kadar kıllı elin alkışları altında, Louis XV mikrofonuna yaklaşıyor. Onun arkasından, dört ayağı üzerinde ve bir köpek tasmaına eklenmiş hafif çelik zincire bağlanmış Michael Faraday geliyor.

ANLATICI

"En çok, kendine en fazla güvendiği alanlarda cahil... "

Ve eklemem gerekir ki bizim bilgi dediğimiz şey sadece Cehaletin bir başka adından ibarettir - çok daha iyi örgütlenmiş elbette ve son derece bilimsel ve tam da bu nedenle ne kadar mükemmel olursa o kadar çok öfkeli maymun üretiyor. Cehaletin yalnızca cehalet olduğu zamanlarda, bizler lemurlara, mamutlara ve bön maymunlara eşdeğerdik. Bugün, bizim bilgi dediğimiz şu Yüce Cehalet sayesinde, in-

sanın itibarı öylesine arttı ki, şimdi aramızdakilerin en düşük seviyeli, bir babun, en yükseği de bir orangutan, ya da daha doğrusu, eğer Toplumun Kurtarıcısı mevkiine yükselirse, gerçek bir Goril.

Bu sırada, dişi babun mikrofona ulaşmıştır. Başını çevirerek, dizleri üzerindeki Faraday'ı fark eder, belini doğrultup arkaya doğru sızlanarak kaykıldığını görür.

"Aşağı, bayım, aşağı!"

Ses tonu tartışmaya yer bırakmayacak kesinliktedir; mercan başlı kamçısıyla yaşlı adamı vurur. Faraday irkilir ve itaat eder, seyirciler arasındaki maymunlar zevkle kahkaha atarlar. Dişi babun onlara öpücük gönderir, sonra, mikrofonu kendine doğru çekerek, güçlü dişlerini göstererek şarkı söylemeye başlar. En son popüler başarısını, azalan bir yatak odası kontraltosuyla seslendirir.

Aşk, aşk, aşk-

Esas öz aşktır

Düşündüğüm her şeyin ve yaptığım her şeyin özü.

Ver bana, ver bana, ver bana.

Sen anlamına geliyor

Azaltman şişkinliğimi.

Faraday'ın şaşkınlık, tiksinti, kızgınlık gösteren yüzüne odaklanma ve sonunda, utanç ve ıstırap o noktaya geliyor ki, kırıksık yanaklardan gözyaşları akmaya başlıyor.

Folks in Radio Land'den montaj çekimleri araya giriyor.

Hoparlör ona en gizli arzularının hayali gerçekleşimini ve gerçek kışkırtılmasını sunarken, tombul bir babun ev kadını sosis kızartıyor.

Bir babun bebek karyolasında ayağa kalkmış, lazımlık iskemlesi-ne uzanmış, şişkinliğin azalması vaadinin peşinde.

Orta yaşlı bir babun yatırımcı, şarkıyı dinlemek için borsa haber-lerini okumayı yarıda kesti, gözlerini kapadı ve kendinden geçerek gülümsedi. *Ver bana, ver bana, ver bana, ver bana.*

İki genç babun, park edilmiş bir arabanın içinde yakalandılar mü-ziğe. "*Sen anlamına ge-li-yor.*" Ağzılara ve pençelere yakın çekim.

Faraday'ın gözyaşlarına geri dönüş. Şarkıcı döner, onun ıstıraplı yüzünü fark eder, bir öfke çılgılığı koparır ve ona vurmaya başlar, vahşice darbeler birbirini izler, seyirciler de o sırada coşkuyla alkış-lamaktadır. Gece kulübünün altın ve yasemin rengi duvarları buğu-landığında ve ilk sahnemizin alacakaranlığında bir an için maymunu ve onun esir akıl sahibinin silüetini görürüz. Sonra bu ikisi görüntü-den çekilirler ve geriye sadece Sonsuzluğun ambleminin amblemi ka-lır.

ANLATICI

Deniz, parlak gezegen, gökyüzündeki sınırsız kristali - el-bette hatırlıyorsun onları! Elbette! Yoksa unutmuş olabilir misin, zihinsel Hay-vanat Bahçesi'nin, Akıl Hastanesinin ve sadece senin isminin ışıklı olduğu bütün o hayali sinemalar Broadway'inin arkasında ne yattığını asla keşfedemediğini unutmuş olabilir misin?

Kamera gökyüzünde hareket eder ve şimdi siyah tırtıklı görü-nümlü bir kayalık ada ufku keser. Büyük, dört direkli bir ıskuna ada-nın ardında seyretmektedir. Yaklaşırız ve geminin Yeni Zelanda bay-

rağı taşıdığını ve adının Canterbury olduğunu görürüz. Geminin kap-
tanı ile bir grup yolcu küpeştelerde durmakta, doğuya doğru dikkatle
bakmaktadırlar. Onların dürbünlerinden bakarız ve kıraç bir sahil gö-
rürüz. Sonra, neredeyse aniden, güneş uzak dağların arkasından
yükselir.

ANLATICI

Bu yeni parlak gün 2018 yılının 20 Şubatı'ydı ve bu insanlar Yeni
Zelanda'dan gelen Kuzey Amerika'yı Yeniden Keşfetme Seyahati'nin
bir üyesiydiler. Üçüncü Dünya Savaşı'nın savaşçıları tarafından ayrı
tutulan Yeni Zelanda -hayır, söylemeliyim ki, herhangi bir insani se-
bepten değil, fakat sadece, Ekvador Afrika'sı gibi, herhangi birinin
yok etmesine değmeyecek kadar ücra olduğu için- ayakta kalmış ve
hatta dünyanın geri kalanındaki tehlikeli radyoaktif koşullar nedeni-
yle bir yüzyıldan fazla bir süre neredeyse tam bir yalıtılma sayesinde
alçakgönüllüce gelişmişti. Şimdi tehlike geçmişti ve işte karşınızda ilk
kâşifler. Batı'dan gelerek Amerika'yı yeniden keşfediyorlar. Ve bu sı-
rada, dünyanın öbür tarafında, siyah adamlar Nil'den aşağıya inip
Akdeniz'i geçmek için yol alıyorlar. Yarasaların sardığı Parlamentola-
rın Anası'nın salonunda muhteşem kabile dansları! Ve Vatikan labi-
renti -kadın sünnetinin uzun ve karmaşık ayinlerini gerçekleştirmek
için ne harika bir yer! Hepimiz tam olarak istediklerimize kavuşuyo-
ruz.

Sahne kararır; bir silah sesi gelir. Tekrar ışıklar açılınca, ünifor-
malı bir grup babunun arkasında, Albert Einstein'ın bir tasmayla çö-
melmiş olduğunu görürüz.

Kamera ıssız, dar bir molozlar, devrik ağaçlar ve cesetler diyarından geçer, başka nişanlar taşıyan ve başka bir bayrağın altında duran ikinci bir hayvan grubunda durur, ama arkalarında aynı Dr. Albert Einstein vardır, tam olarak aynı konumda, köylü babun topukları üzerinde çömelmiş durmaktadır. Karışık halemsi saçlarının altında, iyi, masum bir yüz, acı dolu bir şaşkınlık ifadesi taşıyor. Kamera bir Einstein'dan öbür Einstein'a gider gelir. Birbirinin tıpkısı iki yüze yakın çekim yapılır, efendilerinin boyalı deri çizmelerinin arasından özlemle birbirlerine bakıyorlardır.

Film müziğinde, ses, saksafonlar ve çellolar şişkinliğin azalmasını arzulamaya devam ederler.

"Sen misin, Albert?" diye ikircikli bir şekilde sorar Einstein'lardan biri.

Diğeri yavaşça başını sallar.

"Korkarım öyle, Albert."

Karşı karşıya gelen orduların yukarıda tuttukları bayrakları esin tiyle beraber aniden dalgalanmaya başlar. Renkli bayraklar açılır ve sonra yeniden kendi üzerlerine kapanırlar, tekrar açılırlar ve bir kez daha kapanırlar.

ANLATICI

Dikey şeritler, yatay şeritler, yuvarlaklar ve haçlar, kartallar ve çekiçler. Tamamen keyfi işaretler. Ama bir işaretin ilişkilendirildiği her gerçeklik böylelikle o işaretin kurbanı oldu. Goswami ve Ali beraber barış içerisinde yaşıyorlardı. Ama benim bir bayrağım vardı; se-

nin bir bayrağın vardı; Babun-Tanrı'nın tüm evlatlarının bayrakları vardı. Hatta Ali ve Goswami'nin de bayrakları vardı ve bayraklar yüzünden sünnet derisi olanın olmayanın bağırsaklarını deşmesi ve sünnet derisi olanın olmayanı vurması, karısına tecavüz etmesi ve çocuklarını hafif ateşte kızartması haklı ve yerinde oldu.

Ama bu arada, bayraklı şamandıranın üzerinde büyük bulutlar ve bulutların da ötesinde bizim donuk, cam gibi Öz'ümüzün de amblemi olan mavi boşluk. Ve bayrak direğinin dibinde buğday ve zümrüt yeşili piring ve darı yetiştiriyor. Yapmamız gereken seçim ekmek ile bayraklar arasında. Ve bayrakların, neredeyse oybirliğiyle seçtiğimiz şey olduğunu söylemem gerek.

Kamera, bayraklardan Einstein'lara iner ve Einstein'lardan arka plandaki son derece süslü Kurmaylara geçer. Birlikte ve aynı anda, iki Feldmareşalisimos bir emir verdiler. Aynı anda, her iki taraftan, aerosol bombalarını salmak için gerekli tüm motorize ekipmanla babun teknisyenler çıkar. Bir ordunun basınç tanklarının üzerinde SÜPER-TAVŞAN HUMMASI (TULAREMİA) yazılıdır, düşmanlarının basınç tanklarındaysa GELİŞMİŞ GLANDERLAR (RUAMLAR, SAKAĞI), % 99.44 SAFLIK GARANTİSİ. Her iki teknisyen grubuna da maskottan Louis Pasteur zincirleriyle eşlik ediyor. Film müziğinde babun kızın şarkısı hatırlatılıyor. *Ver bana, ver bana, ver bana* küçülmeni. Sonra bu cinsellik dolu sesler, büyük orkestralarca çalınan ve on dört bin seslik korolarca seslendirilen "Umut ve ihtişamın Ülkesi'ni söyleyecek şekilde yumuşar.

ANLATICI

Hangi toprak, diye mi soruyorsun?
Ben de yanıtlıyorum,
Herhangi bir eski toprak.
Ve İhtişam, elbette, Maymun-Kral'ındır,
Umutta olduğu gibi-
Küçük kalbini kutsa, umut yok.
Sadece neredeyse sonsuz ihtimaller var
Aniden ya da başka türlü
tamamlamak için
ıstırap veren santimler boyunca
Nihai ve çaresiz
küçülmeyi.

Vanalardaki pençelerin yakın çekimleri; sonra kamera geri çekiliyor. Basınç tanklarının dışında, iki sarı sis akıntısı birbirlerinin etrafında dönmeye başlıyorlar, ıssız topraklarda, yavaş yavaş.

ANLATICI

Sakağı, dostlarım. Sakağı -insanlar arasında yaygın olmayan bir at hastalığı.- Ama korkmaya hiç gerek yok, bilim onu evrenselleştirebilir. Ve işte bunlar onun belirtileri. Tüm eklemlerde korkunç acılar. Tüm bedende sivilceler. Derinin altında, sonunda patlayan ve yaraları dağılan sert şişkinlikler. Burnun mukoza zarı iltihaplanır ve pis kokan yoğun irinler boşalıp sızar. Burun deliklerinin içinde hızla irinli yaralar oluşur ve çevreleyen kemikleri ve kıkırdakları yiyip bitirirler. Enfeksiyon burundan gözlere yayılır, ağza, boğaza ve bronşitlere ge-

çer. Üç hafta içinde hastaların çoğu ölür. Herkesin ölmesi gerektiğini görmek, şimdi sizin hükümetiniz için çalışan şu bazı parlak genç doktorların hedefi olmuştur. Ve sadece sizin hükümetiniz değil, dünyanın kolektif şizofrenisinin tüm diğer seçilmiş veya kendinden menkul örgütleyicileri de Biyologlar, patolojistler, fizyolojistler - işte buradalar, laboratuvarında geçirilmiş zorlu bir günün ardından, evlerine, ailelerine dönüyorlar. Küçük tatlı eşleriyle bir kucaklaşma. Çocuklarla oynanan gürültülü oyunlar. Arkadaşlarla sakın bir akşam yemeği, ardından oda müziği veya politika veya felsefe hakkında zekice sohbetlerle dolu bir akşam. Ardından saat on birde yatak vakti ve evli aşıkların tanıdık zevkleri. Ve sabah, portakal suyu ve greyfurtlarından sonra, tam da onlarınkine benzeyen başka ailelerin daha da öldürücü bir *bacillus mallei* türüyle enfeksiyonu nasıl kapabileceklerini keşfetmek için tekrar işlerine giderler.

Mareşalismolardan bir başka komut havlaması. Her iki ordunun Dahi sorumlusu Çizmeli maymunları arasında şiddetli kamçı şaklamaları, çekiştirilen tasma sesleri geliyordu.

Karşı koymaya çalışan Einstein'lara yakın plan çekim.

"Hayır, hayır... yapamam."

"Yapamam diyorum sana."

"Hain!"

"Vatan haini!"

"Pis Komünist!""

"Çürümüş Burjuva-Faşist!"

"Kızıl Emperyalist!"

"Kapitalist-Tekelci!"

"Al sana!"

"Al sana!"

Tekmelenmiş, kamçılanmış, biraz boğulmuş durumdaki Einstein-lar sonunda bir tür nöbetçi kulübesine sürüklenirler. Bu kulübelerin içinde kadranlar, yumrular ve şalterlerle dolu malzeme tahtaları vardır.

ANLATICI

"Kuşkusuz çok açık.

Her okul çocuğu bilmiyor mu bunu?

Sonuçları maymunlar seçer; sadece araçlar insanındır.

Papio'nun pezevengi, babunların veznedarı,

Onaylama hevesiyle, koşarak geliyor Akıl;

Geliyor, tiranlara yaltaklanarak, bir osuruktan

Felsefeyle;

Geliyor, bir Prusya pezevengi, Hegel'in Patentli

Tarihiyle;

İlaçla geliyor maymun-Kral'ın afrodizyaklarını

yönetmek için;

Geliyor, uyakla ve Belagatle, onun nutuklarını

yazmak için;

Geliyor onun roketlerini vardırarak hesaplarla

Şaşmadan okyanusun öte yakasındaki yetimhaneye;

Geliyor, amaçlamış olarak, taşkınca yalvarmak üzere

Leydimize içten direkt bir vuruş için."

Bando, "Umudun ve İhtişamın Ülkesi"nden "İleri, Hıristiyan Askerler"ce en yapış yapış Wurlitzer yorumlarıyla sahne alıyor. Çok Sayın Başrahip ve Keşişin, Adil Papazın izlediği Bronx'un Babun-Piskoposu, mücevherlerle süslü piskopos asasını pençesinde tutarak, iki Feldmareşalismsunu ve onların milliyetçi yargılama yöntemlerini kutsamak için muhteşem bir şekilde ilerliyor.

ANLATICI

Kilise ve Devlet

Hırs ve Nefret: -

Bir Yüce Goril içinde iki Babun-Şahıs

OMNES

Amin, amin.

PİSKOPOS

in nomine babuini...

Film müziğinde vox humana ve koristlerin melek sesleri var.

"Önümüzde giden (fi) İsa'nın (pp) haç'ıyla (dim)"

Dev pençeler Einsteinlar'ı ayağa kaldırıyor ve yakın çekimde, bileklerini kavıyorlar. Maymunların rehberliğinde, denklemler yazmış ve John Sebastian Bach çalmış o parmaklar, ana şalterleri kaplıyor,

korkmuş ve gönülsüz bir halde, aşağı indiriyor. Küçük bir klik sesi ve ardından Anlatıcı'nın sesiyle kesilen uzun bir sessizlik.

ANLATICI

Ses üstü hızla hareket eden füzelerin bile hedeflerine varmaları fark edilebilecek bir sürede gerçekleşir. Peki, çocuklar, Son Yargı'mız için beklerken biraz kahvaltıya ne dersiniz!

Maymunlar sırt çantalarını açtılar, Einsteinlar'a biraz ekmek, birkaç havuç ve iki ya da üç öbek şeker fırlattılar ve sonra kendilerini rom ve Bologna sosisine verdiler. Biz ıskunanın güvertesinde (veya büyük bardağın süslerinde) kaybolurken Yeniden Keşif Seferi'nin bilim adamları da kahvaltı ediyorlar.

ANLATICI

Ve bunlar o Yargı'dan kurtululardan birkaçı. Çok hoş insanlar! Ve onların temsil ettikleri uygarlık -o da çok hoş. Fazla ilginç veya görkemli bir şey yok elbette. Parthenon ya da Şistine Şapelleri yok, Newtonlar ya da Mozartlar veya Shakespeareler yok; ama Ezzelinolar, Napolyonlar ya da Hitlerler veya Jay Gouldlar da yok, ne Engizisyon var ne de NKVD'ler, ne temizleme var ne soykırım ne de linç. Yükseklikler ve uçurumlar yok, ama çocuklar için bolca süt var, IQ ortalaması hiç de fena değil, ama biraz görgüsüzce, insanlar samimi, duyarlı ve insancıl.

Adamlardan biri dürbününü kaldırıp, şimdi yalnızca bir ya da iki mil uzaklıkta olan kıyıya bakar. Aniden sevinçli bir şaşkınlıkla bağırır.

"Bak!" Dürbünü arkadaşlarından birine uzatır. "Tepenin zirvesinde."

Diğeri bakar.

Alçak tepelerin teleskopik çekimi. Dağ sırtının en yüksek noktasında, üç petrol kuyusu kulesi, gökyüzünde modernize edilmiş ve daha verimli bir Calvary'nin ekipmanı gibi siluet olarak görünüyordı.

"Petrol!" diye heyecanla bağırır ikinci gözlemci. "Petrol kuyuları hala duruyor."

"Hala duruyorlar mı?"

İkisi de şaşkındır.

"Bu demektir ki," der jeolog, yaşlı Profesör Craigie, "buralarda çok büyük patlamalar gerçekleşmiş olamaz."

"Ama patlamalar olması şart değil ki," diye açıklar Nükleer Fizik Departmanından meslektaşı. "Radyoaktif gazlar aynı işi daha etkin olarak, üstelik daha geniş bir alanda hallederler."

"Bakterileri ve virüsleri unutmuş gibisin," der biyolog Profesör Grampian. Sesi, kendini kenarda bırakılmış gibi hisseden bir adamın tonundadır.

Sadece bir antropolog olan ve bu yüzden tartışmaya yapabileceği herhangi bir katkı olmayan genç karısı, doktora öfkeyle bakarak kendini tatmin etmektedir.

Tüvit takımının içinde atletik, kenarları boynuzlu gözlüklerinin arkasından da çok zeki görünen. Botanik Departmanı'ndan Bayan Ethel

Hook, onlara oldukça yaygın bir bitki hastalığının varlığının neredeyse kesin olduğunu hatırlatır. Söylediklerine onay almak için ona başını sallayan meslektaşı Dr. Poole'a döner.

"Uzun erimde," diyordu bütün profesör havasını takınarak, "yenilebilir bitkilerdeki hastalıkların etkileri parçalayıcı materyallerden veya insan eliyle yapılmış salgın hastalıklardan hiç de az olmaz. Örneğin, patatesi ele alalım..."

"İyi de neden bu fantezilerle oyalanıyorsunuz?" diye gürlür grubun tok sözlü mühendisi Dr. Cudworth. "Su kemerlerini kırın ve bir hafta içinde her şey tükensin. İçecek yoksa hayat da yok." Kendi şakasına kapıldı ve muazzam bir kahkaha attı.

Bu sırada psikolog Dr. Schneeglock, oturduğu yerden gülümseyerek ve küçük görmemek için kendini zorlayarak dinliyordu.

"Suyolları neden dert olsun ki?" diye sordu.

"Tek yapmanız gereken, komşunuzu kitle imha silahlarından biriyle tehdit etmek. Onun kendi paniği gerisini halledecektir. Psikolojik tedavinin New York'a neler yaptığını hatırlayın mesela. Denizaşırı yapılan kısa dalga yayınlar, akşam gazetelerindeki manşetler. Ve hemen ardından köprülerde ve tünellerde birbirini ölümüne çiğneyen sekiz milyon insan. Hayatta kalanlar çekirgeler gibi, vebaya yakalanmış fareler kalabalığı gibi kırsal bölgelere dağıldılar. Su kaynaklarını kirlettiler. Tifo, difteri ve zührevi hastalıklar yaydılar, Isırdılar, pençelediler, yağmaladılar, öldürdüler, tecavüz ettiler. Ölü köpekleri ve çocuk cesetlerini yediler. Görüldükleri yerde çiftçiler tarafından vuruldular, polisler tarafından coplandılar, Eyalet Muhafızları tarafın-

dan makineli tüfekte tarandılar, Vigilanteler¹⁸ tarafından ipe dizildiler. Ve aynı şey Chicago'da, Detroit'de, Philadelphia'da, Washington'da; Londra'da, Paris'te, Bombay'da ve Şanghay'da; Moskova'da, Kiev'de, Stalingrad'da; bütün başkentlerde, bütün imalat merkezlerinde, bütün limanlarda, bütün demiryolu makaslarında, dünyanın her yerinde yaşanıyordu. Tek bir kurşun atılmadı ve uygarlık neredeyse enkaza dönüşmüştü bile. Askerlerin neden bombalarını kullanmaya gerek duydıklarını aklım almıyor."

ANLATICI

Aşk korkuyu yok eder; ama öte yandan korku da aşkı yok eder. Ve sadece aşk değildir yok ettiği. Korku ayrıca zekâyı, iyiliği, tüm güzellik ve doğruluk düşüncelerini yok eder. Odanın köşesindeki iğrenç varlığının ve kapının kilitli olduğunun farkına varan kişinin sersem ve şakamsı ümitsizliğinde geriye kalan tek şey, hiçbir pencerenin olmadığı düşüncesidir. Ve şimdi her şey üzerine üzerine gelmeye başlamıştır. Celladın yardımcısı neredeyse şehvetli bir hamleyle ona doğru yaklaştığında koluna dokunan bir kol hisseder, burnuna bir nefes kokusu gelir. "Sıra sende ahbap, lütfen bu taraftan." Ve aniden sessiz dehşeti anlamsız olduğu kadar da şiddetli bir çılgınlığa dönüşür. Artık ne arkadaşlarının arasında bir insan, ne de diğer mantıklı varlıklarla açıklıkla konuşan mantıklı biridir; sadece kapanda feryat edip çırpınan yaralı bir hayvandır o. Nihayetinde, korku bir insanın insanlığını bile yok eder. Ve korku, benim sevgili dostlarım, korku modern hayatın en temel taşlarından biridir. Çokça çığırkanlığı yapılan ve hayat standartlarını yükseltirken vahşice ölüm ihtimalimizi de

¹⁸ ABD'de yasaları kendi görüşlerine göre yorumlayıp icraata geçen kişiler. (Ç.N.)

yükselten teknolojinin korkusu. Tek eliyle cömertlikle verdiğiinden de fazlasını diğer eliyle alan bilimin korkusu, intihara varan bağılılığımızla, uğruna öldürmeye ve ölmeye hazır olduğumuz, ölümcüllüğü kanıtlanmış kurumların korkusu. Kaçınılmaz şekilde bizi öldürmek ve köleleştirmek için kullandıkları iktidarlara, alkışlayan kalabalıklarla yükselttiğimiz, Büyük Adamların korkusu. İstemediğimiz, ama gerçekleşmesi için de elimizden gelen her şeyi yaptığımız Savaşın korkusu.

Anlatıcı konuştuğu, babunların ve onların tutsak Einsteinlarının açık havada yaptıkları pikniğe sızıyoruz, "ileri Hristiyan Askerler"in ilk iki dizesi üst üste, daha hızlı, daha yüksek sesle tekrarlanırken zevkle yiyip içiyorlar. Birdenbire, muazzam patlamaların birkaç taneyle müzik kesilir. Karanlık. Uzun süren, kulakları sağır edici çarpma, parçalama, çığlık ve inilti sesleri. Sonra sessizlik ve artan ışık ve bir kez daha sabahyıldızıyla ve narin, saf müzikle birlikte güneşin doğuşundan bir saat öncesi.

ANLATICI

Tarifi mümkün olmayan bir güzellik, akıl almaz bir barış...

Çok uzaklarda, ufkun ötesinde, gül renkli dumandan bir sütun göğe doğru yükseliyor, yukarıda kocaman bir mantara benzeyerek şişiyor ve orada asılı kalıp yalnız gezegeni gölgede bırakıyor.

Tekrar piknik sahnesine dönüyoruz. Babunların hepsi ölmüş. Yanıklarla korkunç bir şekilde şekillerini kaybetmiş iki Einstein, çiçek açmış elma ağacından arta kalanın altında yan yana uzanıyor. Geliş-

tirilmiş Glander'ını sızdırmaya devam eden bir basınç deposundan fazla uzakta değiller.

İLK EİNSTEİN

Bu adaletsiz, doğru değil...

İKİNCİ EİNSTEİN

Biz ki, hiç kimseye hiçbir zaman zarar vermemiş kişileriz;

İLK EİNSTEİN

Biz ki, sadece Hakikat için yaşadık.

ANLATICI

Ve tam da bu titizliğiniz yüzünden ölüm sağan maymunların hizmetinde ölüyorsunuz. Pascal üç yüzyıl evvelinden bunu açıkladı. **"Hakikatin bir putunu yapıyoruz; çünkü merhametsiz hakikat Tanrı değildir, fakat onun ne sevmemiz ne de tapmamız gereken imgesi ve putudur."** Siz bir puta tapınmak için yaşadınız. Ve son tahlilde, her putun adı Moloch'tur. Ve işte siz de bu noktadasınız, dostlarım, işte buradasınız.

Birdenbire esiveren sert rüzgârla karışan ağır sis, veba gibi, sessizce ilerlemekte, irin renkli buhar, elma çiçeklerinin arasından girdaplanarak dönen çelenkler gönderip boylu boyunca uzanmış iki bedeni yutmak için alçalmaktadır. Boğuk bir çığlık, yirminci yüzyıl biliminin intiharıyla gelen ölümü ilan ediyor.

Güney Kaliforniya'da Los Angeles'ın otuz kilometre kadar batısında bir noktaya geçiyoruz. Yeniden Keşif gezisinin bilim adamları bir balina teknesinden inmekteler. Denize boşaldığı noktada paramparça olmuş büyük bir lağım borusu, geri planda duruyor.

ANLATICI

Parthenon, Kolezyum-

Bir zamanlar Yunanistan olan İhtişam,
azametli ıvır zıvır.

Ve tüm diğerleri-

Thebes ve Copan, Arezzo ve Ajanta;

Bourges, cenneti şiddetle ele geçiriyor,

Ve Kutsal Hikmet, kendini dalgalara bırakmış.

Fakat bir zamanlar Kraliçe Victoria olan İhtişam

Kuşkusuz W.C. olarak duruyor;

Bir zamanlar Franklin Delano olan ihtişam

Şimdiye kadarki açık ara en büyük atık su borusu-

Şimdi kuru ve parçalanmış, Ichabod, Ichabod;

Ve prezervatiflerin nakliyesi

(bastırılmaz neşelilikleriyle

Umut gibi, arzu gibi) artık hiç beyazlatmıyor

dağlalelerinden bir galaksiye benzeyen bu

yalnız sahili

Ya da yaz papatyalarına.

Bu arada bilim adamları, akıllarından Dr. Craigie'i geçirerek, kumsalı geçmiş alçak tepeye tırmanmış, kumlu ve aşınmış düzlüğün

üzerinden ötedeki tepelerde bulunan petrol kuyularına doğru ilerliyorlardı.

Kamera Gezi'nin Baş Botanikçisi Dr. Poole üzerinde sabitleniyor. Büyüteciyle çiçekleri inceleyerek, numune çantasına topladığı parçaları yerleştirerek ve küçük siyah bir deftere notlar alarak, otlayan bir koyun gibi o bitkiden diğerine gidiyor.

ANLATICI

Ve işte o, kahramanımız, Dr. Alfred Poole. Öğrencileri ve kendisinden genç meslektaşları arasında daha çok Durgun Poole olarak bilinir. Ve ne yazık ki, takma adı oldukça yerindedir. Gördüğünüz gibi, yakışıklı olmadığından değil, ama Yeni Zelanda Asil Cemaatinin bir Üyesi olmasına ve hiçbir şekilde bir budala olmamasına rağmen, günlük hayatın koşulları altında, zekası sadece bir potansiyel ve çekiciliği ise gizli kalmış görünür. Sanki cam bir levha arkasında, görerek ve görülerek, fakat hiç iletişim kurmadan yaşıyor gibidir. Ve bundan bahsetmekten hoşlanan Psikoloji Bölümü'nden Schnecklock'a göre sorunu ona pek düşkün olan dul annesinden kaynaklanıyor -o azize, o metanet anıtı, hala onun kahvaltı masasının baş köşesinde duran ve onun ipek gömleklerini elleriyle yıkayıp büyük bir fedakarlıkla çoraplarını onaran vampir.

Bayan Hook şimdi kadrāja giriyor -hem de bir heyecan patlamasıyla.

"Çok heyecan verici değil mi Alfred?" diye çığlık atar.

"Çok," der Dr. Poole nazikçe.

"*Yucca gloriosa*'yı doğal ortamında görmek -böyle bir şansı yakalayacağımız kimin aklına gelirdi? Ve *Artemisia tridentata*"

"*Artemisia*'nın üzerinde hala bazı çiçekler var," der Dr. Poole. "Onlarda alışılmadık bir şey dikkatini çekti mi?"

Bayan Hook inceleyip başını sallar.

"Eski ders kitaplarında olduğundan çok daha iyi görünüyorlar," der Dr. Poole bastırmaya çalıştığı ses tonuyla.

"Çok daha iyi?" diye tekrarlar. Yüzü aydınlanır. "Alfred, düşündüğün...?"

Dr. Poole başıyla onaylar.

"Üzerine bahse girebilirim," der " Tetraploid. Gamma ışınlarının harekete geçirmesinden etkilenmiş."

"Ah Alfred," der kendinden geçmişçesine.

ANLATICI

Tüvidinin içinde ve kemik çerçeveli gözlükleriyle Ethel Hook, olağandışı faziletli, şaşırtıcı derecede çalışkan ve ciddi İngiliz kızlarından biridir; tabii ki eşit derecede faziletli, eşit derecede İngiliz ve hatta daha da çalışkan olanlara göre. Büyük bir ihtimalle otuz beşinde Ethel'in hala kocasız olmasının sebebi de buydu. Hala kocasız -ama umut ediyor ki, bu böyle daha fazla sürmeyecek. Sevgili Alfred'in henüz tam olarak evlenme teklif etmemiş olmasına rağmen, biliyor ki, (tabi onun da bildiğini bilerek) annesinin biricik dileği oğlunun evlenmesinden yanadır ve Alfred oğulların en sadık olanlarından. Bü-

tün bunların bir yana pek çok ortak yönleri var -Botanik, üniversite, Wordsworth şiiri. Onlar Auckland'a dönmeden, her şeyin ayarlanacağına emindi -Sevgili Dr. Trilliams'ın yönetiminde basit bir tören. Güney Alpler'de balayı. Eden Dağı'ndaki şirin küçük evlerine dönüş ve on sekiz ay sonra da ilk bebek...

Oflaya puflaya tepeye, petrol kuyularına doğru ilerleyen gezinin diğer üyelerine geçiş. Profesör Craigie, liderleri, alnının terini silmek ve görevlerini gözden geçirmek için duraklar.

"Poole nerede?" diye sorar. "Ve Ethel Hook?"

Birisi işaret eder ve uzak plan çekimde, iki botanikçinin silüetlerini görürüz.

Tekrar kamera Profesör Craigie'e döner, ellerini ağzının kenarlarına tutup bağırır. "Poole, Poole!"

"Neden onları minik romantizmleriyle baş başa bırakmıyorsun?" diye sorar güler yüzlü Cudworth.

"Amma da romantizm!" der Dr. Schneeglock alaycı bir tavırla.

"Ama Ethel ona karşı çok tatlı davranıyor."

"Romantizm için iki kişi gerekir."

"Erkeğini elde edecek kadının bu sorunu halledeceğinden emin olabilirsiniz."

"Annesiyle enest ilişki kuruyor olmasını da bekler misin?" der Dr. Schneeglock üzerinde durarak.

"Poole!" diye bağıır Profesör Craigie bir kez daha ve diğerlerine dönerek, ekledi: "İnsanların arkada kalmalarından hoşlanmam," der kızgın bir tonla. "Garip bir ülkedeysen... Hiç bilemezsin."

Çağrısını yineler.

Tekrar Dr. Poole ve Bayan Hook'a dönüyoruz. Uzaktan gelen çağrışı duyarlar ve başlarını tetraploidleri Arfemisia'dan kaldırıp bakarlar, el sallayıp diğerlerini takip etmeye devam ederler. Birdenbire Dr. Poole'un gözüne haykırmasına sebep olan bir şey çarpar.

"Bak!" işaret parmağıyla göstererek.

"Nedir o?"

"Echinocactus hexaedrophorus - hem de en güzel örnek."

Onun bakış açısından adaçayı çalılarının içinde metruk bir bungalova doğru orta uzunlukta bir çekim. Sonra da ön kapının yakınında, iki kaldırım taşının arasında büyümüş kaktüse yakın çekim. Tekrar Dr. Poole'a dönüş. Belindeki deri kılıftan, uzun, dar kenarlı bir mala çıkarıyor.

"Onu kazıp çıkarmayacaksın değil mi?"

Tek yanıtı kaktüsün yetiştiği yere gidip yanı başına çökmek oldu.

"Profesör Craigie çok sinirlenecek ama," diye itiraz eder Bayan Hook.

"Peki, o zaman, koş git ve onu sustur."

Ona birkaç saniye ilgili bir ifadeyle bakar.

"Seni yalnız bırakmaktan nefret ediyorum Alfred."

"Beş yaşındaymışım gibi konuşuyorsun," diye yanıtladı öfkeyle. "Hadi git, sana söylüyorum." Dönüp kazmaya başlar.

Bayan Hook hemen boyun eğmez, fakat bir süre daha sessizce bakarak orada durur.

ANLATICI

Trajedi, bizim sempatimizi gerektiren bir farstır; fars ise başkalarının başına gelen trajedidir. Bu en basit yerginin sade ve umursamaz, faziletli ve verimli, nesnesi aynı zamanda bir Samimi Günlüğün de konusu. Onun gördüğü ve tarif etmeye boş yere çalıştığı parlayan günbatımları! Kadifemsi ve cinsellik kokan yaz geceleri! Baharın şiirsel harika günleri! Ve ah, duyguların çağıldaması, yoldan çıkaranlar, ümitler, kalbin tutkuyla çarpıntısı, küçük düşürücü hayal kırıklıkları! Ve şimdi, yıllar sonra, birçok toplulukla katılman toplantıdan sonra, verilen onca dersten ve sınav kâğıtlarının okunmasından sonra, şimdi sonunda, Tanrı tuhaf bir şekilde onu, bu çaresiz ve mutsuz adamdan sorumlu kılmıştı. Ve çaresiz ve mutsuz oluşu yüzünden onu sevmişti -onu on beş yıl önce yüzüstü bırakıp o zengin müteahhittin kızıyla evlenen kıvırcık saçlı işe yaramaz adamı sevdiği gibi aşkla değil tabi, ama onun kadar içten, güçlü ve koruyucu bir şefkatle.

"Pekâlâ," dedi sonunda. "Gidiyorum, fakat sen de geç kalmayacağına söz ver."

"Elbette geç kalmayacağım."

Döner ve yürüyerek uzaklaşır. Dr. Poole arkasından bakar; sonra, bir kez daha tek başına kalmanın getirdiği rahatlamayla derin bir nefes alır ve kazmaya devam eder.

ANLATICI

"Asla," diye tekrarladı kendi kendine, "Asla! Annem ne derse desin." Bayan Hook'a bir botanikçi olarak ne kadar saygı gösterse, iyi bir örgütleyici olduğunu düşünse ve yüksek zekalı biri olduğunu düşünse de onunla tek beden olma fikri Kategorik Zorunluluğun ihlali kadar akıl almaz bir şeydi.

Birdenbire, arkasından, üç kara sakallı, kirli ve hırpani berbat görünüşlü adam, evin yıkıntılarından sessizce çıkıp, kısa bir süre pusuya yattıktan sonra, hazırlıksız botanikçinin üzerine atladılar ve o daha sesini bile çıkaramadan ağzına bir paçavra sokuşturup, ellerini arkasında bağlayarak arkadaşlarının görüşünden uzakta bir çukurluğa doğru çektiler.

Elli mil yükseklikten, stratosferden, Güney Kaliforniya'nın panoramik çekimine geçiyoruz. Kamera alçaldıkça Anlatıcı'nın sesini duyuyoruz.

ANLATICI

Deniz ve bulutlar, sarımsı-altın rengi dağlar.
Vadilere çivit karanlığı dolmuş,
Aslan renkli ovaların kuraklığı.
Çakıl taşı ve kumdan nehirler.
Ve onların tam ortasında da Melekler Şehri.

Yarım milyon ev,
Beş bin mil cadde.
Bir buçuk milyon motorlu taşıt,
Akron'dan daha fazla plastik eşya,
Sovyetlerden daha fazla selüloit.
Ne W. Rochelle'den fazla naylon,
Buffalo'dan daha fazla sutyen,
Denver'dan daha fazla deodorant.
Her yerden daha fazla portakal.
Daha iri ve iyi kızlarla-
Batının büyük metropolü.

Ve şimdi sadece beş mil yukarıdayız; giderek daha açık görülüyor ki, büyük Metropol bir hayalet şehir. Bir zamanlar dünyanın en geniş vahası şimdi bir artıklar diyarının harabelerindeki en büyük yığıntısı. Caddelerde hareket eden hiçbir şey yok. Betonun üzerinde kum tepeleri birikmiş. Palmiyeli ve biber ağaçlı caddelerden hiç iz kalmamış.

Kamera, Hollywood'un ve Wilshire Bulvarı'nın betonarme kulelerinin arasından, dörtgen büyük bir mezarlığın üzerinden alçalır. Yere iniyoruz ve kemerli bir bahçe kapısının altından bir morg terasına geçiyoruz. Bir minik piramit. Gotik bir nöbetçi kulübesi. Ağlayan meleklerin üzerinde duran bir mermer lahit. Hedda Boddy'nin gerçek boyutlardaki heykelinin fazlası - "Sevgiyle bilinen," diye okuruz kaide-nin üzerindeki kitabeyi, "halkın sevgilisi, bir numara. 'Arabanızı bir yıldızla bağlayın.'" Bağlıyoruz ve devam ediyoruz; ve birdenbire bütün bu ıssızlığın ortasında, küçük bir grup insan duruyor. Aşırı sakallı dört kirli adam ve iki genç kadın, hepsi açılmış bir mezarın içinde ve

çevresinde, ellerindeki küreklerle bir şeyler yapmakla meşguller, hepsinin de kıyafeti birbirinin aynı, elde dokunmuş ve yırtık pırtık pantolonlarla gömlekler. Bütün bu kaba giysilerinin üzerinde, kırmızı yünden, HAYIR kelimesi işlenmiş, küçük birer kare önlükleri var. Önlüklere ek olarak kızların her bir memesinin üzerinde birer yama var ve arkalarında pantolonlarının oturdukları yerlerinde daha da büyük yamalar. Açıkça suratsız üç kişi yaklaşarak bizi karşılarlar, diğer ikisi de, Pers usulü, geri çekilirken.

İşçileri yukarıdan gören bir noktada, yakınlarındaki mozolenin çatısında, kırklı yaşlarında, uzun boylu, yapılı, koyu renk gözleri ve Cezayirli korsanlarınkine benzer şahin burunlu bir adam oturuyor. Siyah ve kıvrıkcık sakalı, dudaklarının nemini ve kırmızılığını açığa çıkarıyor. Oldukça yakışsız biçimde yirminci yüzyıl ortalarının kesiminde kendisine biraz küçük gelen solmuş gri bir takım giyiyor. Onu ilk gördüğümüz anda, tırnaklarını kemirmekle meşgul.

Mezar kazıcılarına geri dönüyoruz. Birisi, erkeklerden en genç ve yakışıklı olanı, küremekten başını kaldırıp çatıda tepeden onları izleyen adama kaçamak bir bakış atıyor ve onun tırnaklarıyla meşgul olduğunu görünce arkasında belini kamburlaştırmış duran balık etindeki kıza yoğun bir arzuyla gözlerini dikeyyor. İki yasaklayıcı yamaya yakın plan çekim.

HAYIR, ve tekrar HAYIR, gittikçe artarak daha da özlemle bakıyor. Nefis bir şekilde hayal edilmiş temas için çoktan hazırdır, elleri küreğini bırakır, kararsız, çekingendir; sonra, bir silkinmeyle birlikte bilinç baştan çıkarmaya baskın gelir, tekrar geri çekilir. Genç adam, dudağını ısırarak döner ve ikiye katlanan gayretiyle kendini kazma işine verir.

Birdenbire kazma sert bir şeye çarpar. Bir sevinç çığlığı kopar, birlikte yapılmış bir işin kısa heyecanı. Biraz sonra güzel, maun bir tabut, yukarıya yeryüzüne çıkarılır.

"Kırıp aç şunu."

"Pekâlâ Şef."

Gıcırdayan ve kırılan ahşabın sesini duyarız.

"Erkek mi kadın mı?"

"Erkek."

"Güzel! Onu dışarı çıkar."

Hep beraber tabutu yan yatırırılar ve ceset kumun üzerine yuvarlanır. Sakallı mezar kazıcılarından en yaşlısı yanına çöker ve yöntemli bir şekilde saat ve mücevherlerini çıkarma işine girer.

ANLATICI

Kuru iklim ve mummyacının sanatı sayesinde. Golden Rule Biracılık Şirketi'nin Genel Müdürü'nden kalanlar daha dün gömülmüş gibi görünüyor. Cenaze levazımatçısının cenaze töreni için yanaklara sürdüğü allık hala pembe. Ebedi bir gülümseme ile kasılmış dudaklarının yukarı kıvrılmış uçları, yuvarlak yüze Boltraffio'nun Madonnası'nın can sıkıcı muammalı ifadesini veriyor. Birden bir köpek kamçısı dizlerinin üzerindeki mezarkazıcının omuzları arasında şaklar. Kamera, Şefi yaklaşırken göstermek için geri çıkar, elinde kırbaç, mermer Sina'sının tepesinde duran ilahî intikamın somutlaşmış halidir.

"O yüzüğü geri ver."

"Hangi yüzüğü?" der adam titrek bir sesle.

Yanıt olarak Şef, köpek kırbaıyla iki ya da üç kesik daha buyurur.

"Hayır, hayır - lütfen! Ah! Geri vereceğim, lütfen durun!"

Suçlu, iki parmağını ağzına sokar ve birazcık araştırmadan sonra ölmüş biracının İkinci Dünya Savaşı sırasında işlerin cesaret verici derecede iyi gittiği sıralarda kendisi için aldığı elmas yüzüğü dışarı çıkartır.

"Onu da diğerlerinin yanına koy," diye emreder Şef ve adam onun söylediğini yaparken, "Yirmi beş kırbaç," diye devam eder büyük bir hazla, "bu akşam alacağın şey bu."

Hüngür hüngür ağlayarak biraz hoşgörü için yalvarır adam - sadece bu seferlik affedin diyerek. Yarının Şeytan günü olduğunu hatırlatarak... Ve her şeyin yanı sıra adam yaşlıydı, bütün hayatı boyunca sadakatle çalışmıştı, Şef yardımcılığına kadar yükselmişti...

Şef, kısa kesmesini söylüyor.

"Bu Demokrasidir," diyor. "Hepimiz kanun önünde eşitiz. Ve kanun her şeyin Proletaryaya ait olduğunu söyler -başka bir deyişle, her şey Devlet'e gider. Ve Devlet'i soymanın cezası nedir?"

Adam yukarı doğru, dili tutulmuş ve perişan bir halde ona bakar. "Nedir ceza?" diye kırbacını kaldırarak bağırır Şef.

"Yirmi beş kırbaç," cevabı neredeyse duyulmayacak kadar alçak bir sesle gelir.

"Güzel! Bu da sorunu çözer, değil mi? Ve şimdi bakalım giysiler neye benziyor?"

Daha genç ve ince olan kız eğilir ve ölünün kruvaze siyah ceketini gösterir.

"Güzel parça," der. "Ve hiç leke yok. Akıntı ya da benzer bir şey olmamış."

"Giyip deneyeceğim," der Şef.

Biraz güçlkle kadavrayı pantolonsuz, ceketsiz ve gömleksiz bırakırlar, sonra onu tekrar mezarına atıp tek parça iç çamaşırının üzerine toprağı geri örterler. Bu arada, Şef giysileri alır, kusur ararcasına koklar, sonra da bir zamanlar Western-Shakespeare Pictures Anonim Şirketi'nin Üretim Müdürüne ait olan gri ceketini çıkartarak kolunu malt likörler ve Golden Rule biralalarıyla iyi giden muhafazakâr dikimin içine sokar.

Şefe yakın plan çekim, kolları çok daha kısa ve beli onunkinden çok daha geniş olan bir adamın ceketinin içindeki gülünçlüğünü görürüz. Yaklaşan ayak sesleri üzerine başını çevirir.

Onun bakış açısından uzak plan çekimle elleri arkasında bağlı, kumun içinde yorgunlukla zor yürüyen Dr. Poole'u görürüz. Arkasında, onu ele geçiren üç kişi vardır. Ne zaman tökezlese ya da adımlarını yavaşlatsa, arkasındakiler avize ağacının iğne ucu gibi yapraklarıyla onu dürtüp irkilmesine gürültüyle gülüyorlardı.

Şef onlar yaklaşırken şaşkınlık ve sessizlikle onlara bakmaktadır.

"Nedir bu Şeytan aşkına?" der sonunda.

Grup gelip mozolenin dibinde durur. Dr. Poole'a eşlik eden üç kişi Şefi selamlarlar ve hikâyelerini anlatmaya başlarlar. Rodendo Sahili açıklarında sandallarında balık tutuyorlardı; birden sisin içinden büyük ilginç bir geminin çıktığını gördüler; görülmemek için hemen kıyıya kürek çekmişlerdi. Eski bir evin yıkıntılarının içinden yabancıların karaya inişlerini seyrettiler. On üç kişi. Sonra bu adam, yanında bir kadınla dolaşarak onların saklandıkları evin dibine kadar geldi. Kadın sonra tekrar uzağa gitti ve adam küçük bir kürekle pisliğin içinde eşelenirken, arkasından onun üzerine atlamış, onu susturmuş, bağlamış ve sorgulama için şimdi buraya getirmişlerdi.

Sonunda Şef tarafından bozulan uzun bir sessizlik olur.

"İngilizce biliyor musun?"

"Evet, İngilizce biliyorum," dedi Dr. Poole kekeleyerek.

"İyi, çözün onu; ayağa kaldırın."

Onu öyle kaldırır ki, Şefin ayaklarının dibine dört ayağının üzerine düşer. "Sen bir papaz mısın?"

"Papaz?" diye tekrarlar Dr. Poole endişeli bir şaşkınlıkla. Kafasını iki yana sallar.

"O zaman neden sakalın yok?"

"Ben.. .ben traş oluyorum."

"Ah, o zaman sen..." Şef Dr. Poole'un yanak ve genesinde parmağını sürer. "Anlıyorum, anlıyorum. Ayağa kalk."

Dr. Poole itaat eder. "Nereden geliyorsun?"

"Yeni Zelanda, efendim." Dr. Poole iyice yutkunur, boğazının daha az kuru olmasını ve sesinin korkudan daha az titremiş olmasını diler.

"Yeni Zelanda? Çok uzakta mı?"

"Çok uzakta."

"Çok büyük bir gemiyle ve yelkenle mi geldiniz?"

Dr. Poole başını salladı ve kişisel temaslar tehditkâr şekilde zorlaştığı zaman sığınağı olan dersane tavrını takınarak, neden Pasifik'i buharlı gemilerle geçemediklerini açıklamaya girişti.

"Yakıt ikmali için hiçbir yer bulamayacaktık. Gemicilik şirketlerimiz buharlıları sadece kıyı trafiğinde kullanabiliyorlar."

"Buharlılar?" diye tekrarlar Şef, yüzü ilgiyle aydınlanır. "Hala buharlılarınız mı var? Ama bu sizin Şey'inizin olmadığı anlamına gelir?"

Dr. Poole kafası karışmış görünür.

"Ne dediğinizi tam olarak anlamadım," der. "Ne Şey'i?"

"Şey. Bilirsiniz... O yönetimi ele geçirdiğinde."

Ellerini alnına götürerek, ileriye uzanmış işaret parmaklarıyla boynuz taklidi yapar. Dindarca bir davranış kalıbına bürünür.

"Şeytan mı demek istiyorsunuz?" der Dr. Poole kararsızlıkla.

Öbürü başıyla onaylar.

"Ama, ama... Demek istediğim, gerçekten..."

ANLATICI

Arkadaşımız iyi bir Congregationalist, ama, ne yazık ki, liberallerin tarafında. Ki bu da dünyanın Prensine varlık bilimsel hakkını hiç vermemiş olduğu anlamına geliyor. Kabaca söylemek gerekirse ona inanmıyordu.

"Evet, kontrolü ele geçirdi," diye açıkladı Şef. "Savaşı kazandı ve herkesi ele geçirdi. Bütün her şeyi bu hale de o zaman getirdiler."

Geniş, uzun bir jestle bir zamanlar Los Angeles olan bu kalıntıları süzdü.

Dr. Poole'un ifadesi idrakle aydınlandı. "Ah, anlıyorum. Üçüncü Dünya Savaşı'nı kastediyorsunuz. Hayır, biz şanslıydık; sıyrık bile almadan atlattık. Hepsini coğrafik konumuna borçluyuz," diye ekler profesör edasıyla, "Yeni Zelanda'nın hiçbir stratejik önemi..."

Şef, geleceği parlak bir dersi kısa keser,

"O zaman hala trenleriniz var?" diye sorar.

"Evet, hala trenlerimiz var," diye yanıtlar Dr. Poole biraz sinirli. "Ama dediğim gibi..."

"Ve makineler gerçekten çalışıyor?"

"Tabi ki çalışıyor. Söylemeye çalıştığım gibi..."

Şef ilk olarak bir sevinç çığlığı kopartıp Dr. Poole'un omzuna bir şaplak indirir.

"O zaman hepsini tekrar yürütebilmemiz için bize yardım edebilirsin. Eski güzel günlerdeki gibi..." Boynuz işareti yapar. "Trenleri-

miz olacak, gerçek trenlerimiz." Ve neşenin verdiği kendinden geçişle Dr. Poole'u kendine çekip kolunu boynuna dolayarak iki yanağından öper.

Tiksintiyle desteklenen bir mahcubiyete (Büyük adamın çok seyrek yıkanan ve korkunç derecede küfürbaz bir adam olması yüzünden) kapılan Dr. Poole uzaklaşır.

"Fakat ben bir mühendis değilim," diyerek karşı çıkar.

"Ben bir botanikçiyim."

"O da ne?"

"Botanikçi, bitkiler hakkında bilgisi olan kişidir."

"Peki, savaş fabrikaları?" diye sorar Şef umutla.

"Hayır, hayır sadece bitkiler. Yaprakları, sapı ve çiçekleri olanlar - tabii," diye ekler aceleyle, "gizli eşeyli olanları unutmamak gerekir. Ve aslında gizli eşeyliler benim özel ilgi alanımdır. Yeni Zelanda, bildiğiniz gibi, gizli eşeyliler konusunda oldukça zengindir..."

"Peki ya motorlar?"

"Motorlar mı?" diye tekrarlar Dr. Poole hor gören bir tavırla. "Size söylüyorum ya, ben bir buharlı motorla dizel motorun farkını bile bilmem."

"O zaman trenleri tekrar çalıştırabilmemiz için bize yardım edemeyeceksin, öyle mi?"

"Hem de hiç."

Tek kelime etmeden Şef sağ bacağını kaldırır ve ayağını Dr. Poole'un karın boşluğuna yerleştirir ve birdenbire kırık duran dizini düzeltir."

Dr. Poole sarsılmış ve berelenmiş ayağa kalkarken ona yakın plan çekim, üzerine düştüğü kum sayesinde hiçbir kemiği kırılmamış. Çekimin arka planında Şefin alıkoyduğu adamlarına bağrışını duyarız.

Verilen emire karşılık olarak koşarak gelen mezar kazıcılara ve balıkçılara orta mesafeli çekim.

Şef, aşağıdaki Dr. Poole'a işaret ederek seslenir:

"Gömün onu."

"Ölü mü diri mi?" diye sorar kızlardan dolgunca olanı, zengin kontralto sesiyle.

Şef aşağı, kıza bakar. Şefin bakış açısından çekim. Bir gayretle başını çevirir. Dudakları hareket eder. Kısa El Kitabı'ndan ilgili bölümü tekrar etmektedir. "Kadının doğası nedir? Yanıt: Kadın, kutsal olmayan ruhun tasıdır, tüm bozulmaların kaynağı, soyun düşmanı, o..."

"Ölü mü diri mi?" diye tekrarlar dolgun kız.

Şef omuz silker.

"Nasıl istersen," diye yanıtlar önceden çalışılmış bir aldırmazlıkla.

Tombul kız ellerini cırpar.

"Harika, harika!" diye bağırır ve yandaşlarına döner.

"Haydi çocuklar. Biraz eğlenelim."-

Dr. Poole'un çevresini sararlar ve çığlıklar atan adamı yerden kaldırıp Golden Rule Biracılık Şirketi Genel Müdürü'nün yarı dolu mezar çukurunun içine atarlar. Tombul kız onu aşağıda tutarken erkekler de üzerine gevşek, kuru toprağı atarlar. Çok kısa zamanda beline kadar gömülmüştür.

Arka planda kurbanın çığlıkları ve infazcılarının heyecanlı kahkahalarının sesleri azalarak anlatıcının sesiyle bozulan bir sessizliğe gömülür.

ANLATICI

Zalimlik ve merhamet kromozomlarla gelir;
Tüm insanlar merhametli ve tüm insanlar katildir.
Köpeklerinin üzerine düşe düşe,
Dachaus'larını inşa ederler;
Tüm şehri ateşe verir ve öksüzlerin başını okşarlar;
Linçe karşı seslerini yükseltirler, ama hepsi
Oakridge'den yanadır;
Olası bir hayırseverlikle dolu, ama bugün NKDV.
Kime eziyet edeceğiz ve kime acıyacağız?
Her şey o anın hangisini daha fazla getirdiğidir,
Kâğıtlardaki sözcüklerdir, gürleyen radyolardır.
Komünist çocuk bahçeleridir ya da ilk komünyonlardır.
Sadece kendi özünün bilgisiyle
Herhangi bir adam pek çok maymun olmaktan
vazgeçmiş midir?

Kahkahalar ve yakarıřlar tekrar arka planda duyulur. Sonra birden şefin sesi duyulur.

"Geriye çekilin," diye bağıırır. "Göremiyorum."

Dediğini yaparlar. Sessiz bir şekilde şef, aşığı Dr. Poole'a bakar.

"Bitkiler hakkında her şeyi biliyor musun?" der sonunda.

"Neden orada biraz kök salmıyorsun?"

Saldırı, büyük nahoş bir kahkaha ile süslenir.

"Neden küçük güzel pembe çiçekler açmıyorsun?"

Botanikçinin ıstırap çeken yüzü yakın çekimle bize gösterilir.

"Merhamet, merhamet..."

Ses çatlar, gülünç bir şekilde; başka bir neşe patlaması olur.

"Size faydalı olabilirim. Daha iyi ürünleri nasıl elde edeceğinizi gösterebilirim. Daha fazla yiyeceğiniz olur."

"Daha fazla yiyecek mi?" diye sorar şef birden ilgiyle. Sonra ha-ince kaşlarını çatır.

"Yalan söylüyorsun!"

"Söylemiyorum. Yüce Tanrım üzerine yemin ederim."

Şaşkın itirazlardan bir uğultu oluşur.

"Yeni Zelanda'da yüce olabilir," der şef. "Ama burada değil -Şey olduğundan beri."

"Ama size yardımcı olabileceğimi biliyorum."

"Şeytan'ın üzerine yemin eder misin peki?"

Dr. Poole'un babası bir papazdı ve kendisi de düzenli olarak kiliseye giderdi; fakat yürekten bir hararetle kendisinden isteneni yaptı.

"Şeytan adına. Yüce Şeytan adına yemin ederim."

Herkes boynuz işareti yapar. Uzun bir sessizlik olur.

"Çıkartın onu,"

"Ah, Şef," diyerek karşı çıkar tombul kız. "Bu adil değil!"

"Çıkartın onu, seni Kutsal olmayanın taşı!"

Sesinde anlık bir inanç vardır; öyle hararetle kazarlar ki bir dakikadan az bir sürede Dr. Poole mezarının dışında mozolenin dibinde titreyerek ayakta durmaktadır.

"Teşekkür ederim," der güçlükle ve dizleri boşalarak yere yığılır.

İyi niyetli, kibirli bir kahkaha korosu oluşur.

Şef, oturduğu mermerden kalkar. "Al bakalım, kırmızı kafalı tas."

Kıza bir şişe uzatır. "Bundan biraz içir," diye buyurur.

"Yürüyebilmesi gerek. Karargâha dönüyoruz."

Kız, Dr. Poole'un yanına oturur, onun gevşek vücudunu kaldırır, tutamadığı kafasını göğsündeki yasaklı bölgeyle destekler ve güç veren sıvıdan verir.

Bir caddeye geçiyoruz. Sakallı adamların dördü Şefi bir tahtırevanla taşımaktadırlar. Diğerleri arkadan, kum yığınlarının arasından yavaşça gelmektedirler. Orada burada metruk tohum ekme merkez-

lerinin sundurmalarının altında, büro binalarının açık kalmış girişlerinde insan kemikleri yığınları vardır.

Dr. Poole'a orta mesafeli çekim. Şişeyi hala sağ elinde tutmakta, kendi kendine içten bir duyguyla "Annie Laurie"yi söyleyerek biraz dengesiz bir yürüyüşle ilerlemektedir. Boş mideyle sarhoş olmuş - midenin boş olmasından ziyade onun alkole karşı olan bir annenin oğlu olması önemli- sert kırmızı şarap hemen etkisini göstermişti.

"Güzel Annie Laurie için
kendimi yere atar ve ölürüm..."

Son cümlelerin ortasında iki kız mezarkazıcı kadrāja girer. Şarkı söyleyen Dr. Poole'a arkadan yaklaşırlar, tombul olan ona arkadan arkadaşça bir şaplak indirir. Dr. Poole irkilir, arkasına döner ve birden endişeyle bakar. Fakat kızın gülümsemesi onu tekrar rahatlatır.

"Ben Flossie," der. "Ve umarım seni gömmek istediğim için bana dargın değilsindir?"

"Ah, hayır hayır, bir parçacık bile değilim," sigarasını yakan genç kadına, ona hiçbir itirazının olmadığı konusunda temin etmek ister bir ses tonuyla.

"Sana karşı herhangi bir şeyim olduğundan değil," dedi Flossie.

"Elbette."

"Sadece gülmek istedim, hepsi bu kadar."

"Tabii, tabii."

"İnsanlar gömülürken çığlık çığlığa komik görünüyorlar."

"Çıglık çıglığa," diye onaylar Dr. Poole ve kendini zorlayarak kırdar. Daha fazla cesarete ihtiyacı olduğunu hissederek şişeden bir yudum daha alır ve kendine moral vermeye çalışır.

"İyi, sonra görüşürüz," der tombul kız.

"Gidip Şefle ceketinin kollarının uzatılması konusunda konuşmam gerek."

Sırtına bir şaplak daha indirerek hızla uzaklaşır. Dr. Poole, yanında tek refakatçisiyle baş başa kalmıştır.

Ona kaçamak bir bakış atar. On sekizinde; kızıl saçları, gamzele-ri, çekici bir yüzü ve narin körpe bir vücudu var.

"Benim adım Loola," der kendiliğinden. "Seninki ne?"

"Alfred," diye yanıtlar Dr. Poole. "Annem In Memoriam'ın büyük hayranıydı," diye ekler açıklama olarak.

"Alfred," kızıl saçlı kız tekrarlar. "Sana Alfie diyeceğim. Sana bir şey söyleyeyim, Alfie: bu insan gömmekten ben pek hoşlanmıyorum. Neden diğerleri gibi olmadığımı bilmiyorum ama, beni güldürmüyor. Komik hiçbir şey göremiyorum."

"Bunu duyduğuma sevindim," der Dr. Poole.

"Biliyor musun Alfie," diye devam eder kısa süren bir ses-sizlikten sonra, "Gerçekten çok şanslı bir adamsın."

"Şanslı mı?" Loola, başıyla onaylar.

"Her şeyden önce çukurdan çıkarıldın -ve ben daha önce bunun olduğunu hiç görmedim- ve şimdi de dosdoğru Arınma Törenleri'ne gidiyorsun."

"Arınma Törenleri mi?"

"Evet, yarın Şeytan Günü... Şeytan Günü," diye tekrarlar diğeri-nin yüzündeki kavrayamayan ifadeyi görerek.

"Şeytan Günü'nün arifesinde neler olduğunu bilmediğini söyle-me."

Dr. Poole, kafasını iki yana sallar.

"Peki, siz ne zaman arınıyorsunuz?"

"Şey, biz her gün yıkanıyoruz," der Dr. Poole, daha yeni Loola'nın muhtemelen hiç yıkanmadığını fark etmiş olmasına rağmen.

"Hayır, hayır," der sabırsızca. "Soyun arındırılmasından bahsediyorum."

"Soyun mu?"

"Kahretsin, papazlarınız biçimsiz bebeklerin yaşamasına izin ver-miyor değil mi?"

Sessizlik olur; sonra Dr. Poole kendi sorusuyla karşılık verir.

"Burada vücudu bozuk doğan çok bebek var mı?"

Kız başıyla onaylar. "Şey'den beri -O yönetimde olduğundan be-ri."

Boynuz işareti yapar. "Dediklerine göre daha önce, hiç olmazmış."

"Size daha önce hiç gamma ışınlarının etkisinden söz edildi mi?"

"Gamma ışınları mı? Nedir gamma ışını?"

"Bütün bu vücudu bozulmuş doğan bebeklere sebep olan şey."

"Bunun şeytan yüzünden olmadığını söylemeye çalışmıyorsun, değil mi?"

Sesi öfkeli bir şüphe taşır; ona sanki Aziz Dominic bir Albigenian heretik görmüş gibi bakar.

"Hayır, hayır, elbette hayır,"

Dr. Poole onu rahatlatmak için acele eder.

"O birincil sebebi söylemeye bile gerek yok."

Hantalca ve acemice boynuz işareti yapar.

"Ben sadece ikincil önemi olan şeylerin doğasından bahsediyordum. Onun şeyi... inayetini gerçekleştirmek için kullandığı araçlardan, ne dediğimi anlıyorsan."

Söyledikleri, dahası, dindar hareketleri Loola'nın şüphelerini giderir. Yüzü aydınlanır ve en güzel gülüşüyle yanıt verir. Yanağındaki gamzeler tapılası bir çift küçük yaratık gibi Loola'nın yüzünün geri kalanında gizli ve özerk bağımsız bir varoluşa yol açarak canlanır. Dr. Poole, gülümsemesine karşılık verir, fakat neredeyse saç diplerine kadar kızararak aniden bakışını kaçırır.

ANLATICI

Annesine duyduğu saygının yanı sıra, bizim buradaki zavallı arkadaşımız, otuz sekizinde bir bekâr. Evliliğe karşı duyduğu doğal olmayan derin saygıyla dopdolu, hayatının yarısını içten içe yanarak geçirdi. Genç bir hanımefendiye yatağını paylaşmayı teklif etmenin terbiyesizlik olduğunu düşünerek, akademik saygınlığın kabuğu içinde, erotik fantezilerin sebep olduğu ıstırap veren pişmanlıklarla ve ergenlik arzularının sonsuza kadar anne ilkeleriyle mücadele ettiği sıcak ve gizli bir dünyaya yerleşmişti. Ve işte Loola -eğitimli ya da iyi yetiştirilmiş olmanın en ufak iddiasını taşımayan Loola, Loola, tekrar düşününce bunda gerçekten oldukça ilginç bir şeyler olduğunu düşündüğü misk kokusunu anımsatan au naturelie. Kızarıp (ne kadar ona bakmaya devam etmeyi arzulasa da) gözlerini kaçırmada şaşılacak hiçbir şey yok.

Teselli ve cesaret tahtına çıkma ümidiyle, yine şişeye başvurur. Birden cadde iki kumul arasından önemsiz bir patikaya doğru daralır.

"Önce siz," der Dr. Poole, nazikçe başını eğerek.

Erkeklerin üstün olduğu ve kutsal olmayan ruhun çanağı olanların arkadan geldikleri bu yerde bu hiç alışık olmadığı nazik jesti kabul ederek gülümser Loola.

Dr. Poole'un bakış açısından Loola'nın arkasından kayan görüntü. Hayır, hayır, hayır hayır, hayır hayır, adım adım yukarı aşağı hareket eden görüntü. Dr. Poole'a yakın çekime geçiş, gözleri açılmış bakıyor ve bir kez daha Dr. Poole'dan Loola'nın arkasına.

ANLATICI

Bu, dışarıdan görülebilen, somut, kendi iç bilincinin simgesi. Cinsel arzuyla araları açık olan ilkeler, hayal gücünün ve hayatın gerçeklerinin üzerine bindirilmiş annesi ve yedinci emir.

Kumullar alçalır. Yol tekrar iki kişinin yan yana yürüyebileceği kadar genişler. Dr. Poole, yandaşının yüzüne kaçamak bakar ve yüzünün melankolik bir ifadeyle bulutlanmış olduğunu görür.

"Ne oldu?" diye sorar merakla, sonra büyük bir cesaretle "Loola" diye ekler ve koluna dokunur.

"Çok korkunç," der, sesinde büyük bir ümitsizlikle.

"Nedir korkunç olan?"

"Her şey. Böyle şeyler üzerine düşünmek istemezsin; fakat sen o şanssız olanlardansın - onlar hakkında düşünmemek elde değil. Ve neredeyse deliye dönüyorsun. Birisi hakkında düşünmek, düşünmek, istemek istemek. Ve biliyorsun ki yapmaman gerek. Ve eğer anlayacak olurlarsa neler yapabileceklerinden ölümüne korkarsın. Ama sadece beş dakika için dünyaları vermeye hazırsındır, beş dakika özgür olabilmek için. Fakat hayır, hayır, hayır. Ve yumruklarını sıkıp kendini tutarsın -ve bu kendini parçalara ayırmak gibidir. Sonra birdenbire, bütün o ıstıraplardan sonra, birdenbire..." susar.

"Birdenbire ne olur?" diye sorar Dr. Poole.

Kız ona sertçe bakar, fakat yüzünde sadece merak ve samimi masum kavrayamayışın ifadesini görür.

"Seni kurtaramam," der sonunda.

"Şefe söylediğin doğru mu? Papaz olmamanla ilgili olan."

Loola birdenbire kızarır.

"Eğer bana inanmıyorsan," der Dr. Poole şarabın sağladığı yiğitlikle, "İspatlamaya hazırım."

Loola ona bir an bakar, kafasını sallar ve bir çeşit korkuyla kafasını çevirir. Sinirli hareketlerle önlüğü düzeltir.

"Ve bu arada," diye devam eder Dr. Poole, onun yeni oluşmuş utangaçlığından cesaret alarak, "bana birdenbire olan şeyden hala bahsetmedin."

Loola, kimsenin duymayacağından emin olmak için çevresine bakınır, sonra neredeyse fısıltıyla konuşur.

"Birdenbire herkesi sahiplenmeye başlıyor. Haftalar boyunca onların o şeyler hakkında düşünmelerini sağlıyor ve bu kanuna aykırı, bu kötü bir şey. Erkekler deliye dönüyor, sana vurmaya ve çanak diye seslenmeye başlıyorlar, papazların yaptığı gibi."

"Çanak mı?"

Kız başıyla onaylar.

"Kutsal olmayan ruhun çanağı."

"Ah, evet anlıyorum."

"Ve sonra da Şeytan Günü geliyor," kısa süren bir duraklamadan sonra devam eder. "Sonra da... şey, bunun ne anlama geldiğini bilir-

sin. Ve sonradan, bir bebeğin olursa, seni sana yaptırdığı şey için cezalandırması ihtimali var."

Kız ürperir ve şeytan işaretini yapar.

"Onun isteklerini kabul etmemiz gerektiğini biliyorum," diye ekler. "Fakat ah, eğer bebeğim olacak olursa umarım sağlıklı olurlar."

"Fakat elbette sağlıklı olacaklar," diye bağıır Dr. Poole. "Her şeyden evvel, senin hiçbir şeyin yok."

Kendi söylediğinden hoşlanarak onu baştan aşağı süzer.

Dr. Poole'un bakış açısından yakın plan çekim. Hayır, hayır hayır, hayır hayır hayır... Loola, üzüntüyle başını sallar.

"İşte bunda yanılıyorsun," der. "Benim fazladan bir çift meme ucum var."

"Ah," der Dr. Poole, annesinin hayalinin geçici olarak kırmızı şarabın etkisini ortadan kaldırdığını anladığımız bir ses tonuyla.

"Bu o kadar da kötü bir şey değil," diye ekledi Loola aceleyle. "En iyilerde bile var. Son derece yasal. En çok üç çifte kadar izin var. Ve yedi ayak parmağına. Bundan fazla olan her şey Arınma sırasında temizleniyor. Arkadaşım Polly'nin bu mevsim bir bebeği oldu. İlk bebeği. Onda dört çift vardı ve hiç başparmağı yoktu. Hiç şansı yok. Aslında çoktan mahkûm edildi. Polly'nin kafası kazındı bile."

"Kafası kazındı mı?"

"Bebekleri temizlenen tüm kızlara yapıyorlar bunu."

"Fakat neden?"

Loola omuzlarını silker.

"Sadece onlara O'nun Düşman olduğunu anımsatmak için."

ANLATICI

"Diyebiliriz ki," Schroedinger'in dediği gibi, "çok sert bir biçimde, belki biraz naif de olsa, kuzenler arasındaki evliliğin zararları pekala büyükannelelerinin Röntgen hemşiresi olarak çalışmış olması olabilir. Bu bireysel olarak endişelenecek bir şey değil. Fakat insan ırkını istenmeyen gizli dönüşümlerle yavaş yavaş etkilemesi ihtimali toplumu ilgilendiren bir şey olmalı." Olmalı; fakat, söylemeye bile gerek yok, değil. Oakridge günde üç vardiya çalışıyor; bir atom silahı Cumberland sahillerinde yükseliyor; ve çitin öbür tarafında, Kapitza'nın Ağrı Dağı'nın tepesinde ne aradığını Tanrı bilir, Dostoyevski'nin çok şiirsel bir şekilde dile getirdiği o muhteşem Rus Ruhu Rus cesetler ve Kapitalistlerle Sosyal Demokratların kemikleri için ne sürprizler saklıyor.

Bir kez daha kum yolu keser. Kumulları arasında başka bir patikaya girerler ve birdenbire Sahra'nın ortasındaymışçasına yalnız kalırlar.

Dr. Poole'un bakış açısından kayan görüntü. Hayır, hayır, hayır hayır... Loola durur ve dönüp ona doğru bakar. Hayır, hayır hayır. Kamera onun yüzüne doğru yaklaşır ve Dr. Poole birdenbire onun yüzündeki ifadenin ne kadar acıklı olduğunu fark eder.

ANLATICI

Yedinci Emir, Hayatın Gerçekleri. Fakat, sadece saf bölümlere ayırmaya dayanan bir inkarla ya da daha az parçalı olmayan bir şehvet gösterisiyle cevap verilemeyecek başka bir Gerçek daha var - Kişilik Gerçeği.

"Saçımı kesmelerini istemiyorum," der Loola yorgun bir sesle.

"Ama kesmeyecekler."

"Kesecekler."

"Yapamazlar, yapmamalılar." Kendi cesaretlendirmesine şaşarak, ekler, "Aşırı güzel çünkü."

Hala acıklı bir ifadeyle, başını sallar.

"Hissediyorum," der. "Kemiklerimde hissediyorum. Yediden fazla parmağı olacak. Onu öldürecekler, saçımı kesecekler, beni kamçılacaklar ve bütün bunları bize yaptıran da O."

"Neleri?"

Loola ona bir an konuşmadan bakar; sonra, neredeyse dehşetli bir ifadeyle bakışlarını indirir.

"Çünkü bizim sefil olmamızı O istiyor."

Elleriyle yüzünü kapatıp, kendinden geçercesine hıçkırarak ağlamaya başlar.

ANLATICI

Şarabın etkisiyle ya da değil, hayatın o misk kokulu pek yakın, sıcak, olgun, yuvarlak ve her şeyden çok yenebilir Gerçeklerini hatırlatan şeyler... Ve şimdi onun gözyaşları, onun gözyaşları...

Dr. Poole kızı kollarına alır ve o omzunda hüngür hüngür ağlar-ken, her normal erkek gibi bir süreliğine şefkatle dolarak o da Loola'nın saçlarını okşadı.

"Ağlama," diye fısıldadı. "Ağlama, her şey düzelecek. Ben hep yanında olacağım. Sana bir şey yapmalarına izin vermeyeceğim."

Loola yavaşça onun kendisini rahatlatmasına izin verir. Hıçkırıklar giderek hafifler ve sonunda tamamen kesilir. Loola başını kaldırıp ona bakar. Gözyaşlarının arasından gülümsemesi öyle açık bir şekilde şehvetlidir ki. Dr. Poole bile bu daveti hemen kabul edebilir. Saniyeler geçer ve Dr. Poole hala kararsızlık içindeyken, Loola'nın ifadesi değişir, bakışlarını bir itirafla indirir ve birden aşırı samimi olduğunu düşünerek döner.

"Üzgünüm," diye mırıldanır ve bir çocuğunki kadar kirli ellerinin tersiyle gözyaşlarını siler.

Dr. Poole mendilini çıkartarak nazikçe gözlerini siler.

"Çok tatlısın," der Loola.

"Buradaki erkeklere hiç benzemiyorsun." Ona tekrar gülümser. Gizlendiği yerden çıkan bir çift fevkalade küçük vahşi hayvancık gibi,

gamzeler ortaya çıkar. Çok tepkisel olarak, yaptığına hiç şaşırmadan, Dr. Poole Loola'nın yüzünü elleri arasına alır ve dudaklarından öper.

Loola bir anlığına karşı çıkar, sonra kendini Dr. Poole'un saldırısından daha etkili tam bir teslimiyete bırakır.

Arka plan müziği "Bana *detumescence* ver"den, Tristan'ın Liebestod'a geçer.

Birdenbire Loola ürperen bir katılıkla sertleşir. Onu iterek, bakışlarını asice Dr. Poole'un yüzüne kaldırır; sonra döner ve omzunun üzerinden suçlu bir korku ifadesiyle bakar.

"Loola!"

Ona tekrar yaklaşmaya çalışır fakat Loola ondan kaçır ve dar patika boyunca koşmaya başlar.

HAYIR HAYIR HAYIR HAYIR HAYIR HAYIR...

Beşinci cadde ve Pershing Meydanı'nın köşesine geçiyoruz. Eski-den olduğu gibi Meydan şehirdeki kültürel yaşamın merkezi. İki kadın, Filarmoni Oditoryumu'nun önünde sık bir su kaynağından taşımaları için diğer kadınların toprak kaplarının içine boşaltmak üzere, keçi derisi içinde su çıkarıyorlar. İki paslı sokak lambası arasına asılmış bir çubuk üzerinde yeni kesilmiş bir öküzün bedeni asılı. Bir sinek bulutu içerisinde, elinde bıçağıyla bir adam bağırsakları çıkarıyor.

"Çok iyi görünüyor," der Şef güleryüzle.

Kasap sırtır ve kanlı parmaklarıyla, boynuz işareti yapar.

Birkaç yarda ötede ortak fırınlar durmaktadır. Şef durmalarını emreder ve nazik bir şekilde yeni pişirilmiş ekmeklerden bir parça kabul eder. O ekmeği yerken on ya da oniki küçük oğlan yakınlardaki halk kütüphanesinden alınmış yakıt yükünün altında sendeleyerek kadraja girer. Yüklerini yere yığarlar ve büyüklerinin küfür ve darbeleriyle daha fazlasını getirmek üzere geri giderler. Fırıncılardan biri ocağın kapağını açarak kitapları ateşin içine atmaya başlar.

Dr. Poole'un içindeki bilim adamı, bütün kitap aşkı, bu gösteriyle hakarete uğrar.

"Fakat bu korkunç!" diye karşı çıkar.

Şef sadece güler.

"*Tinin Fenomenolojisi* giriyor, mısır ekmeği çıkıyor. Ve harika bir ekmek."

Bir ısırik daha alır.

Bu arada Dr. Poole diz çöker, Shelley'nin yok olmanın kıyısından döndürdüğü sevimli küçük bir kitabını kapıp güvenceye alır.

"Teşekkürler T....." diye başlar, fakat neyse ki nerede olduğunu hatırlar ve kendini kontrol eder.

Cildi cebine atıverir ve Şefe dönerek, "Peki ya kültür?" diye sorar. "İnsanlığın büyük zahmetlerle elde edilmiş bilgeliğinin sosyal mirası? Öğretilenlerin en önemlisi ve..."

"Onlar okuyamazlar," diye yanıtlar Şef ağzı doluyken. "Hayır, bu tam olarak doğru değil. Hepsine 'O'nu okumayı öğretiyoruz."

İşaret eder. Onun bakış açısından Loola'ya orta mesafeli çekim - gamzeleriyle Loola ve diğerleri, fakat aynı zamanda önlüklerinde büyük ve gömleklerinde daha küçük kırmızı HAYIR'lar.

"Bu ihtiyaçları olan tüm okuma. Ve şimdi," diye emreder taşıyıcılarına, "devam edin."

Bir zamanlar Bikmore Kahve Dükkanı olarak kullanılan yerin kapısız girişinden geçen tahtırevanın kayan çekimi. Burada, pis kokulu alacakaranlıkta, yirmi ya da otuz kadın, bazıları orta yaşlı, bazıları genç, Orta Amerika Yerlilerinin kullandığı cinsten tezgahlarda yoğun bir şekilde dokuma işiyle meşguller.

"Bu çanaklardan hiçbirinin bebeği olmadı bu mevsim," diye açıklama yapar Şef, Dr. Poole'a. Kaşlarını çatar ve kafasını iki yana sallar. "Ucubeler üretmedikleri sürece verimsizler. Erkeğin gücü için ne yapacağız, şeytan bilir..."

Kahve dükkanının içine doğru ilerlerler, çatlak damaklı ve on dört parmaklı yaşlı bir çanağın gözetimindeki üç dört yaşlarında çocukları geçerek ilkinden sadece biraz daha küçük olan ikinci bir yemek odasına geçit veren bir kemerin altında duraklarlar.

Sahnenin gerisinde uyum içindeki genç seslerden oluşan korodan Kısa El Kitabı'nın giriş cümlelerini duyarız.

"Soru: İnsanlığın baş amacı nedir? Yanıt: İnsanlığın baş amacı. Şeytanı yatıştırmak, düşmanlığını onaylamamak ve yıkımı mümkün olduğunca uzun süre engellemektir."

Artan bir korkuyla karışık şaşkınlık ifadesi taşıyan Dr. Poole'un yüzüne yakın çekim. Sonra, onun bakış açısından uzun, çok uzun çe-

kimler. On ikişerden beş sıra, on üç ve on beş yaşları arasında altmış oğlan ve kız, dimdik esas duruşta, kulak tırmalayıcı bir monotonlukla konuşabildikleri kadar hızlı çene çalışıyorlar. Onların karşısında bir sedirde, siyah beyaz keçi derisinden uzun bir giysi ve katı deri kenarları olan ve iki orta büyüklükte boynuz iliştirilmiş kürklü bir kasket giyen, küçük, şişman bir adam oturmaktadır. Sakalsız ve solgun, yüzü cömert cübbesinin tüylü koluyla sonsuza kadar silecek gibi görüldüğü terlerle parlamaktadır.

Aşağı eğilip Dr. Poole'un omzuna dokunan Şefe geri döneriz.

"O," diye fısıldar, "bizim önde gelen Şeytani Bilimler Pratisyeni-miz. Sana şöyle söyleyeyim: o Kötü Niyetli Hayvan Manyetizmasında tam bir usta..."

Sahnenin gerisinde çocukların anlamsız konuşmalarını duyarız.

"Soru: İnsanın kaderini belirleyen şey nedir? Yanıt: Şeytan, sırf kendi keyfinden, bugün yaşayan her şeyi ebedi lanet için seçti."

"Neden boynuz takmış?" diye sorar Dr. Poole.

"O bir Başrahip," diye açıklar Şef. "Şu aralar üçüncü boynuzunu almak üzere."

Sedire doğru orta mesafeli çekime geçiş.

"Mükemmel!" der Şeytani Bilimler Pratisyeni, sıradışı, ukala ve kendini beğenmiş küçük bir çocuğun yüksek, tırmalayıcı sesiyle.

"Mükemmel!" Alnını siler. "Şimdi bana neden sonsuz laneti hak ettiğinizi söyleyin."

Bir anlığına sessizlik olur. Sonra çocuklar, biraz darmadağın başlayan ve kısa sürede ortak sesle yükselen bir koro halinde yanıt verirler.

"Şeytan varlığımızın tüm parçalarında bizi ayarttı ve yoldan sap-tırdı. Bu yüzden biz yalnızca o yoldan sapmışlığın işaretleriyiz. Şeytan tarafından hak ederek lanetlenmiş."

Öğretmenleri başıyla onaylar.

"Öyle ki," diye gıcırdar dalkavuklukla, "Sineklerin Tanrısı'nın ne anlama geldiği belli olmayan adaleti gibi."

"Âmin," diye karşılık verir çocuklar.

Ve hepsi boynuz işareti yaparlar.

"Peki ya komşumuza karşı görevlerimiz?"

"Komşuma karşı görevim," diye gelir yanıt koro halinde, "onun yapmasından hoşlanmam gereken şeyi bana yapmasına engel olmak; beni yönetenlerin buyruğu altına girmek; Şeytan gününü takip eden iki gün hariç vücudumu yasaklanmış cinsellikten/aşktan uzak tutmak ve Şeytan'ın beni mahkum ettiği hayatta görevlerimi yapmak."

"Kilise nedir?"

"Kilise, Şeytanın baş ve onun sahip olduğu insanların da üyeleri olduğu bir bedendir."

"Çok iyi," der üfürükçü, bir kez daha yüzünü silerek. "Ve şimdi genç bir kâseye ihtiyacım var."

Gözlerini öğrencilerinin oluşturduğu saflarda gezdirir, sonra parmağıyla işaret eder.

"Sen, oradaki. İkinci sırada, soldan üçüncü... Sarı saçlı kase. Buraya gel.

Tahtirevanın çevresindeki gruba dönüyoruz.

Sakallılar mutlu bir beklentiyle sırtmaya başlarlar. Kıvrıcık sakal ve bıyıklarının arasında Şefin dudakları yoğun bir şekilde kızarmış, nemli ve şehvetli, bir gülümsemeyle yukarı doğru kıvrılmıştır. Fakat Loola'nın yüzü hiç gülmüyor. Solgun, eli ağzının üzerinde, gözleri açılmış bakarken, verilen emir kendisineymişçesine olanları korkuyla izler. Dr. Poole ona bakar ve sonra şimdi onun bakışından bizim de gördüğümüz, sedire yavaşça yaklaşan kurbanda çevirir gözlerini.

"Buraya çık," diye gıcırdar otoriter bir havada neredeyse bebek sesiyle. "Benim yanımda dur. Şimdi de yüzünü sınıfa dön."

Çocuk kendisine söyleneni yapar.

Kuzey Avrupalı bir genç kız yüzüne sahip on beşinde uzun narin kıza doğru ona mesafeli çekim. Bisiklet pantolonunun kemerine iliştirilmiş yırtık pırtık önlüğünün üzerindeki HAYIR yazısı dikkat çeker; yeni çıkan memelerinin üzerindeki yamalarda HAYIR, HAYIR.

Pratisyen suçlayarak onu işaret eder.

"Şuna bakın," der, iğrenmeyle yüzünü buruşturarak. "Bunun kadar tiksindirici bir şey gördünüz mü?"

Sınıfa döner.

"Oğlanlar," diye cırlar. "Aranızda bu çanakta herhangi bir Kötücül Çekim Gücü hisseden biri varsa, elini kaldırsın."

Sınıfın uzun süreli bir çekimi. Hiç istisnasız tüm oğlanların kolu havada. Yüzlerinde Ortodoksların ruhani Papazlarının kalıtımsal günah keçilerine işkence ederken veya düzeni tehdit eden mutezilelerin hala çok sert biçimde cezalandırıldığı zaman hep izledikleri gibi şehvetli ve kötü niyetli eğlence ifadesi vardır.

Pratisyene geri dönüyoruz. İkiyüzlülükle iç geçirir ve başını iki yana sallar.

"Korktuğum gibi," der. Sonra da sedirin üzerinde, yanında duran kıza döner. "Şimdi söyle bana," der. "Kadının Doğası nedir?"

"Kadının Doğası?" diye tekrarlar kız titreyerek.

"Evet, kadının doğası, çabuk ol!"

Kız, mavi gözleri korku dolu ona bakar, sonra başını çevirir. Yüzü bir ölününki gibi solgunlaşır. Dudakları titrer, zorlukla yutkunur.

"Kadın," diye başlar, "kadın..."

Sesi kırılır, gözleri yaşla dolar; duygularını kontrol etmeye çalıştığı umutsuz bir çabayla yumruklarını sıkar ve dudaklarını ısırır.

"Devam et!" diye bağırır kulak tırmalayan bir sesle Pratisyen. Ve yerden bir söğüt dalı alarak, çocuğun çıplak baldırlarına keskin bir çizik atar. "Devam et!"

"Kadın," diye başlar bir kez daha, "Kutsal olmayan ruhun çanağıdır, tüm bozuklukların kaynağı ve... ve... Of!"

Yeni bir darbeyle irkilir.

İlim Üfürükçüsü kahkaha atar ve tüm sınıf onu izler.

"Düşman.." diye hatırlatır.

"A, evet -soyun düşmanı, şeytan tarafından cezalandırılmış ve onun içindeki şeytana karşı koyamamış olanlar için ceza dileyen."

Uzun bir sessizlik olur.

"İşte," der Pratisyen sonunda. "İşte senin olduğun şey. Bu tüm çanakların olduğu şey. Haydi şimdi git, git!" diye çılgık atar ve birden bir hiddetle kıza tekrar tekrar vurur.

Kız acıyla haykırır.

Kız sedirden aşağı atlar ve koşarak sırasındaki yerine gider.

Şefe dönüyoruz. Kaşları hoşnutsuzlukla çatılmıştır.

"Tüm bu ilerici eğitim!" der Dr. Poole'a. "Doğru dürüst bir disiplin yok. Nereye gittiğimizi bilmiyorum. Neden, ben küçük bir çocukken, eski Pratisyenimiz onları bir banka bağlar ve bir huş çubukla döverdi. 'Bu sana çanak olmayı öğretir,' derdi ve sonra viuv, viuv, viuv! Ah Şeytan, nasıl da ulurlardı! İşte eğitim diye ben buna derim. Haydi, bakalım yeterince seyrettim," diye ekler. "Marş marş!"

Tahtirevan sahneden çıkarken, kamera duygudaşlığın verdiği ıstırapla ikinci sıradaki kurbanın gözyaşlarından ıslanmış yüzüne ve büzülmüş omuzlarına bakmaktadır. Bir el, Loola'nın koluna dokunur. İrkilir, endişeyle döner ve kendisini Dr. Poole'un sevecen yüzüne bakarken bulup rahatlar.

"Seninle tamamen aynı fikirdeyim," diye fısıldar. "Bu çok yanlış, çok adaletsiz."

Loola omzundan acele bir bakış attıktan sonra, ancak minnettar bir gülümseyişe cesaret bulur.

"Şimdi gitmeliyiz," der.

Diğerlerinin arkasından aceleyle yola koyulurlar. Tahtirevanı takip ederek. Kahve Dükkânının içine adımlarını atarlar, sonra sağa dönüp Kokteyl Barına girerler. Odanın dibinde insan kemiğinden oluşan muazzam bir yığın neredeyse tavana ulaşmaktadır. Kalın beyaz bir toz tabakasının altında çok sayıda usta, kafataslarından bardaklar, el kemiklerinden iğneler, uzunca kaval kemiklerinden flütler, kepçeler, ayakkabı tokaları, leğen kemiklerinden dominolar ve kalça kemiğinden tıkaçlar yapmakla meşguldürler.

Durmaları emredilir ve çalışanlardan biri kaval kemiğinden yapılmış bir flütle "Bana Detumescence ver"i çalarken, bir diğeri Şefe bir bebeğinkinden bir ağır sıklet boksörünkine doğru büyüyen boylarda omurlardan oluşmuş fevkalade bir kolye sunar.

ANLATICI

"Ve beni kemiklerle dolu vadinin ortasına oturttu; ve bak hele, hepsi kuru." O üç açık yaz gününde ölen binlerce, milyonlarca ölüden kimilerinin kuru kemikleri, senin için orada, gelecekte duruyorlardı. "Ve bana dedi ki, insanoğlu, bu kemikler yaşayabilir mi?" Yanıt, diyerek tekrar ettim, olumsuz. Gerçi Baruch bizi (belki) böyle bir ceset

yakma yerinden kurtarabilir, ama öbür türlü, daha yavaş, daha tiksing ölümü önlemekten başka bir şey yapamaz...

Merdivenlerden ana lobiye çıkartılan tahtırevana kayan çekim. Burada pis koku güçleniyor. Tarifi mümkün olmayan bir pislik. Bir koyun kemiğinin etrafında dolanan iki sığana yakın çekim, küçük bir kızın irinli göz çukurlarının üstündeki sinekler. Kamera daha geniş açılı bir çekim için geri çıkar. Yarısının saçları kazınmış kırk ya da elli kadın, merdivenlerde, yerdeki artıkların ortasında lime lime olmuş antik yatak ve kanepelerin üzerinde oturuyor. Her biri bir bebeğe bakıyor, bebeklerin tümü on haftalık ve kafası kazınmış annelere ait olan her şey de deforme. Tavşan dudaklı, bacak veya kol yerine küt uzuvların çıktığı bedenler, fazla sayıda parmak kümeleriyle eller, çift sıra meme uçlarıyla süslenmiş bedenler. Anlatıcının sesini duyarız.

ANLATICI

Bu öbür türlü ölüm -bu kez salgından, zehirlenmeden, yangından, ya da yapay olarak üretilmiş kanserden değil, ama türlerin özünün iğrenç bir şekilde bozunumu ile- bu dehşet verici ve hiç de destansı olmayan sonsuz doğarken, ölüm pekâlâ atom savaşı gibi, atom endüstrisinin bir ürünü olabilir. Nükleer füzyonla güçlendirilen bir dünyada herkesin büyükannesi bir röntgen teknisyeni olacaktır. Ve sadece herkesin ninesi değil - aynı zamanda dedesi, babası ve annesi de. Benden nefret eden üç, dört ya da beş kuşak öncesinin ataları.

Son deforme bebeklerden sonra kamera, hala hassas burnunda mendiliyle, çevresindeki sahneye korkmuş bir şaşkınlıkla bakan ayaktaki Dr. Poole'a döner.

"Bütün bebekler aynı yaşta görünüyor," der hala yanındaki Loola'ya dönerek.

"Ee, ne bekliyordun ki? Hepsinin Aralık'ın 10'u ve 17'i arasında doğduğunu gördün."

"Ama bu demek oluyor ki..." derin bir utançla lafını yarım bırakır.

"Sanırım," diye devam eder aceleyle, "burada işler, Yeni Zelanda'dakinden oldukça farklı yürüyor olmalı..."

Bu kez şarap yerine, Pasifik'in ötesinde gri saçlı annesini hatırlar ve utançla yüzü kızararak öksürür ve gözlerini kaçar.

"İşte Polly," diye bağırır arkadaşı ve odanın öbür tarafına doğru koşar.

Dr. Poole, çömelmiş veya yatan annelerden mırıldanarak özür dileye dileye, kendisine yol açıp Loola'yı takip eder.

Polly, bir zamanlar kasiyerin masası olan nesnenin yanında, saman doldurulmuş bir çuvalın üzerine oturmaktadır. Ya on sekiz ya da on dokuzunda bir kız, ufak tefek ve kırılgan, infaza hazırlanmış tuktuklularınki gibi kazınmış kafası. Tüm güzelliğini biçimli kemiklerinden ve ısıltılı gözlerinden alan bir yüzü var. Acılı bir şaşkınlık ifadesiyle Loola'nın yüzüne bakan bakışları, meraktan uzak, hatta kavrayıştan da uzak bir biçimde, Loola'nın yüzünden ona eşlik eden yabancıya çevrilir.

"Canım!"

Loola, arkadaşını öpmek için eğilir. Dr. Poole'un bakış açısından HAYIR HAYIR. Sonra Polly'nin yanına oturur ve kolunu omzuna atar.

Polly, yüzünü onun omzuna gömer ve iki kız da ağlamaya başlar. Onların kederinden etkilenmiş gibi, Polly'nin kucağındaki ucube da uyanıp şikâyetçi bir inleme kopartır. Polly arkadaşının omzundan başını kaldırır ve hala yüzü yaşlardan ıslak, deforme çocuğa bakar, sonra gömleğini açıp kırmızı HAYIR'lardan birini yana iterek bebeğe meme verir. Neredeyse telaşlı bir açlıkla bebek emmeye başlar.

"Onu seviyorum," diye hıçkırır Polly. "Onu öldürmelerini istemiyorum."

"Canım," Loola'nın söyleyebildiği tek şey budur. "Canım!"

Gür bir ses onu susturur. "Oradakiler, sessiz olun!"

Diğer sesler onu izler.

"Sessiz!"

"Susun, oradakiler!"

"Sessiz, sessiz!"

Lobide tüm konuşmalar aniden kesilir ve uzun, beklenen bir sessizlik yayılır. Sonra bir boru öter ve o tuhaf, çocuksu, fakat kendine güvenen seslerden biri duyulur: Şeytanın Vekil Hazretleri, Yeryüzünün Hâkimi, Kaliforniya Başpiskoposu, Proletaryanın Hizmetkarı, Hollywood'un Piskoposu."

Otelin ana merdivenlerine doğru geniş açılı çekim. Anglo-Nubia keçisi derisinden uzun bir cübbe giymiş ve dört uzun, sivri boynuzla süslenmiş bir altın taç takmış Şeytan-Vekili, görkemli bir şekilde aşağı inmektedir. Onun başının üzerinde büyük, keçi derisi bir şemsiye tutan hizmetliyi, üç boynuzlu Patriklerden tek boynuzlu Presbi-

teryenlere ve boynuzsuz Adaylara kadar yirmi veya otuz kilise kordamanı izlemektedir. Tümü, Şeytan-Vekili'nden en alttakine dek, dikkat çekici biçimde sakalsız, terli ve tombul tombullar; herhangi biri konuşursa, ses, yivli bir kontralto olarak çıkıyor.

Şef, tahterevallisinden kalkıp ruhani otoritenin insan kılığına bürünmüş halini karşılamak için ona yaklaşır.

ANLATICI

Kilise ve Devlet,
Açgözlülük ve Nefret:-
İki maymun-insan
Tek Büyük Gorilin içinde.

Şef başını saygıyla eğerek. Şeytan-Vekili ellerini başlığına doğru kaldırır, iki iç boynuza dokunur ve ilahi parmak uçlarını Şefin alnına dokundurur.

"Onun boynuzları üzerinde kazığa oturtulmayasın."

"Âmin," der Şef; sonra doğrularak ve sesini dindar bir tondan canlı bir işadamininkine çevirerek, "Bu gece için her şey tamam mı?" diye sorar.

Şeytan-Vekili, on yaşında bir çocuğun sesiyle, fakat bolca boş laflarla dolu ve çok tecrübeli bir papazın çok heceli yapışkan üslubuyla, insanların tepesinde; onlardan kopuk ve üstün bir varlık gibi davranmaya alışık bir tavırla, her şeyin yolunda olduğu yanıtını verir. Üç-Boynuzlu Tahkikat Memurunun ve Pasadena Patriği'nin kişisel

yönetimleri altında. Tanıdıklar ve Adaylar yıllık nüfus sayımını yaparak yerleşimden yerleşime dolaşmıştır. Her ucubenin annesi işaretlenmiştir. Kafaları kazınmış ön kamçılama gerçekleştirilmiştir. Bu arada tüm suçlular, Riverside, San Diego ve Los Angeles'taki Arınma Merkezleri'ne gönderilmiştir. Bıçaklar ve taktis edilen boğaların yumurtalıkları hazırlanmıştır ve Şeytanın izniyle, törenler belirlenen saatte başlayacaktır. Yarın gün doğmadan önce, ülkenin arınması tamamlanmış olacaktır.

Bir kez daha Şeytan-Vekili boynuz işareti yapar, sonra da birkaç saniye sessizlik içinde durur. Gözlerini açarak, kafilesindeki papazlara döner.

"Gidip tıraşlanmış olanları toplayın," diye bağırır.

"Gidip şu lekelenmiş çanakları getirin, şu Şeytan'ın düşmanlığının kanıtlarını ve onları utançlarının yerlerine götürün."

Bir düzine Presbiteryen ve Aday aceleyle merdivenlerden aşağı inerek annelerin arasına dalar.

"Hadi, hadi!"

"Şeytan adına."

Yavaşça, isteksiz, kazınmış kafalı anneler ayağa kalkar. Kucaklarındaki küçük deforme yükleri sütle dolu göğüslerine bastırılmış, herhangi bir ağlamadan daha perişan bir ifade olan acıklı bir sessizlikle kapıya doğru ilerlerler.

Saman çuvalının üzerindeki Polly'ye orta mesafeli çekim.

Genç bir papaz adayı ona yaklaşır ve sertçe ayağa kaldırır.

"Kalk!" diye bağıırır sinirli ve hain bir çocuğun sesiyle. "Kalk, seni pisliklerin anası!"

Ve yüzüne bir tokat indirir. İkinci bir saldırıdan ęekinererek, Polly girişin yakınındaki kurban arkadaşlarına koşarak yetişir.

Gece, ince bulut çizgileri arasında yıldızlarla ve Batı'da;

I. KORO

Yaşasın Şeytan,

II. KORO

En alçaktaki Şeytana!

Sonra, bir duraklamadan sonra, ilahinin müziği değişir ve ayinin ikinci bölümü başlar.

I. KORO

Bu çok kötü bir şey.

II.KORO

Kötü kötü.

I.KORO

Ellerine düşmek,

II. KORO

İri ve tüylü,

I.KORO

Yaşayan kötülüğün ellerine,

II. KORO

Şükürler olsun!

I. KORO

İnsanoğlunun düşmanının ellerine,

II. KORO

Bizim iyilik yoldaşlarımız;

I. KORO

Şeylerin Düzenine Başkaldıran-

II. KORO

Ve onunla kendimize komplo kurduk;

I. KORO

Sineklerin Tanrısı Kurtlu Sinekle,

II. KORO

İçten gelen diz çöküşle;

I. KORO

Hiç ölmeyen çıplak Rezillikle,

II. KORO

Ve hiç ölmeyen, sonsuz hayatımızın kaynağı;

I. KORO

Hava Güçlerinin Prensleri-

II. KORO

Spitfire ve Stuka, Beelzebub ve Azazel, Şükürler olsun!

I. KORO

Bu dünyanın Efendisine;

II. KORO

Ve onu lekeleyen;

I. KORO

Büyük Tanrı Moloch,

II. KORO

Bütün ulusların koruyucusu;

I. KORO

Efendimiz Mammon'un

II. KORO

Her yerde ve her zaman hazır:

I. KORO

Güçlü Lucifer'e

II. KORO

Kilisedeki, Devletteki;

I. KORO

Şeytana

II. KORO

Aşkın

I. KORO

Ve ah, yine de ne kadar içkin

HEP BİRLİKTE

Şeytan, şeytan, şeytan.

İlahi hafiflerken, iki boynuzsuz rahip Adayı iner, dazlak kadınlardan en yakında olanı yakalar, ayağa kaldırır ve ona yol gösterir, korkudan dili tutulmuş, sunağın merdivenlerinin tepesine, Pasadena Patriği'nin uzun bir kasap bıçağını bileyerek beklediği yere götürür. Tıknaz Meksikalı anne ağzı açık, korkudan donmuş gözlerle ona bakmaktadır. Sonra Papaz Adaylarından biri çocuğu onun kollarından alır ve Patriğe doğru uzatır.

Karakteristik ileri teknoloji ürününe yakın çekim -bir tavşan dudaklı, Mongol gerizekalı. Sahnenin geri planında Koroyu duyarız.

I. KORO

Sana Şeytan'ın düşmanlığının işaretini göstereyim.

II. KORO

İğrenç, iğrenç;

I. KORO

Sana Şeytan'ın inayetinin meyvesini göstereyim,

II. KORO

Pisliğin içine akan pislik.

I. KORO

Sana O'nun buyruklarına itaat etmenin cezasını göstereyim.

II. KORO

Cehennemde olduğu gibi yeryüzünde de.

I. KORO

Kimdir bütün deformasyonları doğuran?

II. KORO

Anne.

I. KORO

Kutsal olmayanın seçilmiş çanağı kimdir?

II. KORO

Anne.

I.KORO

Ve ırkımızdaki lanet

II. KORO

Anne.

I.KORO

Mecnun, Mecnun-

II. KORO

İçinden ve dışından:

I. KORO

Onun Incubus¹⁹ nesne, succubus²⁰ bir öznedir-

II. KORO

Ve ikisi de Şeytan;

I. KORO

Kurtlu Sineğin mecnun etliğı.

II. KORO

Sürünerek ve sokarak.

¹⁹ İnsanların üzerine uzanan ve özellikle geceleri kadınlarla cinsel ilişkiye giren kötücül ruh. (Ç.N.)

²⁰ Uykularında erkeklerle cinsel ilişkiye girmek için kadın biçimine giren bir iblis. (Ç-N.)

I. KORO

Çıldırıttığı, karşı konulmaz şekilde

II. KORO

Onu dürter, sürer,

I. KORO

Kirlenmiş sansar kürkü gibi,

II. KORO

Mevsimindeki dişi domuz gibi,

I. KORO

Sarp bir yerden aşağı

II. KORO

Tarifi mümkün olmayan bir pisliğin içine;

I. KORO

Orada, Yuvarlandıktan sonra.

II. KORO

Domuz yalının yenilip yutulmasından sonra,

I. KORO

Anne ortaya çıkar ve dokuz ay sonra,

II. KORO

Bu ucube insan taklidini taşır.

I. KORO

Sonra bunun kefareti neyle olur?

II. KORO

Kanla.

I. KORO

Sonra Şeytan neyle yatıştırılır?

II. KORO

Sadece kanla.

Kamera; sunaktan, yukarıdaki olan biteni aç bir bekleyişle izleyen dizi dizi soluk çörten surata çevrilir. Ve birdenbire yüzler kara ağızlarını açıp önce tereddütle, sonra artan bir güvenle ve gittikçe daha da yükselen bir sesle uyum içinde monoton bir melodi okumaya başlarlar.

"Kan, kan, kan, o kan, o kan, kan, kan; o kan..."

Tekrar sunağa dönüyoruz. Çekimin geri planında, aptalca alt-insan şarkısının sesi tekdüze devam etmektedir.

Patrik, görevli Başpiskoposlardan birine bileği taşını uzatır, sonra sol eliyle deforme çocuğu boynundan tutarak alır ve bıçağının üzerine oturtur. Çocuk, iki ya da üç mızıltılı çığlık koparır ve sessiz kalır.

Patrik döner, çeyrek litre kadar kanın sunak üzerine akmasına izin verir, sonra küçük cesedi arkadaki karanlığın içine öylesine fırla-

tıverir. Söylenen ilahinin sesi vahşi bir şekilde artarak sürer. "Kan, kan, o kan, o kan, kan, kan, o kan..."

"Götürün bu kadını!" diye emreder Patrik gıcırdayan sesiyle.

Kadın korku içinde dönüp, merdivenleri koşarak iner. İki Papaz Adayı onu takip eder, zalimce kutsanmış boğa çükleriyle ona vururlar. İlahi, içe işleyen çığlıklarla noktalanır. Cemaatten yarı dert ortağı, yarı tatmin olmuş bir inilti gelir. Bu sıra dışı uygulamadan yüzleri kızarmış, biraz da soluk soluğa kalmış tombul genç Papaz Adayları bir kadını daha yakalarlar -bu kez bir çocuğunkine yakın narinlik ve güzellikte bir genç kız. Merdivenlerde sürüklenerek yukarı çıkarılırken yüzü görünmüyor. Sonra papaz adaylarından biri geride kalıyor ve Polly'yi görüyoruz.

Başparmaksız, sekiz meme uçlu çocuk patriğe doğru kaldırılıyor.

I. KORO

İğrenç, iğrenç! Bunun kefareti ne olacak?

II. KORO

Kanla

I. KORO

Şeytan nasıl durdurulacak?

Bu kez bütün cemaat yanıtlar. "Sadece kanla, kanla, kanla, kanla, o kanla..."

Patriğin sol eli küçük çocuğun boynuna doğru uzanır.

"Hayır, hayır, yapmayın. Lütfen!"

Polly, ona doğru bir hamle yapar, fakat Aday Papazlar tarafından engellenir. Patrik özellikle, o hıçkırıklarla ağlarken kasıtlı olarak çocuğu bıçağına geçirir, sonra arkadaki karanlığın içine fırlatır.

Yüksek bir çığlık duyulur. Dr. Poole'a orta mesafeli çekim. Oturduğu ön sıralarda çok dikkat çekmektedir; bayılır.

Kutsal Olmayanların Şeytani iç mekanına geçiyoruz. Tapınak, arenanın kısa kenarında, yüksek sunağın tarafında kerpiç, dikdörtgen bir oda. Bir ucunda sunak, diğer ucunda, bakıldığında arenada neler olduğunun görülebildiği, ortasındaki bir aralık dışında şu anda kapalı bulunan sürme kapılar var. Tapınağın ortasındaki sedirde Şeytan-Vekili boylu boyunca uzanmaktadır. Yakınlarda boynuzsuz bir Aday Papaz kömür mangalında domuz paçası közlemektedir ve onun yanında iki boynuzlu bir Başpiskopos, bir sedyede hareketsiz yatan Dr. Poole'u ayıltmak için elinden geleni yapıyor. Soğuk su ve yüzüne atılan iki-üç sert tokat beklenen sonucu getirir. Botanikçi derin nefes alır ve gözlerini açar, yeni bir tokatı sa-vuşturup doğrularak oturur.

"Neredeyim?" diye sorar. "Kutsal Olmayanların Şeytaniliğinde," diye yanıtlar Şeytan-Vekili, "ve onun yüksek huzurunda."

Dr. Poole, önemli adamı tanır ve başını saygıyla eğecek kadar akıllı başındadır.

"Bir tabure getirin," diye emreder Şeytan-Vekili.

Tabure getirilmiştir. Eliyle Dr. Poole'a işaret eder ve o da düşe kalka odanın öbür ucuna gidip tabureye oturur. Tam otururken yüksek sesli bir çığlık başını çevirip bakmasına sebep olur.

Dr. Poole'un bakış açısından yüksek sunağa uzun çekim.

Patrik, başka bir küçük canavarı, çığlıklar atan annesi yardımcıları tarafından sürüklenirken, karanlığın içine fırlatmaktadır.

Ürperen ve yüzünü elleriyle kapatan Dr. Poole'a geri dönüyoruz. Sahnenin geri planında cemaatin monoton ilahisini duyarız. "Kan, kan, kan."

"Korkunç," der Dr. Poole, "Korkunç!"

"Senin dininde de sonuçta kan var," der Şeytan-Vekili, alaycı bir gülümsemeyle. "'Kuzunun kanıyla yıkandı!' öyle değil miydi?"

"Kesinlikle doğru," Dr. Poole kabul eder. "Fakat biz yıkamayı gerçekten yapmıyoruz. Sadece bunun hakkında konuşuyoruz - ya da daha çok ilahilerde söylüyoruz."

Dr. Poole gözlerini başka tarafa çevirir. Sessizlik olur. O anda Papaz Adayı üzerinde birkaç şişe olan bir tepsiyle yaklaşır, sedirin yanındaki bir masanın üzerine koyar. Paçalardan birine erken Georgia dönemi taklidi hakiki antik yirminci yüzyıl çatalını saplar ve Şeytan-Vekili kemirmeye başlar.

"Siz de buyrun," diye gıcırdar iki ısırik arasında. "Ve biraz da şarap var," diye ekler şişelerden birini göstererek.

Tamamen aç olan Dr. Poole, şevkle davete cevap verir; tekrar yayılan sessizliği ağızdaki çiğneme ve kan ilahisi bozar.

"Buna inanmıyorsunuz elbette," der Şeytan-Vekili sonunda, dolu ağzıyla.

"Fakat sizi temin ederim ki..." diyerek karşı çıkar Dr. Poole.

Aşırı bir çabayla uyum sağlamaya çalışır ve diğeri domuz yağına bulanmış tombul elini havaya kaldırır.

"Durun, durun, durun! Bilmenizi isterim ki, yaptığımız şeylere inanmak için iyi sebeplerimiz var. Bizimki, sayın bayım, akılcı ve gerçekçi bir inanç." Şişeden bir yudum ve ardından başka bir paça alınca kadar sessizlik olur. "Dünya tarihine aşina olduğunuzu tahmin ediyorum?"

"Tamamen amatör olarak," diye yanıtlar Dr. Poole alçakgönüllülikle. Fakat konuyla ilgili yazılmış en önemli kitapları okumuş olduğunu söyleyebilir -Graves'in Rusya'nın Yükselişi ve Tükenişi örneğin; Basedov'un Batı Uygarlığının Çöküşü', Bright'ın eşsiz, Avrupa, Bir Otopsi'si, ve söylemeye bile gerek yok, tartışmasız nefis ve sadece bir roman olmasına rağmen, içtenlikli gerçekçi kitap, sevgili yaşlı Percival Pott'tan Coney Adasının Son Günleri "Biliyorsunuz tabii?"

Şeytan-Vekili başını iki yana sallar. "Şey'den sonra yayımlanmış hiçbir şeyi bilmiyorum," diye tersleyerek yanıtlar.

"Ne kadar da aptalım!" diye haykırır Dr. Poole'un, geçmişte de sık sık mahcubiyetiyle fazlasıyla karşılığını ödediği fışkıran gevezeliğinden duyduğu pişmanlık, onu neredeyse dili tutulmuşluğa gark eder.

"Fakat daha önce çıkan şeylerden çoğunu okudum," diye devam eder Şeytan-Vekili. "Burada, Güney Kaliforniya'da oldukça iyi kütüphaneler vardı. Büyük bölümü yakıldı bile... Gelecekte, korkarım, ya-

kacak ihtiyacı yüzünden bir kısmını daha kullanmak durumunda kalacağız. Fakat bu arada ekmeğimizi pişirebildik ve İlahiyat okulumuz için üç-dört bin cildi kurtarabildim."

"Ortaçağ'daki Kiliseler gibi," der Dr. Poole kültürlü bir hevesle. "Uygarlıkların dinden daha iyi dostu yoktur. Bu benim agnostik arkadaşlarımla kesinlikle..." Birdenbire o kilisenin inanışlarının burada açıklananlarla pek de aynı olmadığını anımsayarak duraklar ve utançını gizlemek için şişeden büyük bir yudum alır.

Fakat neyse ki, Şeytan-Vekili kendi fikirleriyle, kırılan potlara güvenemeyecek, hatta onları fark edemeyecek kadar meşguldü.

"Tarih, okuduğum kadarıyla," der, "şöyle: İnsan kendisini Doğayla yarıştıyor. Ego da Şeylerin Düzeniyle, Şeytanla" (mekanik olarak yapılan boynuz hareketi) "Öteki'yle.. Yüz bin yıldır süren bu savaşın sonu tamamıyla belirsiz. Sonra, üç yüzyıl önce, neredeyse bir gecede gelgit hiç kesilmeden tek yönde ilerliyor. Şu domuz ayaklarından bir tane daha almaz mısınız?"

Dr. Poole, diğeri üçüncüsünü yerken ikincisini alır.

"Önce yavaş yavaş, sonra gücünü toplayarak insan. Şeylerin Düzenine karşı ilerlemeye başlamış." Şeytan-Vekili bir kıkırdağı ağzından çıkarmak için bir an duraklar. "Gittikçe daha fazla insanın yoluna girdiği ve aynı zamanda her bir yürekte de bir Kurtlu Sinek olan Sineklerin Tanrısı, yakında tartışmasız Efendisi olacağı dünyanın üzerinde, zafer yürüyüşüne başlamış."

Kendi tiz belagatine kapılıp giderek ve Aziz Azazel'in minberinde olmadığını unutarak, Şeytan-Vekili eliyle süpürme hareketi yapar.

Paça, çatalından düşer. Kendi hesabına hoş mizaçlı bir kahkahayla, paçayı yerden kaldırır, keçi derisinden cübbesinin koluna silerek yeni bir ısırık alır ve devam eder.

"Her şey Yeni Dünya'dan gelen makinelerle ve tahıl gemileriyle başladı. Açlar için yiyecek ve insanın omuzlarındaki yükün hafiflemesi. 'Ah, Tanrım! Cömertliğinin tüm nimetleri için sana şükrediyoruz...' vesaire, vesaire." Şeytan-Vekili alaycı bir kahkaha atar. "Hiç kimse-nin hiçbir şeyden herhangi bir şey elde edemediğini söylemeye bile gerek yok. Tanrı'nın cömertliklerinin fiyatı var ve Şeytan bunun zor bir şey olduğunu her zaman görür. Şu makineleri alalım mesela. Şeytan çok iyi biliyordu ki, ıkına sıkıla ilerlemekten teselli bulmanın sonucunda beden metalin emri altına girecekti ve akıl tekerleklerin kölesi yapılacaktı. Bir makinenin ahmaklık-geçirmez olması için, aynı zamanda hüner-geçirmez, yetenek-geçirmez, ilham-geçirmez de olması gerekiyordu. Eğer ürün defoluysa paranız iade edilir, içinde en ufak bir deha ya da bireysellik izi bulduğunuz taktirdeyse paranızın iki katı iade edilir! Ve sonra Yeni Dünya'dan gelen güzel yiyecekler vardı. 'Ah, Tanrım, sana şükrediyoruz...' Fakat Şeytan, beslenmenin üremek olduğunu biliyordu. Eskiden, insanlar seviştiğinde sadece bebek ölüm oranlarını arttırdılar ve hayattan beklentilerini azalttılar. Fakat yiyecek gemilerinin gelişinden sonra, her şey değişti. Çiftleşme nüfusun artmasıyla sonuçlandı - büyük bir şiddetle!"

Bir kez daha Şeytan-Vekili tiz bir kahkaha atar.

Güçlü bir mikroskoptan, telaşla Nihai Hedeflerine, lamın üst sol köşesindeki, geniş, ay görünümündeki yumurtaya ulaşmaya çalışan spermlerin sahnesine geçiyoruz. Film müziği olarak geri planda,

Liszt'in Faust Senfonisi'nin son bölümünü bir tenorun sesinden dinlemekteyiz: *Lajamme tterne\le loujours nous deve. La jamme iternelle toujours...* 1800'lerin Londra'sının havadan görünüşüne geçiyoruz. Sonra Darvinci hayatta kalma savaşı ve türün devamı. Sonra 1900'lerin Londra'sından bir görüntü -ve yine spermlere dönüş- sonra tekrar Londra'ya, Alman pilotlarının gördüğü gözle 1940'a. Şeytan-Vekili'ne yakın çekime geçiş.

"Ah, Tanrım," sesine hep bu tür söyleyişlere uygun olduğu düşünülen ince, türeyen bir ton verir. "Sana tüm bu ölümsüz ruhlar için şükran duyuyoruz." Sonra, bu tonu değiştirerek, "Şeytan tarafından," diye devam eder, "öngörülmüş her şey kaçınılmaz olarak bir bir gerçekleşirken, her geçen yıl gittikçe daha hastalıklı, daha çok kabuk bağlamış, daha çelimsiz bedenlerde kiracı olan bu ölümsüz ruhlar. Gezegenin haddinden fazla kalabalıklaşması. Beş yüz, sekiz yüz, zaman zaman yiyecek üreten ülkenin metre karesine ikibin kişi - ve toprak kötü tarımcılıktan dolayı perişan olmuş durumda. Her yerde erozyon, her yerde mineralsiz kalmış topraklar. Ve yayılan çöllere, küçülen ormanlar. Amerika'da, bir zamanlar eskinin umudu olan Yeni Dünya'da dahi aynı şey. Endüstrinin sarmalı yukarı doğru giderken, toprağın verimlilik sarmalı aşağı gitti. Daha büyük ve daha iyi, daha zengin ve daha güçlü - ve sonra, neredeyse birdenbire, gittikçe daha aç. Evet, Şeytan bütün bunları öngörmüştü - açlıktan ithal yiyeceğe giden geçidi, ithal yiyecekten patlayan nüfusa ve tekrar açlığa. Tekrar açlığa. Yeni açlığa, daha büyük açlığa, kalabalık endüstrileşmiş emekçi sınıfın açlığı, parası olan, tüm modern konfora sahip, arabalar, radyolar ve akla gelen her bir aleti olan şehir sakinlerinin

açlığı, bütün savaşların sebep olduğu açlık ve daha çok açlığın sebep olduğu tüm savaşlar."

Şeytan-Vekili şişesinden bir yudum daha almak için duraklar.

"Ve şunu hatırlayın ki," diye ekler: "Sentetik ruamlar olmadan, atom bombası olmadan da. Şeytan tüm emellerine ulaşacaktı. Belki biraz daha yavaş, fakat insanoğlunun yaşadığı dünyayı yok ederek kendini mahvetmesi gibi kesin bir şekilde. Bundan kaçamazlardı. Şeytan onları iki boynuzuyla sürecekti. Savaş boynuzundan kendilerini kurtarabilseler bile açlık boynuzuna geçmiş bulacaklardı kendilerini. Ve aç kaldıkları zaman da savaş çok cazip gelecekti. Ve bu açmazdan kurtulmak için barışçı ve akılcı bir çözüm bulmaya kalktıkları taktirde, titizlikle hazırlanmış bir kendini yok etme boynuzu onları bekliyor olacaktı. Endüstri devriminin ta başlarında insanların kendi teknolojilerinin mucizeleriyle kendinden emin ve kibirli olacaklarını, öyle ki, gerçeklik hissini kaybedeceklerini öngördü. Ve olan biten de tamamen bundan ibarettir. Tekerleklerin ve büyük hesap defterlerinin sefil köleleri Doğanın Fatihleri oldukları için birbirlerini tebrik etmeye başladılar. Doğanın Fatihleri, öyle mi! Aslında, pek tabii, Doğanın dengesini bozdular ve sonuçlarına da katlandılar. Sadece Şey'den önce bir buçuk yüzyıl boyunca neler yaptıklarını bir düşünün. Nehirleri kirleterek, vahşi hayvanları öldürerek, ormanları yok ederek, yüzey toprağını denize sürükleyerek, bir okyanus petrol yakarak, bütün jeolojik çağlar boyunca biriktirdiği mineralleri israf ederek. Bir suç budalalığı orjisi. Ve buna gelişme dediler, gelişme," tekrarlar, "Gelişme, sana söylüyorum, insan beyninin buluşlarının pek azı gelişmeydi -şeytanice ironik! Bunun için dışardan yardım gerek-

liydi. Şeytanın hep gelecek olan inayeti olmalıydı onunla işbirliği yapmaya hazır herhangi biri için. Ve kim değil ki?

Dr. Poole, "Kim değil ki?" diye tekrarlar kıkırdayarak; Karanlık Çağlardaki kilise hakkında yaptığı hata yüzünden öyle davranması gerektiğini düşünmüştür.

"Gelişme ve milliyetçilik -Onun kafalarına soktuğu iki büyük fikir. Gelişme- boş yere bir şeyler elde edebileceğinin teorisi; bir alanda, bir başka alandaki kazançların için bir şey ödemedi, kazanabileceğinin teorisi; tek başına tarihin anlamını kavrayabileceğinin teorisi; bulunduğu zamandan elli yıl sonra neler olacağını bildiğinin teorisi; bütün deneyimlerin dışları arasından, o anki faaliyetlerinin sonuçlarını öngörebileceğinin teorisi; Ütopyanın az ilerde bir yerlerde olduğunun teorisi ve ülküsel amaçlar en tiksindirici araçları haklı çıkardığından, (deyim yerindeyse, şaşmaz olan) kendi görüşünüze göre, dünyevi cennete doğru yürüyüşe engel olan herkesi, talan etmek, dolandırmak, işkenceye uğratmak, köleleştirmek ve öldürmek sizin ayrıcalık ve görevinizdir. Karl Marx'ın sözlerini anımsayın: 'İktidar, ilerlemenin ebesidir.' Şunu da ekleyebilirdi -fakat elbette Şeytan, işleyişin daha başlarında çantadaki kediye dışarı salacak değildi- İlerleme de iktidarın ebesidir. İki taraflı bir ebe, teknolojik gelişmeler gelişigüzel yıkımın araçlarını sunarken, politik ve ahlaki ilerleme söylencesi o araçları son limitlerine kadar kullanmanın mazereti işlevini görür. Sizi şöyle söyleyeyim bayım, dindar olmayan tarihçi delidir. Modern tarih üzerine daha fazla çalıştıkça, Şeytan'ın yol gösteren eline ait daha fazla kanıt bulursunuz." Şeytan-Vekili, elleriyle boynuz işareti yapar, bir yudum şarapla dirilip devam eder. "Ve sonra Milliyetçilik vardı - öznesi olduğun devletin tek gerçek tanrı ve diğer bütün dev-

letler sahte Tanrılar olduğu teorisi; sahte de olsalar gerçek de olsalar bütün bu devletler, suçlu çocukların mantığına sahipti ve saygınlık, iktidar veya para üzerinde dönen tüm anlaşmazlıklar, İyi, Hakiki ve Güzel şeyler için yapılan bir cihattır. Doğrusu, bu teoriler, tarihin belirli bir diliminde ortaya çıktı, evrensel olarak kabul edilişi Şeytan'ın varlığının en iyi kanıtıdır, sonunda O'nun savaşı kazanacağını kanıttır."

"Tam olarak anlayamadım," der Dr. Poole.

"Fakat şüphe yok ki, çok açık. Şimdi sizin iki inancınız var. Her biri özünde saçma ve her biri kanıtlanabilecek şekilde öldürücü olan eylem biçimlerine yol açıyor. Üstüne üstlük bütün medenileşmiş insanlık, neredeyse birdenbire, bu inançları yönetimin kılavuzları olarak kabul ediyor. Neden? Ve kimin önerisiyle, kimin acelesiyle, kimin telkinleriyle? Bunun için ancak bir yanıt olabilir."

"Yani bunun... Şeytan olduğunu düşünüyorsunuz?"

"Başka kim insanoğlunun aşağılaşmasını ve yok oluşunu ister?"

"Tabii, tabii," diyerek onaylar Dr. Poole. "Fakat aynı şekilde bir Protestan Hristiyan olarak ben gerçekten..."

"Öyle mi?" diye sorar Şeytan-Vekili alaycı bir ifadeyle. "O zaman Luther'den ve bütün Hristiyan Kilisesinden daha iyi biliyorsun. Farında mısınız bayım, ikinci yüzyıldan itibaren hiçbir Ortodoks, Hristiyan Tanrı'nın hiçbir insana hükmettiğine inanmadı? Sadece Şeytan tarafından hükmedilebilirdi. Ve insanlar buna neden inandılar? Çünkü gerçekler, onların başka bir şeye inanmalarını imkânsız kıldı. Şeytan bir olguydu, Moloch bir olguydu, şeytani iyelik bir olguydu."

"İtiraz ediyorum," diye haykırır Dr. Poole. "Bir bilim adamı olarak..."

"Bir bilim adamı olarak gerçekleri en akla yatkın şekilde açıklayan işe yarar hipotezleri kabul etmek gerekir. Peki, nedir gerçekler? İlki, deneyim ve gözlem gerçeği - yani, kimse acı çekmek, alçalmak, sakatlanmak ya da öldürülmek istemez. İkincisi tarih gerçeği - belli bir çağda insanların kabul edilen inançlarının bastıran çoğunluğu ve evrensel ıstıraptan başka bir şeyle sonuçlanmayacak benimsenmiş eylem biçimleri, genel alçalma ve toptan yıkım gerçeği. En akla yatkın açıklama, onların bir yabancından ilham almış ya da onun bilincinin hükmü altına girmiş olmaları, insanların mahvolmalarını amaçlayan bir bilinç ve onların mutluluk ve hayatta kalma güdülerinden daha güçlü bir istek."

Sessizlik.

"Elbette" Dr. Poole sonunda bir fikir önerme cesaretini gösterir, "bu gerçekler başka bir şekilde de açıklanabilir."

"Fakat çok akılcı, bu kadar basit bir şekilde değil," diye üsteler Şeytan-Vekili. "Ve sonra tüm diğer kanıtları da göz önünde bulundurun. Birinci Dünya Savaşı'nı ele alın mesela. İnsanlar veya politikacılar hüküm altında olmasalardı, XV. Benedict'i ya da Lord Lansdown'u dinlerlerdi; anlaşmaya var, zafer olmaksızın bir barış için pazarlık ederlerdi. Fakat yapamadılar, bir türlü yapamadılar. Kendi kişisel çıkarlarına uygun davranmaları mümkün değildi. İçlerindeki Şeytanın onlara emrettiği şeyleri yapmak zorundalardı - ve içlerindeki Şeytan Komünist Devrimi istedi, o devrime karşı Faşist tepkiyi istedi, Mussolini'yi, Hitler'i ve Politbüro'yu istedi, kıtlık istedi; enflasyon ve dep-

resyon istedi, işsizliğe çare olarak silahlanma istedi; Yahudilerin ve Kulakların eziyet çekmelerini istedi, Nazilerin ve Komünistlerin Polonya'yı bölmelerini ve birbirleriyle savaşmalarını istedi. Evet, en vahşi şekliyle köleliğin toptan dirilişini istedi. Zorla yaptırılan göçleri ve insanların dilenci durumuna getirilmelerini istedi. Toplama kamp- larını, gaz odalarını ve ölü yakma fırınlarını istedi. Doygunluk bom- bardımanı istedi (Ne lezzetli ve sulu bir cümle!), yüzyılın zenginlik birikiminin ve gelecekteki başarıların, ılımlılıkların, özgürlüklerin ve kültürün olabilirliğinin bir gecede yok edilmesini istedi. Şeytan bütün bunları istedi ve politikacılarla generallerin, gazetecilerin ve sıradan insanların kalbindeki Büyük Kurtlu Sinek olarak. Şeytan Papaya Ka- tolüklerin bile kulak asmamasını, Lansdown'un kötü bir yurttaş ola- rak, neredeyse bir hain olarak suçlanmasını kolaylıkla sağladı. Ve sonuçta savaş dört koca yıl boyunca sürdü gitti ve sonradan her şey Plana göre dakik olarak işlemeye başladı. Dünyanın durumu sürekli kötünden daha kötüye gitmeye devam etti ve işler kötüleştikçe erkek- ler ve kadınlar şeytani ruhun kılavuzluğu karşısında daha itaatkar oldular. Bireysel ruhun değerine dair eski inançlar kaybolup gitti; es- ki sınırlamalar etkilerini yitirdi; eski vicdan rahatsızlıkları ve sevecen- likler buharlaşıp gitti. Diğeri'nin insanların kafalarına soktuğu her şey sızıp aktı ve oluşan boşluğun yerine İlerleme ve Milliyetçiliğin çılgınca hayalleri doldu. O hayallerin doğruluğu kabul edilerek, burada ve şimdi yaşayan önemsiz insanların, karınca ya da tahtakurusundan daha değerli olmadıkları ve ona göre muamele görmeleri gerektiği fikrine gelindi. Ve ona göre muamele gördüler., kesinlikle gördüler!"

Şeytan-Vekil tiz sesiyle kıkırdar ve sonuncu paçayı da alır.

"Zamanına göre," diye devam eder, "eski tüfek Hitler, iblisane türün iyi bir örneğiydi. 1945 ile Üçüncü Dünya Savaşı'nın başına kadarki zamanda yaşamış ulusal liderlerin çoğu kadar çılgın değildi elbet, fakat kesinlikle zamanının ortalamalarının üzerindeydi. Çağdaşlarının birçoğundan daha fazla 'Ben değil, içimdeki Şeytan' deme hakkına sahipti. Diğerleri sadece yer yer çılgınlık yapıyorlardı, sadece bazı zamanlarda. Bilim adamlarını alın mesela. İyi niyetli adamlardı çoğunlukla. Fakat Şeytan, onların hepsini aynı şekilde ele geçirdi, insanoğlu olmalarının bittiği, uzman haline geldikleri noktada ele geçirdi onları. Dolayısıyla, *glanâers* hastalığı ve o bombalar. Ve sonra şu adamı hatırlayın -neydi adı?- hani uzun süre Birleşik Devletleri'n başkanı olan adam..."

"Roosevelt mi?" diye sorar Dr. Poole.

"İşte o, Roosevelt. Şey, onun şu İkinci Dünya Savaşı boyunca söyleyip durduğu cümle hatırlınızda mı? 'Kayıtsız şartsız teslimiyet, kayıtsız şartsız teslimiyet!' Mutlak telkin, işte bu oydu. Doğrudan ve mutlak telkindi!"

"Siz öyle söylüyorsunuz," diye itiraz eder Dr. Poole. "Fakat kanıtınız ne?"

"Kanıt mı?" diye tekrarlar Şeytan-Vekili. "Takip eden tarihin tamamı kanıttır. Bu sözün politikaya dönüştüğü ve fiilen uygulandığında neler olduğuna bir bakınız. Kayıtsız şartsız teslimiyet - kaç milyon tane yeni tüberküloz vakası oluştu? Kaç milyon çocuk bir parça çikolata için hırsızlığa ya da fahişeliğe zorlandı? Şeytan, çocuklardan özellikle memnundu. Ve yine, kayıtsız şartsız teslimiyet -harabe halindeki Avrupa, Asya'daki kargaşa, her yerde açlık, devrimler, zorba-

lıklar. Kayıtsız şartsız teslimiyet - ve daha fazla masum insan, tarihin hiçbir döneminde olmadığı kadar ıstırap çekti. Ve sizin de çok iyi bildiğiniz gibi, Şeytanı, masum insanların ıstırap çekmesinden daha fazla hiçbir şey memnun edemez. Ve son olarak, elbette, şu Şey var. Kayıtsız şartsız teslimiyet ve bom! Tam da hep olmasını istediği gibi. Ve her şey özel bir mucize ya da aracı olmadan, tamamen doğal yollarla gerçekleşti. Biri, Onun İlahi Takdirinin nasıl işlediğini düşündükçe kavranamayacak olağanüstülüğünü görüyor." Dini bütün hareketlerle Şeytan-Vekili, boynuz işareti yapar. Kısa bir sessizlik olur. "Dinle," der, elini yukarı kaldırarak.

Birkaç saniye konuşmadan otururlar. Belirsiz, bulanık monoton ilahi sesi duyulur hale gelir. "Kan, kan, kan. o kan..." Patriğin bıçağına geçirilen yeni bir küçük canavardan yükselen zayıf çığlık, sonra boğanın penisinin ete çarpınca çıkardığı ses ve cemaatin heyecanlı gürleyişlerinin arasında, birbirini takip eden, insaninkine benzeyen çığlıklar.

"Bizi bir mucize olmadan meydana getirmiş olduğuna inanamıyorsunuz," diye düşünceli bir havayla devam eder Şeytan-Vekili. "Fakat yarattı, yarattı. Tamamen doğal yollarla, insanoğlunu ve onun bilimini araç olarak kullanarak, tamamen yeni bir tür insan yarattı, kanlarında deformasyon, çevrelerinde iğrençliklerle ve dahası, gelecekte hiç başarı şansı olmadan daha fazla pislik, daha fazla deformasyon ve sonunda soyun tamamen tükenişiyle. Evet, Yaşayan Şeytanın eline geçmek gerçekten korkunç bir şey."

"Öyleyse neden," diye sorar Dr. Poole, "hala O'na tapıyorsunuz?"

"Hırlayan kaplana neden yiyecek atarsınız? Nefes alacak bir alan açabilmek için. Kaçınılmaz olanın korkusunu birkaç dakika olsun uzaklaştırmak için. Cehennemde olduğu gibi yeryüzünde de kaçınılmaz olanın - ama en azından hala yeryüzündesinizdir."

"Buna değiyormuş gibi görünmüyor," der Dr. Poole, yeni yemekten kalkmış birinin felsefi ses tonuyla.

Başka bir sıra dışı delici çılgılık başını kapıya çevirmesine sebep olur. Bir süre sessizlik içinde izler. Bu sefer, yüz ifadesi korkusunun bilimsel merakla epeyce yatışmış halidir.

"Alışyorsunuz, ha?" der Şeytan-Vekili canayakın bir tavırla.

ANLATICI

Vicdan, alışkanlık-ilki ödleklere sebep olur.

Azizlerimizi yaratır bazen, insanoğlunu yaratır.

Diğeri Vatanseverleri yaratır, Katolikleri, Protestanları, Paragözleri yaratır. Sadistleri, İsveçlileri ya da Slovakları, Kulakların katillerini, Yahudileri klorlayanları.

Yüksek amaçları için yıkanları.

Titreme, vicdan azabı ya da şüphe olmadan

Yüce Görevlerinin kesinliğini bozmayanları yaratır.

Evet, dostlarım, Türkler çok sayıda Ermeni'yi katlettiklerinde ne kadar öfkелendiğınızı hatırlayın, bu tür şeylerin olmadığı, Protestan, ilerici bir ülkede yaşadığınız için Tanrı'ya nasıl şükran duyduğunuzu - Sizin yaşadığınız yerde böyle şeyler olamazdı, çünkü erkekler daha

büyük şapkalar giyiyor ve her gün 8.23'de kente iniyorlardı. Ve sonra bir an için artık kabullendiğiniz birkaç dehşet üzerinde düşünün; temel insan haklarına karşı sizin adınıza işlenmiş (ya da bizzat kendi ellerinizle işlediğiniz) haksızlıklar; küçük kızınızı haberler kuşağında haftada iki kere izlettirdiğiniz canavarlıklar - üstelik de o bunları bayağı ve sıkıcı bulurken. Bundan yirmi yıl sonra, torunlarınız televizyonlarını gladyatör oyunları seyretmek için açıyor olacaklar ve bunlara getirmeye başlayınca, renkli olarak, Ordu'nun Vicdani Redçileri veya Honduras karşıtı faaliyetlerinden dolayı yetmiş bin şüpheliyi, Tegucigalpa'da toplu çarmıha germeleri ya da canlı canlı derilerini yüzmeleri ekrana gelecek.

Bu arada. Şeytanilerin Korkunçluğunda, Dr. Poole sürme kapıların ortasındaki aralıktan bakmaktadır. Şeytan-Vekili, dişlerini kürdanla kurcalamaktadır. Yemek sonrasının sessizliği, rahatlığı hakimdir. Dr. Poole birdenbire, Şeytan-Vekili'ne döner.

"Bir şeyler oluyor," diye haykırır heyecanla. "Oturdukları yerden kalkıyorlar."

"Bunu çok uzun zamandır bekliyordum," diye yanıt verir Şeytan-Vekili, dişlerini kurcalamaya devam ederek. "Bunun nedeni kan. Kan ve tabii ki, kamçılama."

"Aşağıya, arenaya atlıyorlar," diye devam eder Dr. Poole. "Birbirlerini kovalıyorlar. Tanrı aşkına...? Ah, aman Allah'ım! Affedersiniz," diye aceleyle ekler. "Fakat ben gerçekten, gerçekten.."

Aşırı heyecanlanmış, kapıdan uzaklaşır.

"Sınırlar vardır" der.

"İşte yanıldığınız nokta burası," diye yanıtlar Şeytan-Vekili. "Hiç bir sınır yoktur ve herkes her şeyi - ama her şeyi yapabilir.

Dr. Poole, yanıt vermez. Kendi iradesinden daha güçlü bir güç tarafından karşı konulmaz biçimde çekilerek eski yerine dönmüş, şaşkın, korku içerisinde dışarıya, arenada olup bitenlere bakmaktadır.

"Bu, korkunç!" diye haykırır öfkeyle. "Bu tamamen tiksindirici."

Şeytan-Vekili yavaşça sedirinden kalkar ve duvardaki küçük bir dolabı açarak, bir dürbün çıkartıp Dr. Poole'a uzatır. "Bunu deneyin," der. "Gece gözlükleri. Şey'den önceki standart denizci gereçlerinden. Her şeyi görebilirsiniz."

"Fakat aklınıza gelmiyor mu..."

"Sadece aklıma gelmiyor," der Şeytan-Vekili, alaylı bir iyilikle dolu gülümsemeyle, "Kendi gözlerimle de görüyorum. Hadi be adam! İzle. Bunun gibi bir şeyi Yeni Zelanda'da hiç görmemişsiniz."

"Kesinlikle görmedim," der Dr. Poole annesinin kullanacağı türden kibar bir sesle.

Fakat aynı zamanda dürbünü de gözlerine götürür.

Onun bakış açısından uzun bir çekim. Kovalamacalar ve yakalamalarla bir Satir'ler ve Nymphler sahnesi. Kışkırtıcı direnişlerin şevkli dudakların bıyıklı dudaklara, nefes nefese inip kalkan göğüslerin sabırsız kaba ellere teslim oluşları ve tüm bunlara eşlik eden bağırışmalar, çığlıklar ve tiz kahkahalar kargaşası.

Yüzü hor gören kırışıklarla buruşmuş Şeytan-Vekili'ne geri dönüyoruz.

"Kedileri düşünün," der sonunda. "Sadece kedileri; onlar kur yaparken sürücül olmama terbiyesine sahiptirler. Ve bütün bunlardan sonra Şeytan hakkında şüpheleriniz kaldı mı?"

Sessizlik olur.

"Bu, Şey'den sonra... olmuş bir şey mi?" diye sorar Dr. Poole.

"İki kuşak içinde."

"İki kuşak!" diye fısıldar Dr. Poole. "O mutasyonla ilgili çekinik bir şey yok mu? Ama, onlar... şey, demek istiyorum ki, bu tür, şeyleri başka mevsimlerde de yapmak istemiyorlar mı?"

"Sadece bu beş hafta içinde, hepsi bu. Ve biz sadece iki hafta gerçek çiftleşmeye izin veriyoruz."

"Neden?"

Şeytan-Vekili boynuz işareti yapar.

"Genel ilkeler doğrultusunda. Cezalandırılmış oldukları için cezalandırılmalılar. Bu Şeytanın kanunu. Ve şunu söyleyebilirim ki, eğer kuralları çiğnerlerse cezalandırılmalarını sağlarız."

Tabii, tabii," der Dr. Poole, Loola'yla kumulların arasında olup bitenleri huzursuzlukla anımsayarak.

"Eski tip çiftleşme biçimlerini tercih edenler için oldukça zor bir durum."

"Onlardan çok var mı?"

"Nüfusun yüzde beş ya da onu. Biz onlara Ateşliler' diyoruz.

"Ve izin vermiyorsunuz...?"

"Eğer onları yakalarsak eşek sudan gelinceye kadar dövüyoruz."

"Fakat bu korkunç!"

"Elbette öyle," diye onaylar Şeytan-Vekili. "Ama tarihinizi hatırlayın. Eğer sosyal dayanışma istiyorsan, ya dışarda düşmanların ya da baskı gören bir azınlık olması gerekir. Bizim dışarıda düşmanlarımız yok, öyleyse Ateşlilerimizden mümkün olduğunca yararlanmamız lazım. Onlar, Hitler'in baskısı altındaki Yahudiler, Lenin ve Stalin'in baskısındaki burjuvalar, Katolik ülkelerdeki heretikler ve Protestanların baskısındaki Katolikler gibiler. Bir şey yolunda gitmediğinde, bu hep Ateşlilerin hatasıdır. Onlarsız ne yapardık bilemiyorum."

"Fakat onların ne hissetmesi gerektiğini hiç durup düşünmüyor musunuz?"

"Neden düşüneyim? Her şeyden önce, kanun böyle. Cezalandırıldıkları için cezalandırılmaya müstahaklar. İkinci olarak, eğer tedbirli davranırlarsa cezalandırılmazlar. Yapmaları gereken tek şey, yanlış mevsimde bebek sahibi olmaktan kaçınmak ve karşı cinsten kişilere aşık olduklarını ve kalıcı ilişkiler kurdukları gerçeğini saklamak. Ve eğer ağzı sıkı davranmak istemiyorlarsa, her zaman kaçıp gidebilirler."

"Kaçmak mı? Nereye?"

"Kuzey'de, Fresno yakınlarında küçük bir topluluk var. Yüzde seksen beş Ateşlilerden oluşuyor. Tehlikeli bir yolculuk elbette. Yolda

pek az su mevcut. Ve eğer onları yakalarsak canlı canlı gömüyoruz. Fakat risk almayı seçerlerse, bunu yapmakta tamamıyla özgürler. Ve en nihayetinde papazlık var." Boynuz işareti yapar. "Erkenden Ateşli olma belirtileri gösteren her parlak oğlanın, sağlama bağlanmış gelecekleri var: onu bir papaz yapıyoruz."

Dr. Poole bir dahaki sorusunu sormayı göze alana kadar birkaç saniye geçer.

"Yani siz...?"

"Kesinlikle," der Şeytan-Vekili. "Krallık için, cehennem adına. Tamamen pratik sebeplere değinmeye bile gerek yok. Bununla birlikte, topluluğun işinin bir şekilde yürütülmesi gerekiyor ve papaz olmayanların bunu yapmaları söz konusu bile olamaz."

Arenadan yükselen sesler bir an doruğa ulaşır.

"Tiksindirici!" diye ciyaklar Şeytan-Vekili aniden iğrenmişçesine.

"Bu, daha sonra olacaklara göre hiçbir şey değil. Böyle bir rezaletten korunmuş olduğum için ne kadar minnettarım! O vücutların içinde onlar değil, insanoğlunun düşmanı cisimleşmiş. Lütfen şuraya bakın."

Dr. Poole'u önüne çeker; kalın bir başparmakla işaret eder. "Yüksek Sunağın soluna - şu kızıl kasenin yanında. Şef işte O. Şef!" diye alaycı bir vurguyla tekrarlar. "Önümüzdeki iki hafta boyunca ne tür bir hükümdar olacak acaba?"

Geçici olarak köşesine çekilmiş, fakat tekrar işbaşına geçmesi gereken bir adam hakkında kişisel görüş belirtmenin ayartıcılığına dire-

nerek Dr. Poole sinirli küçük bir kahkaha atar. "Evet, kesinlikle Devlet meselelerinin yorgunluğunu atıyor gibi görünüyor."

ANLATICI

Fakat neden, neden Loola'yla rahatlamak zorunda? İğrenç hayvan ve sadakatsiz orospu! Fakat en azından bir teselli var gerçekleştirmeye cesaret edemediği arzularıyla hasta olmuş utangaç bir adam için, çok büyük bir teselli: Loola'nın tavrı Yeni Zelanda'da, akademik çevrelerde ve annesinin çevresinde ancak gizlice hayalini kurulabileceği, gerçek olmak için fazla güzel bir ulaşılabilirliği işaret ediyordu. Ve ulaşılabilir olduğunu kanıtlayan sadece Loola değildi. Aynı şey, ne daha az faal, ne de daha az sesli olarak şu melezler tarafından, Flossie tarafından, tombul, bal renkli Teuton, şu muazzam Ermeni başhemşire ve kıtık kafalı büyük mavi gözleri olan ergen kız tarafından da gösteriliyordu...

"Evet, o bizim şefimiz," der Şeytan-Vekili acıyla. "O ve diğer domuzlar çılgın gibi davrandıkları sürece, idare Kilise'de kalır."

Yola gelmez bir biçimde, dışarıda Loola'yla birlikte olmak için aşırı bir istekle dolu olmasına rağmen -ya da ona bakarsanız herhangi başka biri de olabilir- Dr. Poole dini otorite ve dünyevi iktidar hakkında, yerinde birkaç söz eder.

Şeytan-Vekili onun sözlerine pek aldırılmaz. "Hadi bakalım," der aceleyle, "işimin başına geçme vaktim geldi." Ona bir donyağı kepeçesi uzatan papaz adayını çağırır, sonra tapınağın Doğu ucundaki sunağa doğru ilerler.

I. KORO

İşte bu zamandır,

II. KORO

Şeytanın kanında dolaştığı,

I. KORO

Senin içinde doğumu

II. KORO

Diğerlerinin, yabancıların,

I. KORO

Kaşınmanın ve uyuzun,

II. KORO

Şişmiş kurtçukların,

I. KORO

İşte bu zamandır.

II. KORO

Şeytanın senden nefret ettiği.

I. KORO

Tinin ölümünün zamanı.

II. KORO

İnsanın yok olduğu,

I. KORO

Arzuya mahkûm edilmiş,

II. KORO

Ve zevkin cellat olduğu;

I. KORO

Zamanı, düşmanın

II. KORO

Eksiksiz zaferinin,

I. KORO

Maymunun efendi olmasının,

II. KORO

Ucubelerin peydahlanabildiği.

I. KORO

Senin değil, ama onun iradesiyle.

II. KORO

Sonsuza dek yok olabilirsin.

"Önlük; der.

Dr. Poole aşağı, önlüğe bakar; sonra, önlüğün üzerine işlenmiş HAYIR yazısının rengi gibi yüzü kızararak, gözlerini kaçıır.

"Bu çok... çok münasebetsiz görünüyor," der.

Elini uzatır ve geri çeker, sonra tekrar kararını değiştirir.

Önlüğün bir köşesini başparmağı ve işaret parmağı arasına alıp hafifçe çekştirir.

"Daha hızlı," diye bağıırır Loola. "Çok daha hızlı!"

Dr. Poole neredeyse çılgına dönmüş bir şiddetle ona söyleneni yapar -çünkü yırttığı sadece önlük değil, aynı zamanda annesinin etkisi ve tüm alıkonmuşluğu, içinde yetişmiş olduğu tüm geleneklerdir. Dikişler, beklediğinden çok daha kolay ayrılır ve neredeyse arkaya düşeyazar. Dengesini sağladıktan sonra, yedinci emri simgeleyen kareli süslerden Loola'nın gülen yüzüne kuzu gibi utangaç bakıp sonra gözlerini kırmızı yasağa çevirir. Kamera ileri geri hareket eder: HAYIR, gamzeler, HAYIR, gamzeler, HAYIR...

"Evet!" diye bağıırır Loola utkuyla. "Evet!"

Loola, Dr. Poole'un elinden önlüğü kaparak tahtın dibine fırlatır. Sonra, bir "Evet," ardından bir daha "Evet" diyerek göğsündeki yamaları söker ve sunağa dönüp yanan muma saygıyla selam verir.

Loola'nın diz çöküşüne doğru arka taraftan orta mesafeli çekim. Birdenbire gri sakallı yaşlı bir adam heyecanla kadraja girer, elde dokunmuş pantolonunun oturduğu bölgesindeki çifte HAYIR'ı yırtar ve Loola'yı tapınağın kapısına doğru sürüklemeye başlar.

Yüzüne bir tokat atıp sertçe ittikten sonra Loola onun elinden kurtulur ve ikinci defa kendini Dr. Poole'un kollarına atar.

"Evet?" diye fısıldar Loola.

Dr. Poole vurgulayarak yanıtlar: "Evet!"

Öpüşürler, kendilerinden geçmiş, birbirlerine gülümserler, sonra sürme kapıların ardındaki karanlığa doğru ilerlerler. Tahtın yanından geçerken Şeytan-Vekili aşağı doğru eğilir ve alaycı bir gülümsemeyle Dr. Poole'un omzuna hafifçe vurur.

"Peki, benim karanlık dürbünümünden ne haber?" diye sorar.

Kapkara gölgelerin ve ayın enginliğinin hakim olduğu bir gece manzarasına geçiyoruz. Arka planda Los Angeles County Müzesi'nin küflü kolonları görünmektedir. Şehvetle birbirine dolanmış Loola ve Dr. Poole kadraja girer, sonra tekrar zifiri karanlığa geçiş. Kadınların peşindeki erkeklerin ya da erkeklerin üzerine atlayan kadınların silüetleri bir anlığına görünür ve kaybolur. Good Friday müziği eşliğinde patlayarak bağırılan müstehcenliğin ve ıstıraplı zevkin, uzun ulumalarının alçalıp yükselen homurtularını ve iniltilerini duyarız.

ANLATICI

Kuşları düşünün. Sevişmeleri ne kadar da zariftir, eski dünyanın şövalyeliklerini yaşarlar!

Üreyecek dişi kuşun bedeninde oluşan hormonlar, onu cinsel duygulara önceden hazırlar, etkileri ne çok yoğundur, ne de dişi memelilerin oestrus döneminde kanlarındaki yumurtalık hormonları kadar kısa sürelidir. Daha da ötesi, gayet açık sebeplerden dolayı, erkek kuş istekli olmayan dişi kuşa kendi arzularını hiçbir şekilde dayatmaz. Dolayısıyla, erkek kuşların tüylerinin parlaklığı ve kur yapma içgüdüleri önemlidir. Ve bu nedenle, erkek memelilerde bu çekici

özelliklerin eksikliği dikkati çeker. Başka kimler arasında, memelilerde olduğu gibi, dışının şehvetli arzuları ve erkek cinse karşı çekicilikleri tamamen kimyasal olarak belirlenir, kur yapma hazırlığının inceliklerinin erkeksi güzelliğine ne gerek vardır ki?

İnsanlar arasında yılın her günü potansiyel üreme mevsimidir. Kızlar kimyasal olarak birkaç gün boyunca kendini sunan ilk erkeğin teklifini kabul etmek için kimyasal olarak önceden belirlenmiş değildirler. Vücutları en kaprislilerinin bile belli bir seçim özgürlüğü bırakacak kadar küçük dozlarda hormonlar üretirler. Bu sebeple insan, erkek memelilerde olmayan bir şekilde, daimi surette kur yapma halindedir. Fakat şimdi. Gama ışınları her şeyi değiştirdi. İnsanoğlunun fiziksel ve zihinsel davranış motifleri mirasına başka bir şekil verilmiş. Modern bilimin yüce zaferi sayesinde, seks mevsimsel hale geldi, romantizm oestrus tarafından emildi ve dışının çiftleşmeye karşı olan kimyasal içtepisi kur yapmayı, şövalyeliği, hassasiyeti ve aşkın kendisini ortadan kaldırdı.

Bu anda, neşe saçan Loola ve oldukça darmadağınık olmuş Dr. Poole, gölgelerin arasından belirirler. Geçici olarak eşsiz kalmış iriyarı bir erkek, büyük adımlarla kadrāja girer. Loola'yı görünce durur. Ağzı açık kalır, gözleri büyür, hızla soluk alıp vermeye başlar.

Dr. Poole yabancıya bir bakar, sonra sinirle eşine döner.

"Sanırım şu taraftan yürürsek iyi olacak..."

Tek kelime etmeden yabancı ona saldırır, onu uçurarak iter ve Loola'yı kollarına alır. Loola bir süre karşı koyar; sonra kanındaki kimyasallar kategorik zorunluluktan etkiler ve karşı koymaya son verir.

Avlanma vaktindeki bir kaplan gibi sesler çıkararak yabancı onu ayağa kaldırarak gölgelerin içine doğru taşır.

Fırsat bulan Dr. Poole, takip etmek, öç almak ve tehlikedeki kurbanı kurtarmak istercesine ayağa kalkar. Endişe ve ılımlılık, adımlarını yavaşlatmasına sebep olur. Eğer ilerlerse, nereye izinsiz gireceğini Tanrı bilir. Ve bir de şu adam var, şu kıllı, kemik ve kas irisi... bütün bunlar göz önünde bulundurulursa belki de... durur ve ne yapacağını bilemeden kararsızlıkla olduğu yerde dikilir. Birdenbire iki melez kız koşarak County Müzesi'nden çıkar ve aynı zamanda kahverengi kollarını Dr. Poole'un boynuna dolayıp yüzünü öpücüklere boğarlar.

"Seni gidi koca, yakışıklı alçak," diye birlikte fısıldarlar.

Bir anlığına Dr. Poole annesinin engelleyici hatırası ve tüm şair ve romancılar tarafından buyurulan Loola'ya bağlılık ile Hayatın sıcak, esnek Gerçekleri arasında kararsız kalır. Yaklaşık dört saniyelik bir ahlaki çatışma sonrasında, bizim de beklediğimiz gibi, Hayatın Gerçekleri'ni seçer. Gülümser, öpücüklere karşılık verir ve muhtemelen Bayan Hook'un duyduğunda irkilmesine, annesinin de ölmesine sebep olacak sözcükler mırıldanır, iki vücudu da birer koluyla sarmalar, açık edilmemiş hayaller dışında benzer bir şey hiç yapmamış ellerle iki göğüsü de kucaklar. Kısa sürede doruğa tırmanan, sonra alçalan çiftleşme sesleri. Bir süreliğine tam bir sessizlik olur.

Archimandrites, Familiars Papazlar ve Papaz Adaylarıyla dolu bir tren eşliğinde, Şeytan-Vekili ve Pasadena Patriği görkemli bir şekilde yürüyerek kadrāja girerler. Dr. Poole ve melezler yanına gelince dururlar. İğrenme ve tiksintiyle yüzünü buruşturan Patrik, yere tükü-

rür. Şeytan-Vekili daha hoşgörölü bir şekilde sadece alaycı alaycı gülümser.

"Dr. Poole!" diye seslendi tuhaf tonlamasıyla.

Suçlu bir şekilde, sanki annesinin ona seslendiğini duymuş gibi. Dr. Poole meşgul ellerini indirir, Şeytan-Vekili'ne döner, kendine masum bir ifade veren bir tavır takınır. "Bu kızlar," gülümseyişi diğer soruları beraberinde getirir, "Bu kızlar da kim? Neden, isimlerini dahi bilmiyorum. Biz sadece yüksek cryptogramlar(Türkçesi kriptogram?) hakkında küçük bir sohbet ediyorduk, hepsi bu."

"Seni gidi koca, yakışıklı..." diye başlar kısık bir ses. Dr. Poole yüksek sesle öksürür ve sözcüklere eşlik eden sarılmaları savuşturur.

"Bize aldırma," der Şeytan-Vekili hoşnutlukla. "Ne de olsa Şeytanın Günü yılda bir geliyor." Yaklaşarak tacının yaldızlı boynuzlarına dokunur ve sonra ellerini Dr. Poole'un başına koyar.

"Seninki," der ani profesyonel bir tatlı dillilikle, "neredeyse mucizevi bir değişimdi. Evet, neredeyse mucizevi." Sonra, sesini değiştirerek, "Bu arada," diye ekler, "Yeni Zelandalı arkadaşlarınız yüzünden biraz sorun yaşadık. Bugün öğleden sonra birisi, onlardan oluşan bir grubu Beverly Hills'de görmüş. Sanırım sizi arıyorlardı."

"Evet, öyle olmalı."

"Fakat sizi bulamayacaklar," der Şeytan-Vekili güleryüzle. "Sorgularımızdan biri iyi bir grup güvenlik kuvvetiyle birlikte onlarla ilgilenmeye gitti."

"Ne oldu peki?" Dr. Poole endişeyle sorar.

"Adamlarımız bir pusu kurdu, oklar uçtu. Biri öldü ve diğerleri de bir yaralıyla kaçtılar. Bir daha rahatsız edileceğimizi sanmıyorum. Fakat sadece emin olmak için..." İki görevlisini bir baş hareketiyle çağırır. "Dinleyin," der. "Bir kurtarma olmayacak ve bir kaçış da olmayacak. Sizi sorumlu kılıyorum, anladınız mı?"

İki görevli başlarını eğerler.

"Ve şimdi," der Şeytan-Vekili, Dr. Poole'a dönerek, "sizi becerebildiğiniz kadar fazla ufak canavara sebep olabilmeniz için rahat bırakalım."

Göz kırpar, Dr. Poole'un yanağını hafifçe tokatlar, sonra Patriğin koluna girer, yürümeye devam eder.

Dr. Poole bir süre uzaklaşan gölgelerin arkasından bakar, sonra ona göz kulak olmakla görevlendirilmiş iki adama rahatsızlık içinde göz gezdirir.

Kahverengi kollar boynuna dolanmıştır.

"Seni gidi koca, yakışıklı..."

"Hayır, gerçekten. Toplum içinde değil. Etrafta bu adamlar varken olmaz!"

"Ne fark eder ki?"

Ve daha yanıtlamaya fırsat bulamadan, kısık sesli, mis kokulu esmer, Hayatın Gerçekleri bir kez daha onun üzerine gelir ve karmaşık sarılmalar arasında, yarı isteksiz, yarı memnuniyetle razı Laocon, gölgelerin içine doğru çekilir enfes bir biçimde. İğrenme ifadesiyle, iki görevli aynı anda tükürürler.

ANLATICI

L'ombre etait nuptiale, auguste et soiennele

Çılgın kedi çılgınlıklarıyla sözü yanda kesilir.

ANLATICI

Bahçemdeki balık havuzlarına baktığımda,
 (ve sadece benimki değil, her bir bahçe yılanbalığı
 delikleri ve ay yansımalarıyla kalbura çevrilmiştir),
 bana öyle geliyor ki
 Tırmıkla silahlanmış bir Şey görürüm
 Balığın içinden, içkinliğin içinden gibi görünen
 Cennetin yılanbalıkları arasında,
 bana saldırmak için-
 Bana, kutsal olana, ilahi bana! Ve yine de
 Ne kadar da sıkıcıdır, suçlu bir bilinci
 Ve ne kadar sıkıcıdır bu sebepten, suçlu olmayan!
 Ne mucizedir eğer balık havuzlarının korkusu
 Bizi tırmığa doğru sürüklerse? Ve o Şey saldırır.
 Ve ben, huzursuz kişi, çamurun içinde.
 Ya da sıvı ay ışığının, minnettarlıkla
 Kendimden ziyade bulurum başkalarını o kör.
 Ya da ışık saçan varoluşu.

Çok yüksek beton bir duvarın dibinde birikmiş kum tepesiğinin
 üzerinde uyumakta olan Dr. Poole'a orta mesafeli çekime geçiyoruz.
 Yirmi fit ötede, nöbetçilerinden biri de uyumaktadır. Diğeri ise *Fore-*

ver *Ambefin* çok eski bir kopyasına gömülmüş durumdadır. Güneş çoktan yükselmiş ve yakın çekim, Dr. Poole'un uzanmış ellerinin birinin üzerinde yürüyen küçük yeşil bir kertenkeleyi gösterir. Uyanmaz, ama ölü gibi yatmaktadır.

ANLATICI

Ve bu da, elbette Dr. Alfred Poole olmayan birinin neşe saçan varlığıdır. Uyku, Enkarnasyonun önkoşullarından biri, ilahi içkinliğin temel araçlarındandır. Uyuduğumuzda, akli yenilemek ve kötüye kullanılan ve kendine ıstırap çektiren vücuda şifa getirmek için bu fırsatı değerlendiren isimsiz Öteki tarafından yaşamış olabileceğimiz şeyleri yaşamak için duraklarız (ne kadar da kutsal!).

Kahvaltıdan yatma vaktine tüm gücünüzü Doğayı öfkelendirmek ve Parıldayan Özünüzü yadsımak için kullanıyor olabilirsiniz. Fakat en öfkeli maymun bile hilelerinden bıkar ve uyumak zorunda kalır. Ve o uyurken, içindeki Merhamet, ister istemez, uyanma vaktinde çılgınca teşebbüs ettiği intihardan onu korur. Sonra, güneş yine doğar, maymunumuz bir kez daha kendi başına uyanır ve onunla birlikte kişisel özgürlüğü de uyanacaktır; eğer seçerse hile yapmak için ya da, kendinin farkına varışının başlarına, özgürlüğünün ilk adımlarına doğru bir güne daha uyanacaktır.

Kadınsı kahkahaların çınlaması Anlatıcının konuşmasını keser. Uyuyan kişi kımıldayarak bir anlığına, daha yüksek sesli bir patlamayla tamamen uyanır ve oturur vaziyette nerede olduğunu kestirmeden şaşkınlıkla çevresine bakınır. Yine o kahkaha. Başını sesin

geldiği tarafa çevirir. Onun bakış açısından uzak çekimde bir önceki geceden iki esmer arkadaşının kum tepesinin arkasından tam hızla çıkıp County Müzesi kalıntılarına doğru atıldıklarını görür. Hemen arkalarında, yoğun bir sessizlik içinde, Şef koşturmaktadır. Üçü de görünüşten uzaklaşır.

Uyuyan muhafız kalkar ve yandaşına döner.

"O nedir?" diye sorar.

"Her zamankinden," diye yanıtlar diğeri, Forever Amber'dan kafasını kaldırmadan. O konuşurken tiz sesler Müze'nin kocaman salonlarında yankılanır. Muhafızlar birbirlerine sessizlik içinde bakar ve yere tükürürler.

Dr. Poole'a geri dönüyoruz.

"Tanrım," der yüksek sesle. "Tanrım!"

Yüzünü elleriyle kapatır.

ANLATICI

Bu sabahın doyumuna -kemirgen vicdanı ve annenin dizinin dibinde öğrenilmiş ilkeleri serbest bıraktıktan sonra- ya da seyrek olarak karşısında (başı aşağıda ve gömlek uçları içine sokulmuş) hak edilmiş popoya şaplaklar, üzüntüyle ve dualarla idare edilmiş, fakat hatırlanmış, yeterince ironik bir biçimde, bahane olarak ve eşlik eden sayısız erotik gündüz düşleri olarak, her birini mutlaka vicdan azabının izlediği ve her vicdan azabının beraberinde cezalandırılma fikrini getirdiği ve tüm görevli tensellikleri getirdiği. Ve böylece, sonsuza

dek. Evet, dediğim gibi, bunları serbest bıraktıktan sonra sonuç kolayca bir dini dönüşüm olabilir. Ama neye dönüşüm? En çok sağlama bağladığı şey konusunda tümüyle cahil olan zavallı dostumuz bunu bilmiyor. Ve işte ona yardım etmesini umacağı en son insan geliyor.

Anlatıcı bu cümleyi söylerken, kadraja Loola girer.

"Alfie!" diye bağırır neşeyle. "Ben de seni arıyordum."

Ona bir anlığına, nefse hakimiyetin tüm tatsızlığıyla bakan ve dönüp balgam çıkaran muhafızları kısaca görürüz.

Bu arada "tatmin olmuş arzuların yüz hatlarına baktıktan sonra," Dr. Poole suçlu bir şekilde bakışlarını çevirir.

"Günaydın," der resmi bir nezaket taşıyan sesiyle. "Umarım iyi... iyi uyuyabilmişsinizdir?"

Loola onun yanına oturur, omzunda asılı deri çantayı açar ve yarım ekmekle beş ya da altı portakal çıkarır.

"Bugünlerde kimsenin aklına bir şeyler pişirmek gelmiyor," diye açıklar. "Soğuk mevsim başlamadan önce bir uzun piknik sadece."

"Tabii, tabii," der Dr. Poole.

"Korkunç derecede acıkmış olmalısın," diye devam eder.

"Dün gecedен sonra."

Dr. Poole'a gülümserken gamzeleri belirginleşir. Utançla yüzü kızaran Dr. Poole, alelacele sohbetin konusunu değiştirmeye çalışır.

"Bunlar ne kadar güzel portakallar böyle," der. "Yeni Zelanda'da sınırdakiler dışında böyle güzel..."

"İşte!" diye haykırır Loola onun sözünü keserek. Loola ona iri bir parça ekmek uzatır, kendisi için de bir parça koparıp güçlü beyaz dişleriyle ısırır.

"Çok güzel," der dolu ağzıyla. "Neden yemiyorsun?"

Aslında kurtlar gibi aç olduğunun farkına varan, fakat terbiyeli davranmak adına bu gerçeği çok açıkça kabul etmekte isteksiz davranan Dr. Poole, ekmeğinin kabuğundan zarafetle kemirmeye başlar.

Loola ona sokulur ve başını onun omzuna yaslar.

"Eğlenceliydi, değil mi Alfie?"

Ekmeğinden bir ısırık daha alır ve onun yanıtını beklemeden devam eder: "Bütün diğerleriyle olmaktan çok daha eğlenceli senle olmak. Bunu sen de düşündün mü?"

Sevecenlikle Dr. Poole'a bakar.

Onun bakış açısından Dr. Poole'un ahlaki rahatsızlıktan dolayı sıkıntılı ifadesini görürüz.

"Alfie!" diye haykırır, "Sorun nedir?"

"Belki başka bir şeylerden bahsetsek," diye yanıtlamayı başarır sonunda, "daha iyi olacak."

Loola doğrulur ve birkaç saniyeliğine ona amaçlı ve sessiz, bakar.

"Çok fazla düşünüyorsun," der sonra. "Düşünmemelisin. Eğer düşünmeye başlarsan eğlenceli olmaktan çıkar."

Yüzündeki aydınlık ifade bir anda solar. "Eğer düşünürsen," diye devam eder alçak sesle, "bu çok kötü, çok kötü. Yaşayan şeytanın

eline düşmek çok kötü bir şey. Polly'ye ve bebeğine yaptıklarını hatırladıkça..."

Titrer, gözleri dolar ve başını başka bir tarafa çevirir.

ANLATICI

Yine o gözyaşları, kişiliğin o belirtileri -onları görmek suçluluk duygusundan daha güçlü bir duygudaşlığı canlandırır.

Muhafızların varlığını unutarak Dr. Poole, Loola'yı kendine doğru çeker ve fısıldanan kelimelerle, bir çocuğu susturmak için yapılan okşamalarla, onu rahatlatmaya çalışır. Öyle başarılı olur ki bir iki dakika içinde, Loola onun kolunun kıvrımında oldukça sessiz, yatmaktadır. Mutlulukla iç geçirerek, gözlerini açar, yukarı doğru ona bakar ve sevecenlik, gamzelerin eklediği kötülükle bağdaşmaz enfes bir ima taşıyan ifadeyle gülümser.

"Bu benim hep hayalini kurduğum şey."

"Öyle mi?"

"Fakat hiç gerçekleşmedi-gerçekleşemezdi. Sen gelinceye kadar..." Onun yanağını okşar.

"Keşke sakalın uzamak zorunda olmasaydı," diye ekler. "O zaman diğer adamlara benzeyeceksin. Ama onlar gibi değilsin, sen oldukça farklısın."

"O kadar da farklı değilim," der Dr. Poole.

Eğilir ve onu gözlerinden, boynundan, dudaklarından öper, geri çekilir ve ona utkulu bir erkeksilikle bakar.

"O açıdan hiç farklı değilsin," diye niteler Loola. "Ama bu yönden farklı."

Yine Dr. Poole'un yanağına hafifçe vurur. "Sen ve ben burada oturup konuşuyoruz ve mutluyuz, çünkü sen sensin, ben de ben. Burada olmuyor. Sadece... bir şey dışında..."

Doğrulur. Yüzündeki ifade kararır. "Kızıışmış insanlara ne olur biliyor musun?" diye fısıldar.

Bu kez fazla düşünmeyi protesto etme sırası Dr. Poole'dadır. Sözlerini hareketleriyle destekler.

Kucaklaşmaya yakın çekim. Sonra manzaraya iğrenmeyle bakmakta olan iki muhafıza geçiş. Onlar tükürürken başka bir muhafız kadraja girer.

"Kardinalden emirdir," der, boynuz işareti yaparak. "Görev bitmiştir. Karargâha rapor edileceksiniz."

Canterbury'e geçiş. Yaralı bir denizci, hala omzuna saplı bir ok, bir balina avı teknesinin sapanıyla yukarı ıskunanın güvertesine çekilmektedir. Güvertede Kaliforniyalıların oklarının kurbanı iki kişi daha yatmaktadır, sol bacağında bir yarayla Dr. Cudworth ve Bayan Hook. İkincisinin sağ tarafında derine gömülü bir ok var. Doktor eğilip ona baktığında endişeli görünür.

"Morfin," der yardımcısına. "Bu durumda bir an önce cerrahi müdahalede bulunmalıyız..."

Bu arada emirlerin haykırıışları vardır, birdenbire eşek makinesinin sesini ve bocurgata sarılan çapa zincirinin şingirtisini duyarız.

Ethel Hook gözlerini açar ve çevresine bakınır. Soluk yüzünde endişe dolu bir ifade belirir.

"Yelken açıp onu burada bırakmayacaksınız, değil mi?" der. "Ama yapamazsınız, yapamazsınız!" Sedyeden kalkmaya çalışır; fakat hareket o kadar büyük bir acıya sebep olur ki iniltiyle geriye düşer.

"Sakin ol, sakın ol," der doktor yatıştırıcı bir edayla, kolunu alkolle temizlerken.

"Fakat hala yaşıyor olabilir," diye kuvvetsizce itiraz eder. "Onu terk edemezler; ondan bu şekilde ellerini eteklerini çekemezler."

"Öyle kal," der doktor ve yardımcısından şırıngayı alarak, iğneyi ete batırır. Zincirin şingirtısı giderek yükselirken Loola ve Dr. Poole'a geçiyoruz.

"Açım," der Loola doğrularak. Çantasına uzanır, ekmekten geri kalanı çıkarır, ikiye böler, büyük parçayı Dr. Poole'a uzatır ve diğerine dişlerini geçirir. Ağzındaki parçayı çiğnedikten sonra bir parça daha ısıracakken fikrini değiştirir. Yandaşına dönerek elini alır ve öper.

"Bu ne içindi?" diye sorar Dr. Poole.

Loola omzunu silker.

"Bilmiyorum. Sadece içimden geldi." Ekmeğini yemeye devam eder; sonra, uzun bir sessizlikten sonra, önemli ve beklenmedik bir keşif yapan biri edasıyla ona döner. "Alfie," diye seslenir. "Sanırım senin dışında kimseye Evet demek istemeyeceğim."

Çok etkilenen Dr. Poole öne doğru eğilir, onun elini tutar ve kalbinin üzerine bastırır.

"Sanırım hayatın ne anlamının olduğunu anladım," der.

"Ben de."

Loola ona doğru yaklaşır ve bir cimrinin dayanılmaz bir şekilde hazinesini tekrar saymak istemesi gibi. Dr. Poole parmaklarını onun saçları arasına daldırır, lüleleri parmaklarıyla bölüp, kıvrımları açıp sonra bırakarak sessizce yerlerine dönmelerine izin verir.

ANLATICI

Ve böylece, duyguların diyalektiğiyle, bu ikisi kendileri için bizim monogami ve romantik aşk adlarını verdiğimiz kimyasal ve kişisel olanın o sentezini yeniden keşfettiler. Loola'nın durumunda, insanı dışarıda bırakan şey hormonlardı; Dr. Poole'un durumundaysa, kişinin hormonlarla ilişkiye geçememesiydi sorun. Ama şimdi daha büyük bir bütünlüğün başlangıcındaydılar.

Dr. Poole elini cebine atar ve bir gün önce ocaktan kurtardığı küçük kitap kopyasını çıkarır. Açar, sayfaları çevirir ve sesli okumaya başlar.

"Sıcak güzel koku, onun hafif elbisesinden
yayılıyor gibiydi
Ve dağınık saçından; ve ağır ağaçların olduğu yerde
Gidiverişinin rüzgarı dağıldı,
Hoşluk, baygın rüzgarı besler gibiydi;
Ve vahşi bir kokunun ruhu hissediliyordu
Aklın ötesinde, kızgın şebnemler gibi eriyen

Donmuş bir tomurcuğun göğsünün içine."

"O nedir?" diye sorar Loola.

"Sen!" Eğilir ve onun saçını öper." "'Ve ruhunda,'" diye fısıldar,"
Vahşi bir koku hissedilir, akıldışı.' ruhunda," diye tekrarlar.

"Ruh da ne demek?" diye sorar Loola.

"Şey..." Tereddüt eder; sonra, Shelley'nin yanıtlamasını ister,
okumasını sürdürür.

"Nerede durduğunu görüyor musun, ölümcül bir biçim
sevgi ve hayat ve ışık ve tanrısal varlıkla dolu,
ve değişebilir, ama asla ölmez hareket,
parlak bir Sonsuzluğun görüntüsü,
akın bir rüyanın gölgesi; bir İhtişam
üçüncü küreyi pilotsuzca terk ediyor; bir hassas
yansıması ebedi Sevgiden Ay'ın..."

"Ama bundan tek kelime anlamadım," diye sızlanır Loola.

"Ben de bugüne kadar," der Dr. Poole, ona gülümseyerek, "bu-
güne kadar, ben de anlamamıştım."

Şeytaninin Şeytaniliğine geçiyoruz; iki hafta sonra. Birkaç yüz
tane sakallı adam ve pasaklı kadın iki sıra halinde kuyruk olmuş, ta-
pınağa girmek için beklemektedirler. Kamera, donuk ve kirli yüzleri
geçerek sürme kapılardan geçmekte olan Loola ve Dr. Poole'da du-
rur.

İçerisi tamamen karanlık ve sessizdir. İkişer ikişer, periler ve birkaç kısa gün öncesinin sıçrayan satirleri karamsarlık içinde sunağın önünden ayağını sürüyerek geçmekte, sunağın parlak yanan mumu teneke bir söndürücüyle söndürülmüştür.

Şeytan-Vekili'nin boş tahtının önünde bir yığın atılmış Yedinci Emir durmaktadır. Sıra yavaşça geçerken, Toplum Ahlakı'ndan sorumlu Başkeşiş her erkeğe bir tane önlük, her kadına bir önlük ve dört yuvarlak yama dağıtır.

"Çıkışlar yan kapıdan," diye her önlüğünü alana tekrar eder. Ve yan kapıdan, sıralan gelince Loola ve Dr. Poole gerektiği gibi, çıkarlar. Orada, günışığının altında çok sayıda papaz adayı iğne iplikle önlükleri kemerlere, yamaları pantolonların arkasına ve gömleklerin göğsüne dikmekle oldukça meşguldürler.

Kamera Loola'da kalır. Toggenberg cübbeli üç genç ilahiyatçı, Loola açık havaya çıkınca yaklaşıp ona bir şeyler söylerler.

Loola önlüğünü ilkinde, yamaları da kalan ikisine uzatır. Üçü birden aynı anda sıra dışı bir çabuklukla çalışmaya başlarlar. HAYIR, HAYIR ve HAYIR.

"Dönün lütfen."

Son kalan yamalarını uzatarak söyleneni yapar; ve önlük uzmanı Dr. Poole'a doğru yönelirken, diğerleri özenle iğnelerini öyle bir çalıştırmaya başlarlar ki yarım dakika içerisinde Loola arkadan da önden görüldüğünden daha az ürkütücü değildir.

"İşte!"

"Ve burası!"

İki papaz terzisi yaklaşır ve çıkarmış oldukları işe göz atarlar. HAYIR HAYIR. Duygularını aynı zamanda tükürerek gösteren adaylara geçiyoruz, sonra tapınağın kapısına dönüyoruz.

"Sonraki bayan lütfen." Tam bir moral bozukluğu içerisinde ayrılmaz iki melez kız birliktelaşırlar.

Dr. Poole'a geçiyoruz. Önlüklü ve iki haftalık sakalıyla, Loola'nın onu beklediği yere doğru ilerler.

"Bu taraftan lütfen," der kulak tırmalayıcı bir ses.

Sessizlik içerisinde başka bir kuyruğun sonundaki yerlerini alırlar. Teslim olmuş şekilde, iki ya da üç yüz kişi kendilerine bayındırlık işlerinden sorumlu Büyük Engizisyon Mahkemesi Başkanının Baş Yardımcısı tarafından görevlendirilmeyi beklemektedirler. Büyük adam üç boynuzuyla etkileyici beyaz bir Saanen cübbe giymiş, bir çift iki boynuzlu tanıdığıyla, üzerinde İlahi Hayat Sigortası Şirketi bürolarından kurtarılan çelik sandıklar bulunan büyük bir masada oturmaktadır.

Bir seri montaj çekimi, ağır çekimde, yirmi saniye süresince, Loola ve Dr. Poole'un Otoritenin kaynağına doğru bir saat süren yaklaşımlarını gösterir. Ve şimdi, sonunda hedeflerine ulaşmışlardır. Dr. Poole'a Güney Kaliforniya Üniversitesi Yönetim Binası kalıntılarındaki bulunan ofisindeki Yiyecek Üretim Müdürüne rapor vermesini söyleyen Büyük Engizisyon Mahkemesi Başkanının Özel Yardımcısı'na yakın çekim. Bu bay, bir botanikçinin bir laboratuvarının, deneysel bitki

araştırmaları için bir parça toprağının ve elle yapılacak işler için dörde kadar yardımcısının olacağını görecektik.

"Dörde kadar yardımcı," diye tekrarlar başpiskopos. "Normal zamanlardaki gibi..."

Loola izin almadan, sohbete katılır.

"Ah, lütfen yardımcılarından biri olmama izin verin," diye yalvarır. "Lütfen."

Büyük Engizisyon Mahkemesi Başkanının Özel Yardımcısı onu sindiren bir bakışla süzer, sonra yandaşlarına döner. "Rica ederim söyleyin, kim bu Şeytani Ruhun genç kâsesi?" diye sorar.

Yanıdakilerden biri, dosyadan Loola'nın kartını çıkarır ve ilgili bilgileri sunar. On sekiz yaşında, şimdiye kadar verimsiz, söz konusu kâsenin, adı kötüye çıkmış tutuklanma sırasında direndiği için temizlenmiş bir Ateşliyle mevsim dışında ilişkisi rapor edilmiş. Her nasılsa malum kâsenin aleyhine hiçbir kanıt bulunamamış ve davranışları genel olarak memnun edici olmuştur. Sözü geçen kâse, geçen yıl boyunca mezarlıklarda madenci olarak çalıştırılmış ve gelecek mevsimde de aynı işte tutulacak gibi duruyor.

"Fakat ben Alfie'yle çalışmak istiyorum," diye itiraz eder.

"Unutmayın ki," der Familiarlardan biri, "burası bir demokrasidir..."

"Bir demokrasi," diye ekler meslektaşı, "her emekçinin tam özgürlüğün tadını çıkarttığı."

"Gerçek özgürlük."

"Emekçilerin amaçlarını serbestçe yaptıkları."

"Ve vox proletariatus, vox Ecclesiare"

"Ve biz de burada Kilise'nin temsilcileriyiz."

"Gördüğünüz gibi."

"Fakat ben mezarlıklardan bıktım," diye diretir. "Yaşayan şeyleri kazmak istiyorum, değişiklik için."

Uzun bir süre sessizlik olur. Sonra, Büyük Engizisyon Mahkemesi Başkanının Özel Yardımcısı eğilir ve sandalyesinin altından, Boğa penisinden yapılmış büyük bir kırbaç çıkarır ve önündeki masaya koyar. Sonra emrindekilere döner.

"Yanılıyorsam beni düzeltin," der. "Fakat bence, emekçi özgürlüğünü reddeden herhangi bir kâse, her suçu için yirmi beş kez kamçılanmaya mahkum edilir."

Bir kez daha uzun süren bir sessizlik olur. Solgun ve açılmış gözleriyle Loola, işkence aletine bakmaktadır, sonra başını çevirir, konuşmaya çalışır, sesi çıkmaz ve zorla yutkunarak bir daha dener.

"Direnmeyeceğim," demeyi başarır. "Gerçekten özgür olmak istiyorum."

"Mezar madenciliğine gitme özgürlüğü mü?"

Başıyla onaylar.

"İşte iyi bir kase!" der Özel Yardımcı.

Loola, Dr. Poole'a döner ve birkaç saniye konuşmadan birbirlerinin gözlerinin içine bakarlar. "Hoşçakal Alfie," diye fısıldar sonunda.

"Hoşçakal Loola."

İki saniye daha geçer; Loola bakışlarını indirir ve uzaklaşır.

"Ve şimdi," der Özel Yardımcı Dr. Poole'a, "işimize dönebiliriz. Normal zamanlarda, söylediğim gibi, iki yardımcıdan daha fazlasını kullanmanıza izin verilmezdi. Anlatabildim mi?"

Dr. Poole başını eğer.

Güney Kaliforniya Üniversitesi'nin ikinci sınıf öğrencilerinin Temel Biyoloji dersi gördükleri laboratuvardayız. Alışılmış lavabolar ve masalar vardır, ispirto ocakları ve teraziler, fareler ve Gine domuzları için kafesler, iribaşlar için cam kaplar. Fakat her şey kalın bir toz tabakasıyla kaplanmış ve odanın her tarafına parçalanmış pantolon ve kazaklar, plastikler, aksesuarlar ve sutyenlere karışmış yarım düzine iskelet dağılmış.

Kapı açılır ve Dr. Poole girer. Arkasında oldukça yaşlı, gri sakallı, elde dokunmuş kumaştan bir pantolon giyen, standart önlüklerden birini taşıyan ve muhtemelen yirminci yüzyıl film yönetmenlerinden, birine ait bir İngiliz kâhyası ceketini üzerine geçirmiş. Yiyecek Üretimi Müdürü geliyordu.

"Biraz dağınık, korkarım," der müdür özür dilercesine. "Ama kemikleri bu öğleden sonra temizlettirim ve yarın da hademe-kaseler masaların tozunu alıp yerleri yıkayabilirler."

"Tabii," der Dr. Poole. "tabii."

Bir hafta sonra aynı mekândayız. İskeletler çıkartılmış, hademe-kâseler sayesinde yerler, duvarlar ve mobilyalar neredeyse tertemiz

olmuş. Dr. Poole'un üç seçkin ziyaretçisi var. Dört boynuzu, Moloch toplumunun kahverengi Anglo-Nubi-an alışkanlıkları gereği, Şeytan-Vekili, ormandaki Çayırlıktan son zamanlarda çıkarılmış, bir Amerika Birleşik Devletleri Deniz Kuvvetleri tuğamiraline ait bol madalyalı bir üniforma giymekte olan şefin yanına oturmuş. Arka tarafta, saygılı bir uzaklıkta ve kiliseyle devletin iki başkanının yan taraflarında, Yiyecek Üretim Müdürü, hala kâhya kılığında, oturmaktadır. Onların karşısında, son çalışmalarını seçkin ve ayrıcalıklı bir dinleyici topluluğuna açıklamak üzere olan bir Fransız Akademisyen edasıyla, Dr. Poole oturmaktadır.

"Başlayayım mı?" diye sorar.

Kilisenin ve Devletin başkanları birbirlerine bakarlar ve aynı anda dönüp başlarıyla onaylarlar. Dr. Poole defterini açar ve gözlüklerini düzeltir.

"Güney Kaliforniya'da Toprak Erozyonu ve Bitki Patolojisi notları," diye yüksek sesle okumaya başlar. "Ardından Tarımsal Durum ve Gelecek İçin İyileştirici Planın Ön Raporu; Auckland Üniversitesi, Biyoloji Bölümü Yardımcı Profesörü Alfred Poole."

O okudukça. San Gabriel Dağları eteklerinde bir bayıra doğru geçiyoruz. Orada burada birkaç kaktüs dışında tamamen çıplak, taşlı toprak, güneşin altında bozulmuş, uzanmaktadır. Dallanıp budaklanmış sel yataklarından oluşmuş bir ağ, yamaçları kırıştırmış. Bazıları erozyonun daha ilk aşamalarında, diğer bazılarıysa çoktan toprakta derin yarıklar oluşturmuş. Yarıları çoktan gömülmüş, sağlam bir evin kalıntıları, tehlikeli bir şekilde, bu ilginç şekillerde oyulmuş kanyonların birinin kenarında durmaktadır. Tepenin dibindeki düzlükte,

peş peşe yağmış yağmurlarla taşınmış kuru ceviz ağaçları kurumuş çamurun içinden uzanmaktadır.

Geri planda, Dr. Poole'un gür ve monoton sesini duymaktayız.

"Gerçek ortakyaşam'da," der, "organizmalar arasındaki ilişkide taraflar birbirlerinden faydalanırlar. Parazitimizin bir farkı da, diğer taraftan, bir organizmanın diğeri pahasına yaşamasıdır. Sonuçta, bu tek taraflı ilişki iki taraf için de öldürücülüğü ortaya çıkarır; konağın ölümü sonuçta buna sebep olan parazitin de ölümünden başka bir şeyle sonuçlanmaz. Kendisini efendi olarak gören modern insan ve gezegen arasındaki ilişki de ortak yaşamsal ortaklardan ziyade tenya ile köpeğinki ya da mantar ile patates arasındaki ilişki gibidir."

Şefe geri dönüyoruz. Kıvrık siyah sakalının ortasındaki kırmızı dudaklı ağız muazzam bir esneme için açılır. Sahnenin üzerine. Dr. Poole okumaya devam eder.

"Uzun vadede bu doğal sonuçların yıkımının uygarlığı da mahvedeceği ve türlerin neslini tüketeyeceği gerçeğini göz ardı ederek, modern insan nesiller boyunca yeryüzünü sömürmeye..."

"Şu işi biraz daha çabuk yapamaz mısınız?" diye sorar Şef.

Dr. Poole, gücenmiş görünerek tekrar başlar. Sonra, vahşiler arasında şartlı tahliye edilmiş bir esir olduğunu hatırlar ve zorla gülümser.

"Belki de en iyisi," der, "sizi daha fazla yormadan Bitki Patolojisine geçmek."

"Benim için fark etmez," der Şef, "elinizi çabuk tuttuktan sonra."

"Sabırsızlık," diye öter Şeytan-Vekili tumturaklı, "Şeytanın en gözde özelliklerinden biridir."

Dr. Poole, bu arada, üç-dört sayfa çevirmiş, tekrar başlamaya hazırdır.

"Belli başlı yenebilir bitkilerin hepsi sağlıklı olsa bile hektar başına ürün anormal ölçüde düşük olacaktır. Ayrıca sağlıklı da değiller. Sahadaki ürünleri gözden geçirdikten, depodaki tahılları, meyveleri, yumru kökleri inceledikten, neredeyse sapasağlam Şey'den önce döneme ait bir mikroskopta botanik örnekleri muayene ettikten sonra, görüşüm, alanda kol gezen bitki hastalıklarının çeşitliliğinin tek bir açıklaması olabileceği konusunda netleşti. Şöyle ki, ürünlerin mantar bombaları, bakteri davranışlı aerosoller ve virüs taşıyan yaprak bitle-ri ve diğer böceklerin pek çok türünün serbest bırakılarak kasıtlı olarak hastalık bulaştırılması gibi. Yoksa Giberella Saubineti ve Puccinia'nın yaygınlığı ve aşırı tehlikeli durumu nasıl açıklanabilir? Phytophthora infestans ve Synchronium endobioticum'un? Virüse bağlı mozaik hastalıkların? Ya da Bacillus amylovorus, Bacillus carotovorus, Pseudomonas citri, Pseudomonas tumefaciens, Bacterium..."

Şeytan-Vekili neredeyse daha saymaya başlamadan Dr. Poole'un sözünü keser.

"Ve siz hala," der, "bu insanların Şeytan tarafından hükmedilmediğini mi iddia ediyorsunuz!" Başını sallar. "Önyargının en eğitimli ve akıllı olanları dahi nasıl kör ettiği inanılır gibi değil..."

"Evet, evet, bunu hepimiz biliyoruz," der Şef sabırsızca. "Ama şimdi bu gevezeliklere bir son verelim de uygulama işine geri dönelim. Bu konuda sen neler yapabilirsin?"

Dr. Poole boğazını temizler.

"İş," der etkileyici bir tonla, "uzun süreli ve oldukça da çetin görünüyor."

"Fakat ben, daha fazla gıdayı şimdi istiyorum," der Şef buyurgan bir tavırla. "Bu sene içerisinde sonuçlanmalı."

Oldukça endişeli görünen Dr. Poole, hastalığa dirençli bitki çeşitlerinin on ya da yirmi yıldan daha kısa zaman içerisinde yetiştirilip test edilemeyeceğini Şefe söylemeye mecbur hisseder kendini. Ve bu arada bir de arazi sorunu vardır; erozyon toprağı yok etmektedir, ne pahasına olursa olsun erozyonun durdurulması gerekmektedir. Fakat teraslama, drenaj ve gübreleme işi için her yıl sürekli ve muazzam bir emek gerekmektedir. İnsan gücünün ve makinenin olduğu eski zamanlarda bile insanlar, toprağın verimliliğini sürdürmeyi başaramadılar.

"Beceremedikleri için değil," diye araya girer Şeytan-Vekili. "Sebebi, bunu istememiş olmalarıydı. İkinci ve Üçüncü Dünya Savaşları arasındaki sürede gerekli tüm donanımları ve zamanları vardı. Fakat onlar kendilerini iktidar politikaları ile eğlendirdiler ve sonuçta ne oldu? Yanıtları kalın parmaklarıyla saymaya başlar. "Daha fazla insan için kötü beslenme. Daha saldırgan bir milliyetçilik ve emperyalizmle sonuçlanan daha fazla politik kargaşa. Ve sonunda Şey. Ve neden kendilerini yok etmeyi seçtiler? Çünkü Şeytan onların böyle yapmasını istedi, çünkü Onun hâkimiyeti başladı..."

Şef elini kaldırır.

"Lütfen, lütfen," diyerek karşı çıkar. "Bu Münazara ya da Doğal Şeytan-bilim dersi değil. Burada bir şeyler yapmaya çalışıyoruz."

"Ve ne yazık ki, bunu yapmak çok zaman alacak," der Dr. Poole.

"Ne kadar?"

"Şey, beş yıl içerisinde erozyona karşı bir şeyler yapılmış olabilir. On yıl içerisinde fark edilir bir gelişme olmaya başlar. Yirmi yıl içerisinde toprağınızın bir kısmı orijinal verimliliğinin yüzde on yedisini geri kazanmış olabilir. Elli yıl içerisinde..."

"Elli yılda," diye araya girer Şeytan-Vekili, "bozulma oranı, şu anda olduğundan iki kat fazla olacaktır. Ve yüz yıl içerisinde de Şeytanın zaferi tamamlanmış olacaktır. Sadece tamamlanmış olacaktır!"

Çocuksu bir kıkırdamayla sözünü bitirir. Boynuz işaretini yapar ve sandalyesinden kalkar.

"Ama bu arada, bu beyefendi elinden geldiğini yaparken onun yanındayım."

Hollywood Mezarlığına geçiyoruz. Daha önceki ziyaretimizden dolayı aşına olduğumuz mezarlıkların değişen görüntüleri.

Hedda Boddy'nin heykeline orta mesafeli çekim. Kamera heykel-den aşağı, kaideye yönelir ve kitabe. "...herkesin bir numaralı sevgili olarak sevgiyle anılan. 'Arabani bir yıldızla bağla.'"

Görüntünün arka planında, toprağa saplanan kürek seslerini duyuyoruz, sonra çıkarılan kum ve taşlar yan tarafa atıldığında çıkan hışırtılar.

Kamera geri çıkar ve yorgun halde uayak derinliğindeki çukurun içinde kazmayı sürdüren Loola'yı görürüz. Ayak seslerini duyan Loola yukarı bakar. nceki sekanstan tanıdığımız tombul kız, Flossie kad-
raja girer.

"Nasıl gidiyor?" diye sorar.

Loola konuşmadan kafasını sallayarak ve elinin tersiyle terini si-
ler.

"Ne zaman aradığını buldun?" diye devam eder tombul kız. "Hadi anlat bize."

"En azından bir saat sürer," der Loola hüzünlü.

"İyi o zaman devam et, kızım," der Flossie moral verici bir ko-
nuşma yapan kişinin sıkıcı içten konuşmasıyla. "Asıl işine. Onlara bir
kâsenin bir erkek kadar iş yapabileceğini kanıtla! Eğer iyi çalışırsan,"
teşvik edici konuşmasına devam eder, "belki de Şef naylon çorapları
saklamana izin verir. Bu sabah bulduğum şu ifte baksana!"

Cebinden, gıpta edilen ganimeti çıkarır. Ayak parmaklarındaki
yeşilimsi renk değişimine rağmen, ince çorapların durumu oldukça
iyidir.

"Ah," diye haykırır Loola kıskançlık dolu bir hayranlıkla.

"Fakat mücevherlerden yana şansımız yok," der Flossie, orapları
tekrar cebine koyarken. "Sadece evlilik yüzüğü ve paslanmış küçük
bir bilezik. Bu seferki bizi hayal kırıklığına uğratmaz umarım."

Herkesin bir numaralı sevgilisi olan Paros Mermerinden kamına
hafifçe vurur.

"İyi, hadi, benim geri dönmem gerek," diye devam eder. "Biz de şu kırmızı haçın oradaki kâsenin yerini kazıyoruz, bilirsin, büyük olan, kuzey kapısının yakınındaki."

Loola başıyla onaylar.

"Ara verir vermez oraya gelirim," der.

"Harika boynuzlara baktığımda," şarkısını ıslıkla çalarak tombul kız yürüyerek kadrajdan çıkar. Loola derin bir nefes alır ve kazmaya devam eder.

Yumuşak bir ses, onun ismini çağırır.

Korkarak irkilir ve sesin geldiği yana doğru bakar.

Onun bakış açısından Dr. Poole'u Rudolf Valentino'nun mezarının arkasından dikkatli adımlarla yaklaşırken görürüz.

Loola'ya geri döneriz.

Yüzü önce kıpkırmızı kesilir, sonra da ölü gibi bembeyaz olur. Eli kalbinin üzerine gider.

"Alfie." diye fısıldar.

Dr. Poole kadraja girer, çukurun içine, Loola'nın yanına atlar ve konuşmadan onu kollarına alır. Öpüşme çok hararetlidir. Sonra Loola yüzünü onun omzuna gömer.

"Seni bir daha hiç göremeyeceğimi düşünüyordum," der kırık bir sesle.

"Sen beni ne sandın?" Dr. Poole onu tekrar öper, sonra geri çekilip ona şöyle bir bakar. "Neden ağlıyorsun?" diye sorar.

"Engel olamıyorum." "Hatırladığımdan çok daha güzelsin."

Loola, konuşamayarak başını sallar.

"Gülümse," diye buyurur Dr. Poole.

"Yapamam."

"Hadi, gülümse, gülümse. Onları görmek istiyorum."

"Neleri?"

"Gülümse!"

Loola biraz çabayla, fakat aşırı sevimlilikle ona gülümser.

Gamzeler, Loola'nın acılarının uzun kış uykusundan yavaşça çıkıp belirir.

"İşte buradalar," diye sevinçle haykırır, "işte buradalar!"

Dikkatle, kör bir adamın kabartma yazılarda Herrick okuması gibi, Loola'nın yanağını parmağıyla okşar. Loola, daha kolaylıkla gülümser, Dr. Poole'un dokunuşunun altındaki gamze derinleşir. Dr. Poole, keyifle gülümser. Aynı zamanda ısıklıkla çalınmakta olan "Harika boynuzlara baktığımda," şarkısının uzaktan duyulan pianissimo'su piano'dan mezzo forte'ye geçer. Loola'nın yüzü bir anda korkuyla dolu bir ifadeye bürünür.

"Çabuk, çabuk!" diye fısıldar. İnsanı şaşırtan bir çeviklikle Dr. Poole, çukurdan dışarı fırlar.

Tombul kız tekrar kadraja girdiğinde Dr. Poole, herkesin bir numaralı sevgilisinin Anıtı'na çalışılmış bir rastgelelikle yaslanmış durmaktadır. Aşağıda, çukurda Loola deliler gibi çalışmaktadır.

"Sana söylemeyi unuttum, yarım saat içerisinde yemek arası veriyoruz," diyerek söze başlar Flossie.

"Günaydın," der Dr. Poole nazikçe. Sessizlik olur.

Flossie, Dr. Poole'dan Loola'ya, sonra Loola'dan tekrar Dr. Poole'a bakar.

"Siz burada ne yapıyorsunuz?" diye sorar merak içinde.

"Aziz Azazel'e gidiyorum," diye yanıtlar. "Şeytan-Vekili'nden, benim de seminerin üç dersine katılmamı istediğine dair bir mesaj aldım -Tarihte Şeytan- konuları bu."

"Aziz Azazel'e gitmek için oldukça ilginç bir yol seçmişsiniz."

"Ben Şefe bakıyordum," diye açıklar Dr. Poole.

"Şey, o burada değil," der tombul kız. Yeniden sessizlik olur.

"O halde," der Dr. Poole, "ben yavaş yavaş kaçayım. Siz genç bayanları işlerinden alıkoymayayım," oldukça yapay ve ikna edicilikten uzak bir neşeyle ekler, "Hoşçakalın, hoşçakalın."

İki kızı başıyla selamlar, sonra, soğukkanlı bir tavır takınmaya çalışarak uzaklaşır.

Flossie onun arkasından sessizce bakar, sonra haşince Loola'ya döner.

"Şimdi iyi dinle kızım," diye başlar söze.

Loola kazmayı bırakır ve mezarın içinden ona doğru bakar.

"Ne oldu Flossie?" anlamaz bir masumiyetle.

"Ne mi oldu?" diye tekrarlar diğeri alaycı bir sesle, "önlüğünde ne yazdığını bana söyler misin?"

Loola önlüğüne bakar, sonra tekrar Flossie'ye döner. Yüzü utançla kızarır.

"Söyle, ne yazıyor?" diyerek üsteler tombul kız.

"Hayır!"

"Peki, yamalarda ne yazıyor?"

"Hayır!" diye tekrarlar Loola.

"Peki, arkanı döndüğünde, oradakilerde ne yazıyor?"

"Hayır!"

"Hayır, hayır, hayır, hayır, hayır," der tombul kız üzerine bastırarak. "Ve kanun hayır dediğinde, bu hayır demektir. Bunu benim kadar sen de biliyorsun öyle değil mi?"

Loola konuşmadan başıyla onaylar.

"Bildiğini söyle," diye ısrar eder diğeri.

"Söyle."

"Evet biliyorum," der Loola sonunda zor duyulabilir bir sesle.

"İyi. O zaman önceden uyarılmamışsın gibi davranma. Ve o yabancı Ateşli'yi bir daha çevrende görecektir olursan bana haber ver, ona gününü göstereyim."

Azize Azazel'in iç mekânına geçiyoruz. Bir kez bizim Guadalupeli Leydimiz'in Kilisesi, St. Azazel en yüzeysel değiştirmelere maruz

kalmıştı. Şapellerdeki fresklerde, Aziz Joseph, Magdalena, Padualı Aziz Anthony ve Limalı Aziz Rose'a ait figürler sadece kırmızı renklerde ve boynuzlarla betimlenmiş. Sunakta, çarmıha gerilmiş İsa'nın yerini sedir ağacından oyulmuş muazzam bir çürüyüp un ufak olmuş kemikler ve mücevher kutularının bulunduğu mezarlardan çıkarılmış yüzükler, kol saatleri, bilezikler, zincirler, küpeler ve kolyelerden oluşan servetle birlikte asılmış çift boynuzun yer alması dışında değişen bir şey yok.

Şeytan-Vekili kürsüden dersinin son cümlelerini söylerken, kilise-deki toplulukta elli kadar Toggenberg giysili seminerci -uyumsuz sakalları ve tüvidinin içinde, ön sıranın ortalarındaki Dr. Poole'la birlikte -fiyonklu kafalarıyla oturmaktalar.

"Şeylerin Düzeninde olduğu gibi, eğer öyle arzuladırlarsa, yaşadırlarsa, o zaman Şeytan da olmuştur, ya da kaçınılmaz olarak olacaktır, ölüme. Amen"

Uzun süren bir sessizlik olur. Sonra, rahip adaylarının başkanı ayağa kalkar. Kürklerin muazzam hışırtılarıyla semineriler de aynı şeyi yaparlar ve ikişer ikişer, mükemmel bir şekilde adaba uygun, Batı kapısına doğru yürümeye başlarlar.

Dr. Poole, çocuksu yüksek bir ses adını çağırdığında onları takip etmek üzeredir. Dönüp baktığında Şeytan-Vekili'nin kürsüden onu el işaretiyle çağırdığını görür.

"Ee, ders hakkında ne düşünüyorsun?" diye gıcırdar büyük adam. Dr. Poole yaklaşırken.

"Çok güzel."

"Pohpohlamadan mı söylüyorsun?"

"Gerçekten, samimiyetle."

Şeytan-Vekili memnuniyetle gülümser.

"Bunu duyduğuma sevindim," der.

"Özellikle on dokuzuncu ve yirminci yüzyılda din hakkında söyledikleriniz hoşuma gitti. Jeremiah'tan yargı kitabına uzaklaşma hakkında söyledikleriniz mesela."

Şeytan-Vekili başıyla onaylar.

"Evet, bir anlamda paçayı zor kurtarmaktı," der. "Eğer kişisel olana ve toplumsal olana takılırlarsa Şeylerin Düzeniyle uyum içinde olurlar ve Sineklerin tanrısı hazır olur. Fakat neyse ki Şeytanın çok sayıda müttefiki var -uluslar, kiliseler, siyasi partiler. Onların Önyargılarını kullanıyor. Onların ideolojilerini sömürdü. Onlar atom bombasını geliştirdikleri sırada, milattan öncesinin zihniyetinde insanlara sahipti.

"Ve sonra," der Dr. Poole, "Doğu ile Batı arasındaki ilişkiler hakkında söylediklerini sevdim -O'nun nasıl her iki tarafı da diğerinin sunduğu en kötü şeyleri almaya ikna ettiğini. Dolayısıyla doğu, batılı milliyetçiliği aldı. Batının silahlarını, batının sinemalarını ve batı Marksizm'ini; batı da doğu des-potizmini aldı. Doğunun kaderciliğini ve bireysel hayatın farksızlığını. Tek sözcükle, O insanoğlunun her iki dünyadan en kötü karışımı elde etmesini sağladı."

"En iyi karışımı sağladıklarını bir düşünsene," dedi Şeytan-vekili. "Batı biliminin en iyi -şekilde kullanılmasını sağlayacak bir Doğu mis-

tisizmi; batılı enerjiyi rafine edecek doğunun yaşama sanatı; doğu totalitarizmini hafifleten batı bireyciliği."

Dindar bir dehşetle başını sallar. "Neden, cennetin krallığı olabilirdi sonuç. Çok şükür Şeytanın inayeti Öteki'nin inayetinden güçlüydü."

Tiz bir sesle kıkırdar; sonra bir elini Dr. Poole'un omzuna koyar, onunla birlikte kilise levazım duasına doğru yürümeye başlar.

"Biliyorsun, Poole," der, "Senden çok memnun olmam gerek."

Dr. Poole utangaç teşekkürlerini mırıldanır. "Zekisin, iyi eğitim görmüşsün, bizim hiç bilmediğimiz bir sürü şey biliyorsun. Benim için ve benim tarafım için çok faydalı olabilirsin, ben de senin için çok faydalı olabilirim, ama" diye ekler, "bizden biri olursan tabii."

"Sizden biri mi?" diye kuşkuyla tekrarlar Dr. Poole.

"Evet, bizden biri."

Dr. Poole'un yüzüne çarpıcı bir şekilde zum yaparak meselenin nasıl kafasına dank ettiğini görürüz. Korkuyla dolu bir "Ah!" çıkar ağzından.

"Gerekli olan ameliyatın tümüyle acısız ve tehlikesiz olmadığını senden saklamayacağım," der Şeytan-vekili. "Ama papazlığa girmekle elde edeceğin avantajlar öyle büyük ki her türlü riske ve rahatsızlığa değer. Yoksa unutmak zorunda kalırız..."

"Ama Ekselansları..." diye itiraz edecek olur Dr. Poole.

Şeytan-vekili tombul, terli elini havaya kaldırır.

"Bir dakika, lütfen," der ciddi bir ifadeyle.

Yüz ifadesi öyle yasaklayıcıdır ki Dr. Poole özür dilemekten bile çekinir.

"Özür dilerim."

"Özrün kabul edildi sevgili Poole, kabul edildi."

Bir kez daha Şeytan-Vekili tüm tatlılığına ve alçakgönüllüğüne kavuşmuştur.

"Evet, diyordum ki," diye devam eder, "unutmamalıyız ki, benim psikolojik dönüşüm diyebileceğim sürece girecek olursan, mutasyona uğramamış bir erkek olarak maruz kalacağın tüm kışkırtmalardan kurtulacaksın."

"Tamamıyla, tamamıyla," diye katılır Dr. Poole.

"Ama sizi temin ederim..."

"Ayartmalar söz konusu olduğunda," der Şeytan-vekili tumturaklı bir tavırla, "hiç kimse kimseyi herhangi bir konuda temin edemez."

Dr. Poole Loola ile mezarlıktaki son buluşmasını hatırlar ve kızardığını hisseder. "Çok genel bir yargı değil mi?" der fazla da ikna edici olamadan.

Şeytan-vekili başını sallar.

"Bu konularda," der, "asla fazla genelleme yapamazsın. Bu ayartmalara yenik düşenlerin başına neler geldiğini hatırlatmama izin ver. Boğanın penisi ve gömme ekibi her zaman göreve hazırlar. Ve bu nedenle, kendi çıkarlarımız için, senin gelecekteki mutluluğun ve

huzurun için, sana şu öğüdü veriyorum, hayır hayır, Düzenimize katılman için istirham ediyor ve sana yalvarıyorum."

Bir sessizlik olur. Dr. Poole güçlükle yutkunur.

"Üzerinde düşünme fırsatım olmasını isterdim," der sonunda.

"Elbette, elbette," diye katılır ona Şeytan-vekili. "Zamanını kullan. Bir hafta mesela."

"Bir hafta mı? Bir hafta içinde karar verebileceğimi sanmıyorum."

"İki hafta o zaman," der Şeytan-Vekili ve Dr. Poole'un hala başını salladığını görünce, "Dört olsun," diye ekler, "istiyorsan altı olsun. Benim acelem yok. Sadece senin için endişeleniyorum."

Dr. Poole'un omzuna vurur hafifçe. "Evet, sevgili dostum, senin için."

Deneysel bahçesinde çalışan, domates filizleri eken Dr. Poole'a geçiş. Altı hafta neredeyse geçmiştir. Onu son gördüğümüz haline göre kahverengi sakalı gözle görünür biçimde uzamış, tüvit ceket ve flanel pantolonu belirgin biçimde daha kirli. Evde dokunmuş gri bir pantolon giyiyor ve yerel üretimden çıkma mokasenleri var. Son filizi de toprağa ektikten sonra doğruluyor, geriniyor, ağrıyan sırtını ovuşturuyor ve sonra yavaşça bahçenin sonuna kadar gidip orada hareketsizce durup - ve manzaraya dalıyor.

Uzun çekimde, onun gözlerinden görüyormuşçasına, boş fabrikalar ve harabe halini almış evlerden oluşan geniş bir görünüm, arka tarafta, uzaklarda doğuya doğru birbirinin içine geçen bir dizi dağ. Çivit mavisi derin gölgeler ve çok uzaklardaki zengin altın sarısı ışık-

larda dışbükey aynada yansıyan görüntüler gibi uzaktan küçük ve mükemmel görünüyorlardı. Ön planda, neredeyse yatay ışıktan zarafetle izlenen ve resmedilen kavrulmuş toprağın en çorak bölgeleri bile dokunun beklenmedik derecede görkemden uzaklığını ortaya çıkartıyordu.

ANLATICI

Öyle zamanlar vardır ki, ki şu an da onlardan biri, dünya özellikle güzel olmayı amaçlamış gibi görünür; sanki şeylerin içindeki bir zihin, tüm görünüşlerin altında yatan doğaüstü gerçeklik, aniden kendini görmeyi seçenler için, dışa vurmaya karar vermiştir.

Dr. Poole'un dudakları kımıldar ve mırıldandığı sözcükleri duyarız.

"Aşk ve güzellik ve sevinç için
Ne ölüm vardır, ne de değişiklik;
Kudretleri organlarımızdan taşar,
Hiçbir ışığa tahammül edemez.
Kendileri zaten karanlıktırlar."

Arkasını döner ve bahçenin girişine doğru yürür. Bahçe kapısını açmadan önce, ihtiyatlı bir şekilde çevresine bakınır. Dost olmayan bir gözlemciye dair en ufak bir işaret göremez. Kendini tekrar temin etti, dışarıya sıvıştı ve neredeyse aynı anda aniden kum kubbeleri arasındaki rüzgârlı yola daldı. Bir kez daha dudakları kımıldadı.

"Ben Toprağım Senin anan;
taştan damarlarının içinde

En yüce ağacın en son lifine kadar
İnce yaprakları donmuş havada titreyen.
Neşe koşar, yaşayan bir vücudun içindeki kan gibi.
Onun bağrından çıktığın zaman, bir bulut gibi
Şaşaadan, yükselir, keskin neşenin ruhu."

Dr. Poole keçiyolundan küçük evlerle dolu bir sokağa çıkar, evlerin her birinin garajı vardır ve her biri bir zamanlar bahçe ve çiçeklere ev sahipliği yapmış boş alanlarla sarılıdır.

"Keskin neşenin ruhu" diye tekrarlar ve sonra iç çekip başını sallar.

ANLATICI

Neşe? Ama neşe öldürüleli uzun zaman oldu. Tek hayatta kalanlar kırbaçlama seanslarından ve karanlıkta çiftleşen ecinnilerin ulularından yükselen iblis kahkahaları. Neşe sadece yaşamı dünyanın verili Düzeniyle uyum içinde olanlar için var. Siz oradakiler Düzenin üzerine çıkabileceğini düşünen zekiler, sizin için, öfkeli, isyankârlar, itaatsizler, neşe hızla bir yabancıya dönüşüyor. Fantastik hilelerinizin sonuçlarını çekmeye mahkum olanlar onun varlığından bu kadar şüphe duyamazlardı. Sevgi, neşe ve Barış - bunlar sizin özünüz ve de dünyanın özü olan ruhun meyveleri. Ama maymun-zihnin meyveleri, maymunun küstahlığının ve isyanının meyveleri nefret ve durulmayan bir huzursuzluk ve sadece kendisinden daha korkunç çılgınlıklarla sakinleşebilen kronik bir ıstırap.

Dr. Poole, bu arada, yoluna devam etmektedir.

"Dünya ormancılarla dolu," der kendi kendine,
"Dünya ormancılarla dolu,
Sevgi'nin kibar orman perilerini kovalayan
hayat ağaçlarından
Ve kıyarak bülbülleri kovalayan ağaçlı vadilerden"

ANLATICI

Baltalarıyla ormancılar, bıçaklarıyla peri katilleri, neşterleriyle ve cerrahi makaslarıyla bülbül kıyımcıları.

Dr. Poole ürperiyor ve kötü niyetli bir varlık tarafından takip edildiğini hisseden bir adam gibi, adımlarını hızlandırıyor. Aniden duruyor ve bir kez daha çevresine bakınıyor.

ANLATICI

İki buçuk milyon iskeletlik bir şehirde birkaç bin kişinin varlığı zorlukla fark ediliyordu. Hiçbir patırtı yok. Sessizlik total ve tüm bu küçük rahat burjuva evlerinin kalıntıları arasında, sessizlik bilinçli ve bir ölçüde komplo gibi duruyor.

Dr. Poole'un nabızı umutla ve hayal kırıklığı korkusuyla artıyor, yoldan sapıyor ve 1993 no'lu evin garajına yöneliyor. Menteshelerinden sarkan çift kapı aralık duruyor. Kapıların arasından küf kokulu bir alacakaranlığa süzülüyor. Garajın batı duvarındaki bir delikten incecik bir akşamüstü güneşi geliyor ve bir Süper de Luxe Dört-kapılı

Chevrolet Sedan'ın ön tekerleğini ve onun yanında yerde yatan, biri bir yetişkine, diğeri de açıkça bir çocuğa ait olan iki kafatasını aydınlatıyor. Dr. Poole sıkışmamış tek kapıyı açıyor ve içerdeki karanlığa gözlerini dikeyor.

"Loola!"

Arabaya giriyor, Loola'nın yanına, arka koltuğun yerinden çıkmış döşemesinin üzerine oturuyor ve onun elini iki eliyle kavırıyor.

"Sevgilim!"

Loola ona konuşmadan baktı. Gözlerinde neredeyse bir dehşet ifadesi vardı.

"Yani her şeye rağmen gelebildin?"

"Ama Flossie hala bir şeylerden kuşkulaniyor."

"Flossie'nin canı cehenneme!" diyor Dr. Poole tasasız olmak ve şüpheleri gidermek isteyen bir tonda.

"Sorular sorup durdu," diye devam etti Loola.

"Çatal bıçak ve iğne toplamaya gittiğimi söyledim ona."

"Ama bütün bulabildiğin ben oldum."

Dr. Poole sevecen bir şekilde gülümsedi, ama Loola elini kaldırıp Poole'un dudaklarını kapattı; başını salladı.

"Alfie. Lütfen!" Yalvaran bir ses tonuydu bu. Dr. Poole Loola'nın elini öp-meden indirdi.

"Ama hala beni seviyorsun, değil mi?"

Loola korku dolu bir şaşkınlıkla kocaman açtığı gözlerini ona dikti, sonra bakışlarını çevirdi.

"Bilmiyorum, Alfie, Bilmiyorum."

"Eh, Ben biliyorum," dedi kararlı bir tavırla Dr. Poole.

"Seni sevdiğimi biliyorum. Seninle olmak istediğimi biliyorum. Her zaman. Ölüm bizi ayırana dek," diye de ekledi, aniden nesnelliğe ve tekeşliliğe dönmüş içedönük bir biyoloğun tüm ateşliliğiyle.

Loola bir kez daha başını salladı.

"Tek bildiğim, burada olmamam gerektiği."

"Ama bu saçmalık!"

"Hayır, değil. Şu anda burada olmamalıydım. Daha önce de buraya gelmemiş olmalıydım. Bu yasalara aykırı. İnsanların düşündüğü her şeye karşı. O'na karşı," diye ekledi bir anlık duraksamadan sonra. Yüzünde ıstırap verici bir endişe ifadesi belirdi. "Ama peki neden beni senin hakkında böyle hissedecek şekilde yaptı? Neden beni o şeylere benzetti, o -" o tiksiniş sözcüğü telaffuz edemedi. "Onlardan birini tanımıştım," diye devam etti alçak sesle. "Tatlı biriydi; neredeyse senin kadar tatlı. Ama sonra onu öldürdüler."

"Başkaları hakkında düşünmenin ne faydası var?" dedi Dr. Poole. "Kendimiz hakkında düşünelim. Ne denli mutlu olabileceğimizi düşünelim, iki ay önce ne kadar mutlu olduğumuzu düşünelim. Hatırlıyor musun? Ay ışığını... ve gölgelerin ne kadar karanlık olduğunu! Ve ruhta duyular ötesi vahşi bir kokunun hissedildiğini...!"

"Ama o zaman yaptıklarımız yanlış değildi."

"Şimdi de yanlış bir şey yapmıyoruz."

"Hayır, hayır, şimdi durum epey farklı."

"Farklı değil," diye ısrar etti. "O zaman hissettiğimden farklı hissetmiyorum. Sen de öyle."

"Ben farklı hissediyorum," diye itiraz etti, inançla olamayacak kadar yüksek sesle.

"Hayır, farklı hissetmiyorsun."

"Ediyorum."

"Etmiyorsun. Biraz önce söyledin. Çok şükür şu diğer insanlar gibi değilsin."

"Alfie!" Kutsal boynuz işaretini yaptı Loola.

"Hayvanlara döndüler," diye devam etti Dr. Poole. "Sen hayvana dönüşmedin. Hala bir insansın - normal insani duyguları olan normal bir insan."

"Değilim."

"Evet, öylesin."

"Doğru değil bu." diye inledi. "Doğru değil."

Elleriyle yüzünü kapattı ve ağlamaya başladı.

"Beni öldürecek," diye hıçkırdı.

"Kim seni öldürecek?"

Loola başını kaldırdı ve omuzunun üzerinden endişeli bir bakış attı arabanın arka camına.

"O. Yaptığımız her şeyi biliyor, hatta tüm düşündüklerimizi ve hissettiklerimizi de."

"Belki de biliyordur," dedi. Şeytanla ilgili Liberal-Protestan görüşleri son birkaç hafta içinde açıkça değişmiş olan Dr. Poole. "Ama eğer doğru olanı düşünür, hisseder ve yaparsak, bize zarar veremez."

"İyi de, doğru olan ne?" diye sordu Loola.

Bir iki saniye konuşmadan gülümsedi ona Dr. Poole.

"Burada ve şimdi," dedi sonunda. "Doğru olan şey bu."

Bir kolunu boynuna doladı ve onu kendine çekti.

"Hayır, Alfie, hayır!"

Paniğe kapılarak kendini kurtarmaya çalıştı; ama Dr. Poole onu sıkıca kavramıştı.

"Doğru olan şey bu," diye tekrarladı. "Her zaman ve her yerde bu doğru olmayabilir. Ama burada ve şimdi - kesinlikle doğru."

Tam bir inancın gücü ve otoritesiyle konuşuyordu. Bölünmüş ve kararsız hayatında hiç olmadığı kadar açık düşünüyor ve kararlı davranıyordu.

Loola mücadele etmeyi ansızın bıraktı.

"Alfie, bunun doğru olduğundan emin misin?"

"Kesinlikle eminim," diye tekrar etti bu yeni, kendi kendini onaylayan deneyimin derinliklerinden gelen sesle. Çok kibar bir hareketle Loola'nın saçlarını okşadı.

"Ölümcül bir biçim," diye fısıldadı, "sevgi ve hayat ve ışık ve tanrısal varlıkla donatılmış. Bahar ve Gençlik ve Sabaha dair bir Metafor, cisimleşmiş bir Nisan gibi bir Vizyon."

"Devam et," diye fısıldadı.

Gözkapakları kapalıydı, yüzü ancak ölümlerin yüzlerinde görülen olağanüstü bir dinginliğe sahipti. Dr. Poole tekrar başladı.

"Ve sonra konuşacağız, düşüncenin melodisi
söylemek için fazla tatlı olana dek ve ölene dek
sözcüklerde, bakışlarda yeniden canlanmak üzere,
fırlayan
sessiz kalbe doğru heyecanlandırdı bir tonda,
tek bir ses olmadan sessizliğe ahenk veren.
Nefesimiz birbirine karışmalı, bağrımız bağlanmalı
Ve damarlarımız birlikte atmalı ve dudaklarımız
Sözcüklerden başka belagat da kullanarak ve pınarlar
Kaynayan varlığımızın en derin hücrelerinde
En derin hayatımızın çeşmeleri, karışmış
Olmalı Tutku'nun altın saflığında;
Dağ baharları sabah güneşinin altında,
Aynı şey haline gelmeliyiz, tek olmalıyız
Tek Ruh iki çerçeve arasında, ah, neden iki?"

Uzun bir sessizlik. Aniden Loola aniden gözlerini açar, ona birkaç saniye dikkatle bakar, sonra kollarını boynuna dolar ve dudaklarından tutkuyla öper. Ama Dr. Poole onu daha da kendine doğru çeker-

ken, Loola kopar birden, ayrılır ve koltuğun kendi tarafına doğru geri çekilir.

Dr. Poole yaklaşmak ister, ama Loola onu koluyla engeller.

"Doğru olamaz," der.

"Ama doğru"

Loola başını sallar.

"Bu doğru olmak için fazla iyi, eğer doğru olsaydı çok mutlu olmam gerekirdi. Oysa O bizim mutlu olmamızı istemez."

Bir sessizlik olur. "Neden bize zarar veremeyeceğini söylüyorsun?"

"Çünkü O'ndan daha güçlü bir şey var."

"Daha güçlü bir şey?" Loola başını sallar.

"Bu O'nun savaştığıydı ve savaşı da O kazandı."

"Sadece, insanlar kazanmasına yardım ettikleri için. Ama aslında O'na yardım etmeleri gerekmiyordu. Ve hatırla, gerçekte asla kazanamazdı."

"Nedenmiş o?"

"Çünkü O asla kötülüğü sonuna kadar taşımanın ayartmasına karşı koyamaz. Ve her ne zaman kötülük sonuna kadar götürülürse, kendi kendini yok eder. Şeylerin Düzeni de ondan sonra tekrar yüze-ye çıkar."

"Ama bu ancak uzak gelecekte olur."

"Tüm dünya için evet. Ama tek tek bireyler için değil, örneğin, seninle benim için değil, iblis dünyanın geri kalanıyla ne yapmış olursa olsun ben ancak Şeylerin Düzeni ile birlikte çalışabilirim, ona karşı çalışamam."

Bir başka sessizlik.

"Ne kastettiğini anladığımı sanmıyorum," dedi Loola sonunda, "ve buna aldırmiyorum da." Yeniden ona yaklaştı ve başını omuzuna yasladı. "Hiçbir şey umurumda değil," diye devam etti. "İsterse beni öldürsün. Fark etmez. Şimdi fark etmez."

Başını ona doğru kaldırdı ve Dr. Poole öpmek üzere eğildiğinde, ekrandaki görüntü ay ışığının olmadığı bir gecenin karanlığına geçti.

ANLATICI

L'ombre etait nuptiale, auguste et solennelle. (Gölge düğün-
nündü, görkemli ve ağırbaşlı.) Ama bu kez ağırbaşlılığı mırıltılar,
(sevgili ölümler) Liebestod'lar, yalvarırca tıslayan saksafonlarla bo-
zulan düğünün karanlığıydı. Gecenin suçlandığı müzik netti, ama ta-
nımlanamazdı; kesin ve belirgindi, ama isimsiz gerçeklikler hakkın-
daydı; her şeyi kucaklayan, fakat sıvı olan ama asla ağdalı olmayan,
dokunduğuna ve anladığına sahip olmak istercesine sarılma isteği
biraz olsun göstermeyendi. Mozart'ın ruhunu taşıyan bir müzik, kırıl-
gan bir neşe trajedinin sabit saklı anlamları arasında; Weber'inkine
yakın bir müzik, aristokratik ve rafine, ama yine de en pervasız ne-
şeye açık ve dünyanın ıstırabının en tam gerçekleşmesiydi. Ve acaba
A ve Verum Corpus'ta, Sol-minör Beşlisi'nde, Don Giovanni'nin dün-
yasının arkasında yatana dair bir ipucu olmasın? (Bach'ta, bazen Be-

ethoven'da, kutsallığa benzeyen o nihai bütünlükte) trajik ve neşeli olanın, insani ve şeytani olanın Romantik entegrasyonunu aşan bir şeylerin ipucu mu gizli? Ve ne zaman, karanlıkta, sevgilinin sesi tekrar şöyle fısıldar:

Ölümcül bir biçim,
sevgi ve hayat ve ışık ve tanrısal varlıkla donatılmış,

Epipsychidion'un ötesinde Adonais ve Adonais'in ötesinde Yürekteki Saflığın tarif edilmez doktrinini gören bir anlayışın başlangıcı var mıdır?

Dr. Poole'un laboratuvarına geçiş. Güneş ışığı uzun pencerelerden içeri süzülüyor ve göz kamaştırıcı bir biçimde çalışma masasındaki mikroskobun paslanmaz çelik gövdesinden yansıyor. Oda, bomboş.

Aniden, sessizlik yaklaşan ayak sesleriyle kesiliyor; kapı açılıyor ve mokasenlerinin üzerinde bir kâhya Gıda Üretimleri Müdürü içeri bakıyor.

"Poole," diye başlıyor, "Majesteleri geldiler..."

Lafını yarıda bırakıyor ve yüzünü bir şaşkınlık ifadesi kaplıyor.

"Burada değil," diyor peşinden odaya giren Şeytan-Vekili'ne.

Büyük önemli adam beraberindeki iki Aşina'ya dönüyor.

"Gidin ve Dr. Poole'un deney bahçesinde olup olmadığına bakın," diye emrediyor.

Aşınalar başlarını eğerek selam veriyor, "Evet, Majesteleri," diye ağız birliğiyle gıcırdıyor ve dışarı çıkıyorlar.

Şeytan-Vekili oturuyor ve kibarca Müdür'e örneğini izlemesini işaret ediyor.

"Sana söylediğimi sanmıyorum," diyor; "dostumuzu dine girmeye ikna etmeye çalışıyorum burada."

"Umarım Majesteleri gıda üretimi alanındaki paha biçilmez yardımlarından bizi mahrum bırakmayı kastetmiyordur," diyor Müdür kaygıyla.

Şeytan-Vekili onu rahatlatıyor.

"Sana ihtiyacın olan tavsiyeleri verebileceği zamanı her zaman ayırabilmesini sağlayacağım. Ama öncelikle Kilise'nin onun yeteneklerinden fayda görebilmesi önemli..."

Aşinalar odaya dönerler ve selam verirler.

"Evet?"

"Bahçede yok Majesteleri."

Şeytan-Vekili öfkeyle kaşlarını çatar bakışları altında ezilen Müdür'e. "Bugünün laboratuvarında çalıştığı gün olduğunu söylediğini sanıyordum?"

"Öyle, majesteleri."

"O zaman neden dışarda?"

"Bilemiyorum, Majesteleri. Bana haber vermeden programını hiç değiştirmezdi."

Bir sessizlik olur.

"Bundan hoşlanmadım," der Şeytan-Vekili sonunda.

"Hem de hiç hoşlanmadım."

Aşınalarına döner. "Merkeze geri koşun ve yarım düzine atlı adam alıp onu aramaya çıkın."

Aşınalar selam verir, aynı anda gıcırdarlar ve ortadan yok olurlar.

"Ve sen," der Şeytan-Vekili, Müdürün solgun ve berbat durumdaki yüzüne dönüp, "eğer bir şey olduysa, bunun hesabını sen vereceksin."

Görkemli bir öfkeyle kalkar ve uzun adımlarla kapıya doğru ilerler.

Bir dizi montaj çekimine geçiş.

Deri çantasıyla Loola ve sırtında bir Şey-öncesi ordu çantasıyla Dr. Poole, kalımdan hala San Gabriel dağlarının eteklerini kesen şu fevkalade planlanmış otobanlardan birini kesen bir tepeyi aşıyorlar.

Rüzgârlı bir tepeye geçiyoruz. İki kaçak aşağıya, Mojave çölünün geniş düzlüğüne bakıyorlar.

Sonra kendimizi kuzey yokuşundaki çam ormanında buluyoruz. Gecedir. Ağaçların arasından süzülen bir tutam ay ışığında, Dr. Poole ve Loola aynı ev yapımı battaniyenin altında yatıyorlar.

Altından bir derenin aktığı kayalık bir kanyona geçiş. Sevgililer su içmek ve mataralarını doldurmak için durmuşlar.

Ve şimdi çölün zemininden yukarıda, tepelerdeyiz. Adaçayı çalılıkları kümelerinin arasında, avize ağaçları ve ardıç ağaçları araların-

da yürümek kolay. Dr. Poole ve Loola plana giriyorlar ve kamera onlarla beraber ilerliyor, onlar tepeden aşağı inerken.

"Ayağın acıyor mu?" diye soruyor Dr. Poole ilgiyle.

"Çok kötü değil."

Cesur bir gülümsemeyle gülümsüyor ve sallıyor başını Loola.

"Sanırım yakında durmalı ve bir şeyler yemeliyiz."

"Sen nasıl en iyisi diyorsan, Alfie."

Dr. Poole cebinden antik bir harita çıkartır, yürüdükleri yolları haritadan inceler.

"Hala Lancaster'dan en az bir otuz mil uzaktayız," der.

"Sekiz saatlik yürüyüş demek bu da. Gücümüzü korumamız gerek."

"Yarın ne kadar gitmemiz gerekiyor?"

"Mojave'nin biraz ötesine geçmeliyiz. Ve ondan sonra hesaplarıma göre Tehachapis'i aşmamız ve Bakersfield'a varmamız iki günümüzü alacak."

Haritayı tekrar cebine koyar. "Müdür'den epey bilgi toplamayı başarmıştım," diye devam eder. "Kuzeydeki insanların Güney Kaliforniya'dan gelen kaçaklara karşı çok dostça davrandıklarını söylüyordu. Hükümet resmen istese bile kimseyi iade etmiyorlarmış."

"Şükürler olsun Şeyt.. yani Tanrıya," der Loola.

Bir başka sessizlik izler bunu. Sonunda Loola duraklar.

"Bak! Bu ne?"

Loola işaret eder ve onun işaret ettiği yönü onların bakış açısından görürüz, çok büyük bir Joshua ağacı, antik bir mezarın başında eğik bir şekilde duran, karabuğdayla ve salkımlarla kaplanmış, rengi solmuş bir beton levha.

"Birisi burada gömülmüş olmalı," der Dr. Poole.

Yaklaşırlar ve levhaya yakın çekimde, Dr. Poole'un sesiyle okuruz:

WILLIAM TALLIS

1882-1948

Neden kalmalı, neden geri dönmeli,
neden korkmalı, kalbim?
Senin umutların çoktan gitti: buradaki her şeyden
Yok oldular umutların, şimdi de sıra sende!

İki sevgiliye geçiş. "Çok üzgün bir adam olmalı," der Loola.

"Belki de senin hayal ettiğin kadar üzgün değildi," der Dr. Poole, ağır çantasını sırtından sıyırıp indirirken ve mezarın başına çökerken. Ve Loola sırt çantasını açıp ekmek ve meyve ve yumurta ve kurutulmuş et parçaları çıkartırken, Poole Shelley'nin sayfalarını çevirir.

"İşte buradayız," der sonunda. "Burada alıntılanandan hemen sonraki kıta."

"O Işık, gülümsemesi Evreni tutuşturan

O Güzellik içinde her şeyin (alıştığı ve hareket ettiği)
O Kutsama, tutulan Doğum Lanetinin
Yangını söndüremediği. Sevgiyi sürdüren,
Körlemesine dokunmuş olmanın ağının üzerinden
İnsan ve hayvan ve toprak ve hava ve deniz tarafından
Parlakça yanar ya da loş, çünkü her biri aynasıdır
Hepsinin susadığı ateşin, şimdi benim üstümde parlar
Soğuk ölümlülüğün son bulutlarını tüketerek."

Bir sessizlik olur. Sonra Loola ona birçok pişmiş yumurta uzatır.
Dr. Poole yumurtayı bir mezar taşında kırar ve soyarken, kabuğun
beyaz parçalarını mezara saçar.

ALDOUS HUXLEY MAYMUN VE ÖZ

Huxley ünlü ve klasikleşmiş romanı 'Cesur Yeni Dünya'dan sonra, 1948 yılında, yine bilimkurgusal ve fütüristik unsurlar içeren 'Maymun ve Öz' adlı romanını kaleme alır.

Teolojik ve sosyolojik açıdan bir hiciv olarak da okunabilecek olan bu roman tıpkı 'Cesur Yeni Dünya'da olduğu gibi gelecekte kurgulanmıştır.

III. Dünya Savaşı, dünyanın hemen her tarafını yıkıma uğratmış ve radyasyona boğmuştur.

Yıkımdan etkilenmeyen Yeni Zelandalı bir grup bilim adamı, son durumu incelemek üzere California'ya bir inceleme gezisi düzenlerler.

Bu bilim adamlarından, botanikçi Dr. Poole o bölgede yaşayanlarca tutsak alınır.

Bu insanlar, insanlık tarihinin yıkım ve kötülüklerle dolu genel seyri doğrultusunda, Kötülüğü ve Şeytanı yücelten yeni bir inanç sistemi kurmuşlardır.

Huxley, bu kısa romanında, genel temaları olan gelişim, teknoloji ve insanlığın genel seyri gibi odak noktalarına kendi penceresinden bir bakış ve değerlendirme sunuyor.

